Bugünkü Sayımız 16 SAYFA

KURUN

Bugünkü sayımız 16 SAYFA

18-1 inci Yıl · Sayı: 6261-201 İdare Telefonu: 24370 Cmartesi, 15 Haziran (6 ıncı ay) 1935 Yazı İşleri Telefonu: 24379 Sayısı 5 Kuruş

Hükûmet asilerin suçlarını bağışlıyacak mı?

15 birinciteşrinde Yunanistanda rejim için genel oya baş vuruluyor

Atina, 14 (Kurun) — Dünkü Bakanlar toplantısında, yeni sayların cümhuriyet rejimine yemin vermeleri ve genloyun (reyiâmm) Birinciteşrinde yapılması kararlaştırılmıştır.

İçişleri Bakanı geneloyun 15 Birinciteşrinde yapılması hakkında bir kanun projesi hazırlamak için başbakandan emir almıştır.

Venizelist partisi başkan vekili, diğer ayırtık (muhalif) parti ler liderleriyle anlaştıktan sonra eski cümhuriyetçilerin geneloya iştirak etmeleri için başbakandan umumî af ilân etmesini ve son isyan mahkûmlarına, zapt ve müsadere edilen mülklerinin geri verilmesini istiyecektir.

(Sonu Sa. 12. Sü. 5)

Lozan zaferini hatırlatan bir başarım

Bay Şükrü Saracoğlu

Tüze Bakanı Bay Saraçoğlu Şükrünün (Ülkü) de güzel bir yazısını okudum. Bu, İstanbul rıhtım şirketinin devletçe satın alınması dolayısiyle eski rıhtım şirketinin içyüzünü göstermek ve satın alma şartlarını anlatmak için yazılmış bir yazıdır. Satın alma işinin bütün resmî konuşmalarını yapan devlet adamının doğrudan doğruya Saraçoğlu olduğu düşünülürse bu yazıların değeri hemencecik anlaşılır.

Biz bu sütunlarda yıllarca İstanbul rıhtım şirketinin bu ülküye verdiği zararları yüksek sesle haykırmış bir gazeteciyiz; fakat açıkça söyliyelim ki Saracoğlunun yazısını okuduktan sonradır ki eski rıhtım şirketinin Türk ulusu için tehlikesini bütün ağırlığı ile anlıyabildik. Çünkü bu tehlikeler imparatorluk devrinin yıkıntıları içinde gizli dosyalar arasında büyük bir dikkat ile Türk kamoyundan *(efkârı umumiye)* saklanmış bulunuyordu. Saraçoğlu yetgeli

ASIM US

(Sonu Sa. 10. Sü. 3)

Macar Başbakanı Kral istiyor!

Krallığı tehlikeye giren Otto

(Yazısı 12 inci asyfamızda)

Kamutay, Birinciteşrinin birinde toplanmak üzere kapandı

Saylavlar

Yurddaşları hava tehlikesini bilen üye olmağa çağıracaklar

Sayın başkanlığa,

Sayın Kamutay üyelerinin anatemel kanunumuzun 14 üncü maddesindeki ödevlerini yerine getirmeleri ve dinlenmeleri için önümüzdeki birinciteşrinin birinci günü toplanmak üzere bugün Kamutayın çalışmasına son verilmisini önergeriz.

Takrir reye konularak kabul edilmiş ve başkan Abdülhalik Renda toplnatıya son verirken şu söylevi vermiştir:

Sayın arkadaşlarım,

Hepinizin sağlıkla gidip gelmenizi, yurt içinde dolaşırken hava tehlikesi hakkında tanıdığınız, rastgeldiğiniz yurttaşlara bildiklerinizi söylemenizi ve buna üye olmaları söylemekten geri kalmamanızı diler, her birinizi ayrı ayrı candan ve saygı ile selâmlar ve meclisi 1 teşrinievvelde toplamak üzere bugünkü içtimaa nihayet veriyorum. (Alkışlar).

Sırrı İçöz (Yozgat) Atatürk'e saygılar.

(Sonu Sa. 12. Sü 4)

Birinciler

Okullarını en iyi derecelerle bitiren çocuklarımız

Sulhi *Fethi*

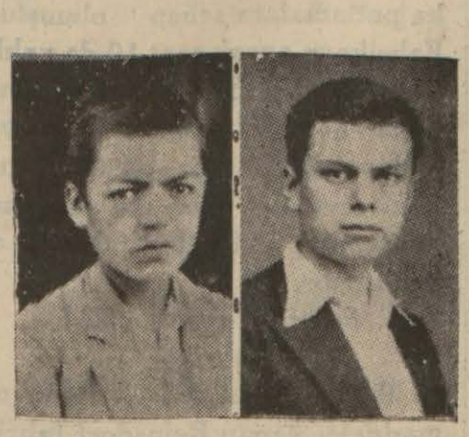

Sıddık *Münir*

Bu yıl liselerimizi ve orta okullarımızı en iyi derecelerle bitirmeye muvaffak olan çocuklarımızı arkadaşlarına ve yurttaşlara tanıtıyoruz.

Dün Vefa lisesinden birinci çıkanların resimlerini basmıştık. Bugün de İstanbul lisesinin fen ve edebiyat kollarını eşit derecelerle bitiren dört gencin resmini basıyoruz.

Sulhi ile Fethi edebiyat kolunu, Sıddık ile Münir fen kolunu en iyi derecelerle bitirmişlerdir. Kendilerini kutlularız.

Fransa korkuyor!

Almanya için İngiliz deniz kuvvetlerinin yüzde 35 i nisbetinde bir filo kabul edilirse...

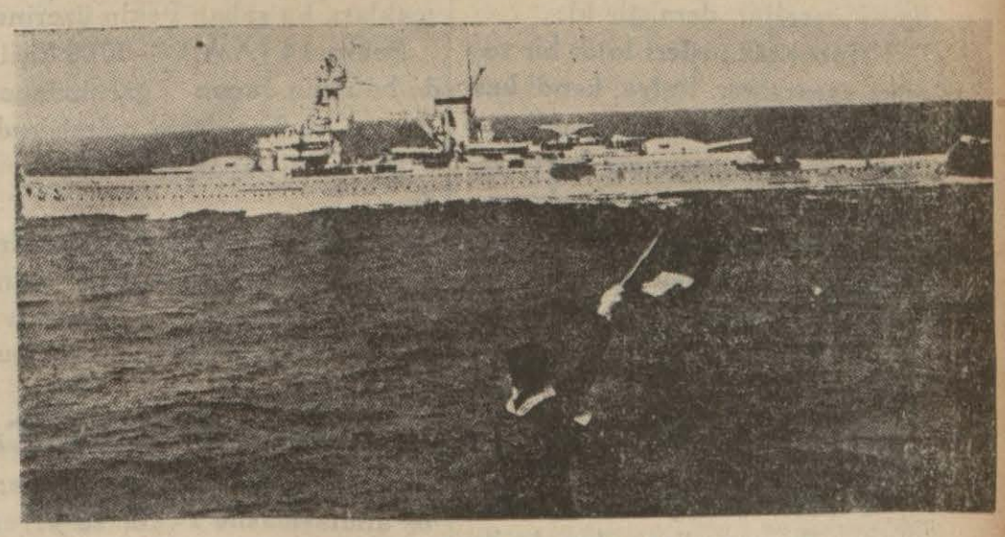

Almanların yeni kruvazörlerinden Doyçland

Londra, 14 (A.A.) — Von Ribentrop, dün akşam Kroydon'a gelmiştir. Bu sabah deniz konuşmalarına yeniden başlayacaktır. Diğer ilgili devletler itiraz etmedikleri takdirde bu sene toplanması kararlaştırılmış olan konferansı beklemeden şimdiden bir anlaşma yapılabileceği sanılmaktadır.

Paris, 14 (A.A.) — B. Laval, Alman - İngiliz deniz görüşmelerinin ilk sonuçlarını bildiren İngiliz notasına verilecek karşılık hakkında, deniz bakanı B. Pietri ve deniz genel kurmayı başkanı Amiral Duran - Viel ile uzun uzadıya görüşmüştür.

(Sonu Sa. 12. Sü 1)

Dikkate değer bir mevzu

Gençlik okumuyor!

"Saz gibi bir vücut üzerinde balkabağı gibi kafamız olacaktı!„

Gençlerin kültür derecesini anlamak istiyen bir Fransız gazetecisinin aldığı cevaplara bakınız

Bir Fransız gazete muharriri gençlik kültürünün derecesini anlamak istemiş. Gençlerden birine bir takım sualler sormuş. Aldığı cevapları yazıyor. Üzerinde durmaya değer gördüğümüz için bunlardan bir kısmını buraya geçiriyoruz:

— Viktor Hügoyu birkaç defa okudunuz mu?

— Hayır, hayır, okumadık..

— Peki, en çok ne okuyorsunuz?

— Gazeteleri.

— Ya şiirleri? Hiç şiir okumuyor musunuz?

(Sonu Sa. 12, Sü. 4)

Papa Eftim sakalını da kestirdi

İmam ve papasların sokaklarda ruhanî kılıkla gezememesi ve herkes gibi sivil elbiselerle dolaşması başlı başına bir yenilik olması bakımından halkın da merakını uyandırmaktan ve bir çok kimse papasları yeni kılıklarile görmek istemektedir.

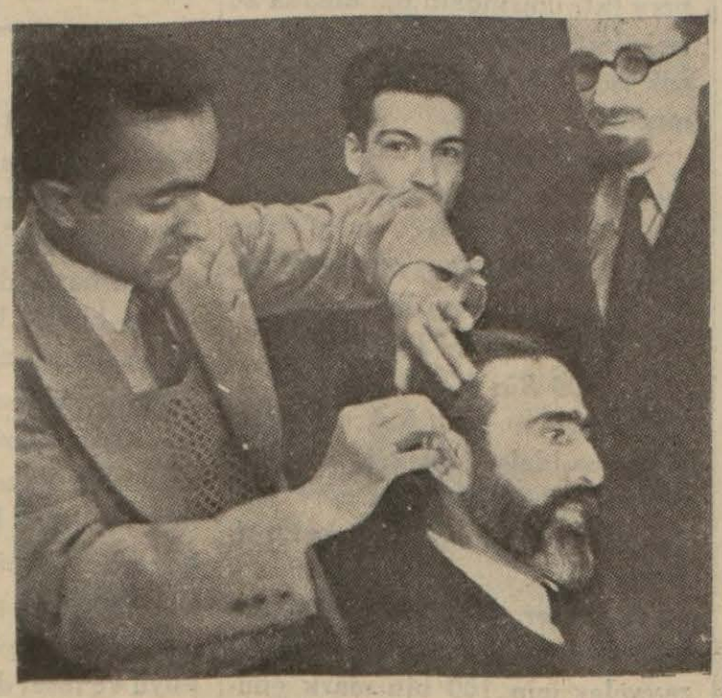

Bu arada muhafazakârlıkta çok ileri gitmiş olan katolik papaslarının, kanunun sarahati karşısında papas kılıklarını çıkarmaları İstanbuldaki katolikler arasında bir devrim (inkılâp) sayılmış ve büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Diğer taraftan dün Papa Eftim, fazla geldiğini ve sivil elbiseye uymadığını söyliyerek gidip bir berbere sakalını kestirmiştir. Resimde görüyorsunuz.

Bir nezaket meselesi...

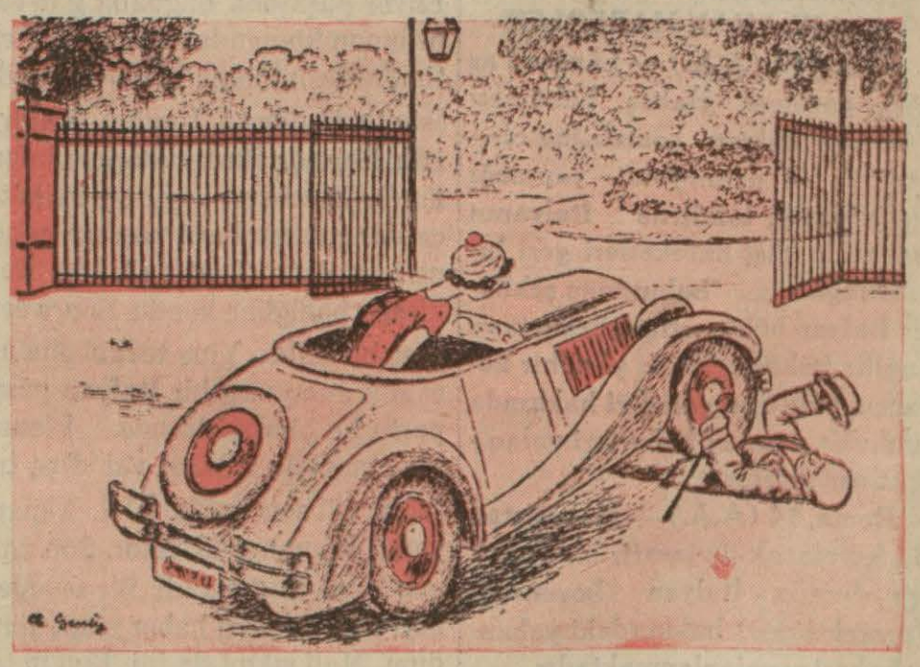

Bayan — Ah, affedersiniz..

Bay — Rica ederim, lütfen geçebilirsiniz!

TEL YAZILARI

Adisababadaki Italyanların çoğu Habeşistandan çıktılar

Italya

Doğu Afrikasında bir hava komutanlığı kuruyor

Paris, 14 (A.A.) — Exelsior gazetesinin Romaya gönderdiği aytarının sorularına cevap olarak bay Mussolini, demiştir ki:

" Habeşistan işleri lojik bir sonuca varacaktır. İtalya, kendi keskilini (mukadderatını) kendi egemendir. Sınırlarımıza karşı yapılan hötlem (tehdit), başlangıcında değil, fakat büyüme devresindedir. Bunun içindir ki, İtalyan — Habeş ilgileri sorumunu en açık ve en radikal bir şekilde ortaya atıyoruz.„

Bay Musolini, şunları ulamıştır:

"Fransa ve İtalya kuvvetli iki ulustur. Roma andlaşmaları, bu iki ulusun harpsonu ilgilerini yeni bir şekle soktuktan başka, ülkelerimiz arasında daha sıkı bir çalışma birliğinin temellerini atmıştır. Her zaman akimsar (nikbin) olmalı ve olmak istemelidir.

ADİSABABADAKİ İTALYANLAR

Adisababa, 14 (A.A.) — Adisababadaki İtalyanların çoğu, Eritraya gitmek üzere Habeşistandan çıkmışlardır. Geri kalanların, gelecek ay ortasında gitmeğe hazırlandığı söylenmektedir.

Habeş hükûmeti, İlbaylara herhangi bir hâdisenin önüne geçmek Habeş topraklarında oturan yabancıları kendi muhafızları ile korumalarını emretmiştir.

DOĞU AFRİKASINDA HAVA KOMUTANLIĞI

Roma, 14 (A.A.) — Resmî gazete, doğru Afrikasında, yüksek komiserliğin kontrolu altında özel bir hava komutanlığı kurulması hakkındaki kanunu yazmaktadır.

Torino, 14 (A.A.) — Ordu kumandanı tarafından gözden geçirilen yeni dağ topçu kuvvetleri, doğu Afrikasına doğru yola çıkmıştır.

BİR YABANCI AYTAR İTALYADAN ÇIKARILDI

Roma, 14, (A.A.) — İtalya için elverişli olmıyan haberleri yaymakla suçlu bulunan Şikago Tribün gazetesi aytarı Davit Varrah, sınır dışına çıkarılmıştır.

YALANLANAN HABERLER

Roma, 14 (A.A.) — Lâvora Fascista gazetesi, Habeş hükûmeti Masuayı İtalyan somalisine birleştiren bir demiryolu yapmağı kabul ettiği takdirde İtalyanın her türlü süel hareketleri geri bırakmağa hazır bulunduğu şeklinde İtalyan hükûmetinin Fransız ve İngiliz hükûmetlerine yeni bir kotarma yolu önergelediği hakkında ondrada yapılan haberleri yalanlandırmaktadır.

Roma, 14 (A.A.) — Habeşistanda kurulacak üç taraflı bir Fransız - İngiliz - İtalyan koruncağı (protektorası) hakkındaki yabancı haberler yalanlanmaktadır.

Şimdi Romada bulunan İtalyanın Londra büyük elçisi B. Grandinin İtalyan - Habeş meselesine ilişik hiçbir önergesi getirmediği söylenmektedir.

VEHİP PAŞANIN KARDEŞİNİN SÖZLERİ

Osmanlı paşalarından Vehibin Habeşistana geçerek Habeş ordusunda kumandan olduğu yazılmıştı. Vehip paşanın burada bulunan kardeşi Esat paşa şunları söylemiştir:

"— Enver paşa İran üzerinden Bağdada büyük bir hareket yapmak niyetinde idi. O sırada benden on yaş küçük olan kardeşim üçüncü ordu kumandanı idi. Enver paşa ona Bağdada gidecek ordunun kumandanlığını teklif etti. Kardeşim bunu kabul etmedi. Istanbula döndü. Umumî karargâh emrinde iken mütareke imzalandı. Kardeşim koyu bir İttihatçı olduğundan Ferit paşanın gözüne batıyordu. Tevkif olundu. Bekirağa bölüğüne kondu. Sonra serbest bırakıldı. Yine tevkif olunacağını anlayınca bir İtalyan pasaportu ile bindiği trende işlenen bir cinayetle alâkası var diye tutuldu. İki sene hapsedildi. Almanyada, Romanyada kaldı. Son zamanlarda Mısırda idi. Bir seneden beri kendisinden haber alamıyordum. Malî sıkıntıda idi. Bunun tesirile Habeş ordusunda bir vazife kabul etmiş olabilir.„

Çin seddini aşan Japonlar Şahârı almak üzere

Japon uçakları Pekin şehri üzerinde gösteriş yaptılar

Pekin, 14 (A.A.) — Dün beklenildiği gibi, Jeholdan gelen Japon uçakları, bu sabah Pekin üzerinde uçmaya başlamışlardır.

Pekin, 14 (A.A.) — 1700 kişilik yeni Japon kuvvetleri, Kuzey, Çinde bulunan Japon garnizonuna katılmak üzere bugün Şingudan Toraya ve Tangkuya gelmişlerdir.

Buradaki Japon askerinin sayısı şimdi 2400 e çıkmış bulunmaktadır.

Askersizleştirilmiş bölgeye giren 13 trenden sekizi Kuzey Çine gitmek üzere Şanhaykinanda kalmışlardır.

Tokio, 14 (A.A.) — Nankin hükûmeti ordusu ile general Yuhsueschung kuvvetleri Hopei İlini bu ayın 25 inde boşaltmış bulunacaklardır.

Pekin ve Tiyen Çindeki Ingiliz askerleri

Londra, 14 (A.A.) — Reuter ajansının öğrendiğine göre, Boxers' ler andlaşmasile Pekin ve Tiyen Çinde bulundurulan İngiliz askerlerinin geri çekilmesi düşünülmektedir.

Pekin, 14 (A.A.) — Reuter ajansı aytarı, Çine Japon isteklerini bildiren ataşamiliter B. Takahashi ile görüşmüştür.

Ataşamiliter, Japon kuvvetlerinin Kupeikuddan geçtiklerini ve şimdi bu şarın 30 mil kuzeyinde bulunan Miyuna yaklaştıklarını söylemiştir.

Pekin, 14 (A.A.) — Çinliler, son defa sekiz Japon subayının yakalanmasından dolayı üzüntülerini (teessürlerini) bildirmişlerdir.

Şaharın Japonlar tarafından işgalinden korkulmaktadır.

Küçük anlaşma konseyi toplanıyor

Belgrad, 14 (A.A.) — Küçük anlaşma konseyi bu ayın 26' sında Bled - Slovanya şehrinde toplanmaya çağrılmıştır.

B. Yevtiç, toplantıdan sonra B. Lavalin çağrısı üzerine Parise gidecektir.

Bir Alman Fabrikasında patlama!

1500

İşçi öldü sanılıyor

Berlin, 14 (A.A.) — Resmî bir komunikede, Rensdorf'daki "Wasfalische anhal tininche sprengstoffabrik„ adlı patlayıcı maddeler yapan fabrikadaki patlamanın saat 15 de olduğu bildirilmektedir.

Patlamadan sonra bir yangın çıkmış ve bu da arka arkaya başka patlamalara sebep olmuştur Fabrikaya ancak saat 10 da yaklaşılabilmiştir. Felâketin sebepleri daha öğrenilmemiştir. Şimdiye kadar yalnız, 10 ölü çıkarılmıştır. Bazı çevenlere göre, bu patlamada ölenler, 1.000 ile 1.500 kişi arasındadır.

Fabrikada 13 Bin Kişi Çalışıyor

Berlin 14 (A.A.) — Patlayıcı maddeler yapan Reinsdorf fabrikasında 13 bin amele çalışmakta idi. Olenlerin tam sayısı ve felâketin tafsilâtı daha öğrenilmemiştir. Fabrika bölgesinin etrafında hücum kıtalarının çevirdiği kordonlar vardır. Yabancılardan kimse yanaştırılmamaktadır.

Vitenberg ve yöresindeki (civarındaki) hastaneler yaralılarla dolmuştur. Bütün mektepler ve kamusal salonlar, hastane olarak kullanılmak üzere tutulmuştur.

Ölenler Ve Yaralananlar

Berlin 14 (A.A.) — Reinsdorf patlayan maddeler fabrikasının yutuşmasında ve yıkılmasında işçilerden şimdiki halde öğrenildiğine göre 52 kişi ölmüş, 75 kişi çok ağır ve 300 kişi hafif yaralanmıştır. Gece yarısında alevler henüz sönmemiş, fakat yeni bir patlama tehlikesi geçmişti.

Reinsdorf fabrikası, Versay andlaşmasında ordu için çalışmasına izin verilen tek fabrika idi. Bu fabrika en çok dinamit ve barut yapıyordu.

Berlin 14 (A.A.) — Wittenberg fabrikasındaki patlamada 26 işçi ölmüştür. Hafif yaralanan birçok işçi, tekrar çalışmaya başlamışlardır

Yangın söndüğü için temizleme islerine başlanmıştır. Yardım isleri hücum kıtaları tarafından görülmektedir. 73 yaralı şimdi hastanelerde yatmaktadır.

Hitler, Kazaya Uğrayanlara 100 Bin Mark Verdi

Vaşington, 14 (A.A.) — Patlayıcı maddeler fabrikası direktörlüğünden bildirildiğine göre bugün akşama kadar 45 ölü kaldırılmıştır.

B. Hitler, fabrika direktörüne bir bassağı telgrafiyle kazaya uğrayanlar için 100 bin mark göndermiştir.

İçbakanı B. Frick de kaza yerine gelmiş, kendisi de kazaya uğrayanlar için on bin mark vermiştir.

Kendi duyumlarımız

Ankara hapishanesinden kaçanlar

Ankara, 14 (Kurun) — Ankara hapishanesi müdürlüğüne mütekait jandarma zabitlerinden Bay Kemal tayin edilmiştir.

Bir iki akşam evvel hapishane duvarını delmek suretiyle kaçan dört mahkûmdan üçüncüsü de bugün yakalanmıştır. Dördüncü kaçak yakalanmak üzeredir. Mahpusların, karyola demirlerini kullanmak suretiyle hapishane duvarını deldikleri anlaşılmıştır.

Hâdisede ihmali görülen memurlar hakkında tahkikat yapılmaktadır. Bunlar şiddetle cezalandırılacaklardır.

Hicaz veliahtı

Ankara, 14 (Kurun) — Hicaz veliahdinin temmuz başlangıcında memleketimize geleceği anlaşılmaktadır. Veliahdin ziyareti hususî bir mahyiette olacaktır.

Yeni Adliye Müsteşarı

Ankara, 14 (Kurun) — Yeni adliye müsteşarı bay Hasan bugünden itibaren müsteşarlık vazifesini asaleten yapmağa başlamıştır.

Tramvay sosyetesile konuşmalar başladı

Ankara, 14 (Kurun) — Bayındırlık Bakanlığile İstanbul tramvay sosyetesi mümessilleri arasındaki konuşmalara bugün yeniden başlanılmıştır. Görüşmelerin bir hafta süreceği anlaşılıyor.

Ekonomi Bakanı

Ankara, 14 (Kurun) — Ekonomi Bakanı bugünlerde İstanbula hareket edecek ve oradan Moskovaya gidecektir.

Bir yurtseverlik

Balıkesir 13 (A.A.) — Memleketimizin tanınmış tecimenlerinden Emir oğulları Mehmet, Ahmet ve Ali kardeşler Balyadaki bütün özelgelerini Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumlarına teberru etmişlerdir. 40 — 50 bin lira değerinde olan bu özelgenin üçte ikisi Kızılayın, üçte biri de Çocuk Esirgeme Kurumunun olacaktır.

Emir oğullarının bu hayır severliği burada ve Balyada kendilerine karşı derin bir sevgi uyandırmıştır.

Genel müfettişlerin sayısı 6 yı bulacak

Ankara — İçbakanlığının hazırladığı haber verilen bir projeye göre memleket 6 bölgeye (mıntaka) bölünmekte, her bölgede bir genel müfettişlik kurulmaktadır

Proje kanuniyet kespederse müfttişi umumililerin vazife ve salâhiyetlerini tayin eden kanunda da tadilât yapılacak ve umumî müfettişlere daha geniş salâhiyetler verilecektir.

Stalin Yoldaşa suiksat teşbbüsü mü?

Bir İngiliz gazetesinin Varşova muhabiri gazetesine gönderdiği bir telgrafta Sovyet Rusyada Stalin yoldaşın hüküm ve nüfuzuna karşı yeni bir hareket yapıldığını, komünist fırkasının resmî gazetesi Pravdanın, eski bolşevik reisleriden Venukidesenu yakalanarak Siberyaya sürüldüğünü yazdığını bildirmiştir. Bu adam Stalin yoldaşın hayatına suikast yapmak için kurulmuş tedhişçi grupunun (manevî lideri) olmakla itham edilmiştir. Siyasî zabıtanın yüksek erkânından Elyave ile ağır sanayi komiseri Orjanikides, ayni habere göre, memuriyetlerinden azledilmişlerdir.

Dobrica Türkleri

Bükreş, 14 (A.A.) — Başbakan ile İçişleri Bakanı, tüze yönetgeri ve Türk elçisinden katıç (mürekkep) komisyon, işlerini bitirmiş ve Dobrica Türklerinin Türkiyeye göçetmelerine ait tedbirleri almışlardır. Komisyon, alınan tedbirlerin yeritimini sağlamaya memur bir delegeyi Dobricaya göndermeğe karar vermiştir.

Türkiye elçisi ile ulusal banka direktörü ve tecim bakanı yapmış oldukları bir toplantıda çıkı tecimenlerine verilecek dövizler meselesi hakkında gereken tedbirleri almışlardır.

Savaşların en akılsızcası

Nevyork. 14 (A.A.) — Nevyork Times gazetesi, başbetgesinde, Chaco barışının imzalanmasından bahsederek diyor ki:

"Bu harp, dünyanın şimdiye kadar bildiği harplerin en akılsız ve en faydasızlarından biridir.

Bu harbin sebepleri ve amaçları hiçbir zaman açıkça belirtilmemiştir. Şako harbinde 100,000 kişi ölmüştür. Bu derece büyük kayıplar, harbin nekadar lüzumsuz olduğunu göstermektedir.

En son elde edilen bu yarış sağduyu ve insel duyguların ilkel (iptidaî) yabanı içgüdülere karşı kazandığı bir uktudur. Bu sonuç, uluslar sosyetesinin aslından bir varlık olmadığını ve kurulması gerektiğini ispat etmektedir.

işaretler

Topraksız köylüler

Doğu vilâyetlerine yolunuz düşerse şunları sık, sık işitirsiniz:

"— Allah köyü.

"— Beyköyü.

Allah köyü, ekip biçenlerin sahip oldukları köylerdir.

Beyköyü, beyin malıdır.

Kurağılar, kulübeler, hayvanlar, ağaçlar, tarlalar gibi köyler de bir adamın öz malıdır. Köylüler bunların yanında birer canlı iş kuvvetidir. Tarlanın eşeği, öküzü, çapası neyse, buradaki köylü de mal sahibine göre odur.

Beyköyü, feodalitenin son izidir. Son parçasıdır. Buna Doğu İlbaylıklarında olduğu gibi, Batı İlbaylıklarında da topraksız köylüye rasgelinir.

O da bir nevi toprak derebeyliğinin için, için sürüp gitmesidir.

İçbakanı Şükrü Kaya Doğu ve Batı sınırları içinde hayatlarını toprağa bağlıyan, günde on sekiz saatini, topraktan gıda çıkarmak için harcıyan insanların derdini, içinde kendi derdi, kendi iztırabı gibi duydu.

Devrim rejimi toprak üstünde hâlâ bir (serf) hayatı süren ve yalnız başkaları için çalışanları toprağa bağlıyarak insanlaştırmayı denedi.

* * *

Türkiyede 27 ilbaylıkta tapusu insanlara verilmiş 582 çiftlik vardır. Buna 25 ilbaylıktaki evkafa ait 194 çiftliği de ilâve ediniz, karşınıza 4.335.712 dönümlük 776 çiftliği barındıran, bir toprak parçası çıkar.

Bu toprağın içinde 638 köy gömülüdür ki, bu köylerin halkı ektikleri, biçtikleri toprağın bir santimine bile sahip değildirler.

638 köy halkı bu çiftliklerin içinde aşağı yukarı serf hayatı yaşarlar.

Bu özel çiftliklerde yaşıyan iki yüz bine yakın insandan başka yakında gene 107 köy vardır ki toprağı yağmur gözler gibi gözlemekte, toprak hasretiyle yanmaktadır.

Eğer Türkiye ölçüsündeki topraksızları hesaba katarsanız karşınıza üç milyondan az olmıyan insan çıkacak ve bunlar sizden hava ister gibi, su ister gibi, toprak istiyecektir.

* * *

"— Topraksız köylüye toprak sözü..

"— Al, işte toprak, istediğin gibi çalış, senin hakkını verdik..

Demek için ortaya atılmış değildir. Bir hayatın kurtarılışıdır

Toprağı köylüye vermekte, köylüyü topraklandırmaktaki amaç memleket topraklarını daha bolca işletme imkânını verecektir.

Çünkü, bugünkü geniş ve tek ellerde hapsolmuş olan topraklarda ne ileri teknikle çalışılır, ne de bu toprağa konan kapital bu işleri başarmaya kâfidir. Bunun için çiftlikler her iki bakımdan da yokluk içinde, insan enerjisini yemekte ve topraksızların iztırabını arttırmaktadır.

Köylüyü topraklandırmayı amaç edinen kanun bu orta zaman firmasını taşıyan istismara karşı bir kalkandır.

Sadri Ertem

ŞEHİRDE

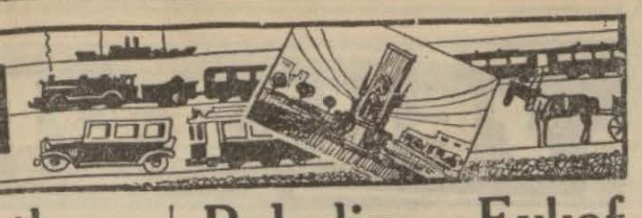

Sebze halinde

Rıhtımın uzatılması işine başlandı

Sebze hali rıhtımının sağ ve sola uzatılması işi bir müteahhide verilmişti. Yapıya başlanmıştır. Haldeki dükkânların kiraya verilmesi de bugünlerde bitirilecektir. Bu ay zarfında hâlin muhakkak surette açılmasına çalışılıyor. Belediye ekonomi direktörü bay Asım Süreyya sık. sık hale giderek yapı işlerini gözden geçirdiği gibi hal açılınca çalışmanın tam bir intizamla başlaması için ilgili (alâkalı) kimselerle görüşmektedir.

Bu sene hale kavun, karpuz, limon gibi yiyeçek maddeleri de alınacaktır. Yeni hal açıldıktan sonra şimdi dışarda satılan ve hale getirilmiyen sebze ve meyvaların da getirilmesi temin edilecektir. Tutulan bir istatistiğe göre, 933 senesinde halde toptan 182681 kap sebze, 245531 kap meyva satılmıştır. Bunların kıymeti 2574575 lirayı bulmuştur.

933 senesinde 616365 kilo bamya, 557120 kilo sakızkabağı, 963 bin 300 kilo biber, 1975500 kilo domates, 554977 kilo ıspanak, 394 bin 740 kilo lâhana, 490773 kilo pırasa, 130081 kilo pancar, 41600 kilo semizotu, 360523 kilo havuç satılmıştır.

Geçen sene zarfında 375356 kilo elma, 143589 kilo armut, 409 bin 992 kilo üzüm, 152913 kilo kiraz 66073 kilo şeftali satılmıştır.

Ayni sene içinde 1448990 patlıcan, 1506220 hıyar, 228625 marul, 1665770 enginar, 813574 salatalık satılmıştır.

Dışarda perakende satılan meyva ve sebzeler bu rakamlar dışında kalmaktadır. Hal açıldıktan sonra hale gelmeden satış yasak edilince İstanbulluların bir yılda yedikleri meyva ve sebzenin hakikî tutarı anlaşılacaktır.

Bir heroin imalâthanesi daha meydana çıkarıldı

Bakırköye bağlı Nitos köyünde bay Atıfın çiftliğinde bir heroin imalâthanesi meydana çıkarılmıştır. Kemal ve dayısı Fehmi ile yanlarında çalışan İtalyan tebaasından Moiz yakalanmıştır. İmalâthanede olan on kilo yapılmış heroin ile yüzlerce kilo iptidaî madde bulunmuştur. Jandarma ve zabıta tarafından tahkikat yapılmaktadır.

Buğday fiyatlarındaki artış nisbeti

Buğday üzerinde dün de borsada hararetli muameleler olmuş ve fiyatlar biraz daha artmıştır. Yuları görülmüştür. Bu boyalarda 5,5 kuruş ile 6,25 sert buğdaylar 5125, ve 5,5 kuruştur. Fiyatlarda bilhassa on beş gündenberi artış görülmektedir. Geçen mayıs ayının yirmi dokuzunda, yumuşak buğdaylar 4,5, sert buğdaylar ise 4 kuruştan muamele görüyorlardı. Dün İstanbul borsasına orta Anadoludan 45 ton buğday gelmiştir. Son bir hafta içerisinde ise gelen buğday miktarı 2500 tondur. Ziraat bankası da ihtiyaç görüldüğü takdirde buğday satışı yapacaktır. Bu itibarla daha fazla yükselmiyeceği umulur.

ZIRAAT BANKASI GENEL DİREKTÖRÜNÜN SÖZLERİ

Ankaradan gelen bir telgrafa göre Ziraat Bankası genel direktörü bay Kemal Zaim şunları söylemiştir:

"— Buğdayın bu yıl az olacağına dair şimdiden bir hüküm vermek doğru değildir. Henüz yağmur mevsimi geçmemiştir. Yağmur yağmadığını hesaba katarak fiatlar daha ziyade yükselirse hükûmetin buna karşı tedbirler alacağına kuşku yoktur. Buğdayı koruma kanunu sarihtir. Fiatlar yükselirse pahalılığa meydan vermemek için elimizdeki stokları piyasaya çıkarır, fiatları indiririz.,,

EKMEK FİATLARI

Dün duyduğumuza göre ekmek fiatlarına konulacak yeni narh çarşamba günü tatbik edilecektir. Fiatlarda otuz para kadar bir fark olacağı sanılıyor.

Brüksel sergisinde İnhisar rakıları çok satılıyor

İnhisarlar idaresinin Brüksel sergisine gönderdiği mamulâtın çok rağbet gördüğü haber alınmaktadır.

Türk paviyonu serginin en güzel yerinde bulunmaktadır. Türk paviyonundan alınan şeyler arasında bilhassa rakı çok harcanmaktadır. Son gelen bir haber, bu maddenin diğer birçok Türk mamulâtı arasında Belçikada bulunan Türkler ve Ermeniler tarafından da yoğalıtıldığını (istihlâk edildiğini) bildirmektedir.

Sergi, teşrinievvele kadar açık bulunacaktır.

Sofya elçimiz geldi.

Sofya elçimiz bay Şevki, dünkü ekspresle Sofyadan şehrimize gelmiştir. Bay Şevki, birkaç gün İstanbulda kalacak ve sonra Ankaraya gidecektir.

Belediy - Evkaf

Hakemler komisyonu çalışmıya başlıyor

Belediye ile evkaf arasındaki anlaşmazlıkları ortadan kaldırarak dört saylavdan mürekkep hakemler komisyonu pek yakında İstanbulda çalışmaya başlıyacaktır. İki daire arasında tahkimname hazırlanmış ve imza edilmiştir. Buna göre dört saylav bütün anlaşmazlıkları gözden geçirecekler ve altı ay zarfında son kararlarını vereceklerdir. Dört hakem arasında oylar (reyler) uygun gelir ve bu suretle anlaşmazlık çıkmazsa kendileri beşinci bir hakem seçeceklerdir. Komisyonda belediye ve evkaf vekilleri ile ilgili (alâkalı) memurlar ve kâtipler de bulunacaktır. Komisyonun şehir meclisi salonunda çalışması muhtemeldir.

Maltepede büyük bir âbid bulundu

Maltepe belediye binasının bahçesi düzeltilmek üzere kazılırken kazmalar biraz derine dalınca bir mermere rastlanmış ve burada önemli bir şey olduğu anlaşılarak etrafı açılmağa başlanmıştır.

Sonunda buradan iki metre yetmiş altı santim uzunluk, bir metre otuz beş santim genişlik ve bir metre altmış dört santim derinliğinde eski bir mezar meydana çıkmıştır. Mezarın yanında da kapağı vardır. Üzerinde rumca yazı bulunmaktadır.

Kartal kaymakamlığı bu buluşu müzeler müdürlüğüne bildirmiştir. Müzeler müdürlüğünden memurlar Maltepeye gidecek ve mezarı göreceklerdir. Mezar İstanbula kaldırılacaktır.

Merhum Eczacı Etem Pertev ihtifali

Eczacı Etem Pertev merhumun sekizinci vefat yılı münasebetiyle her sene olduğu gibi dün de Eyüpteki mezarına gidilerek tören yapılmıştır.

Türkiye Emgen kurumu çevirme takımı ve üyeleri adına buket yapılmış ve köprüden kalkan hususî bir romorkörle gidilmiştir. Tören çok kalabalıktı. Merhuma saygısı olan gençler, onu candan seven orta yaşlılarla ihtiyarlar mezarının başında dolmuşlardı.

Kurum adına Bay Hüseyin Müsnü söz söyliyerek merhum memleketimiz de eczacılık sanatının ilk kurucusu olduğunu uzun uzun anlatmıştır.

Etem Pertev yurdumuz eczacılığının önderi olduğu kadar kuvvetli bir teşkilâtçı, çalışkan bir cemiyetçi idi. Merhum Kızılayın müessislerinden olduğu gibi meslek kurumunun kurucusu ve senelerce yörütçüsü kalmıştır. Arkadaşları acı dolu bir saygı ile değerlerini, işlerini tekrarlıyarak törene son vermiş ruhuna fatihalar okumuşlardır.

Gezintiler

Bize vergi Gerek vergi!..

Dünkü gazetelerde ibretle görülecek hesaplar ve sayılar vardı. Türk topraklarının, Türk havasını koruma uğrunda atıldığı yeni savaş bakımından bu sayılar gerçekten üstünde durulacak şeylerdendir.

Hele bir Ali, bir Mehmet, bir Turgut yüz binlerce lira sayar, bir kurşun kelemi kuramı, bütün bir yıllık kazancını verirken bu sayılar, kanla yazılmış kadar acı ve yüz kızartıcı görünüyor.

Elektrik şirketi 2000, tünel 500, tramvay 500, havagazı 200 lira armağan etmişler. Dilimizde "Çoban armağanı çamsakızı!,, diye bir atalar sözü var; fakat bu ölçünün kullanılacağı yer burası değildir.

Tramvay, elektrik, havagazı, tünel kuramları, kuruldukları gündenberi bütün kazançlarını bura halkına borçlu oldukları halde, gene bu kalabalığın korunması için kurulan sipere ancak bir teneke kalkan katmak cömertliğini gösteriyorlar.

Okudum ve utandım doğrusu.. Gene dünkü armağan tutarları arasında Ostro tütün şirketi işçilerinin lokmalarından keserek verdikleri para [3 6 0 0] lira idi. Bir, şu dev kasalı tramvay, elektrik kuramlarının büyüklüğünü, bir de şu zavallı işçilerin o büyüklük karşısındaki miniminiliğini düşünün, sonra da her iki tarafın cömertliklerini karşılaştırın..

Ve daha sonra da bu acı ayrılığın büyüklüğüne, genişliğine, derinliğine şaşıp kalın.

Gizlemek neye yarar? Anlamazlıktan gelmek de yerinde bir kurnazlık sayılmaz. Yabancı şirketler, bu can noktada yurdun öz çocuklarından alabildiğine ayrılmışlardır.

Bir yurtdaki benizleri bezisizlikten solmuş işçiler, lokmalarından pay ayırarak hava yardımına koşarlar, bir yartdaki kazancı en az olanlar bile seve seve bu kutlu yükün altına girerler. Orada bir darı tanesi iken, dağ kesilenlere düşen ödev bu mudur?.. Bu kadar açık bağsızlığa nasıl katlanılabilir?..

Yabancı üyelerine piyangoları andıran yüksek aylıklar, ikramiyeler, yılbaşı pişkeşleri, kazanç payları veren kuramlar, doğdukları, büyüdükleri, altına gömüldükleri bir ülkenin ölüm, dirim işinde böyle mi yapacaklardı.

Bir kere daha söylemiştim. Geçen günler haklı olduğumu gösterdi. Hava davası ancak sürekli emeklerle başarılacak şeylerdendir. Armağanlarla karşılanamaz. Bütçemizde bir hava vergisi faslı gerektir.

S. Gezgin

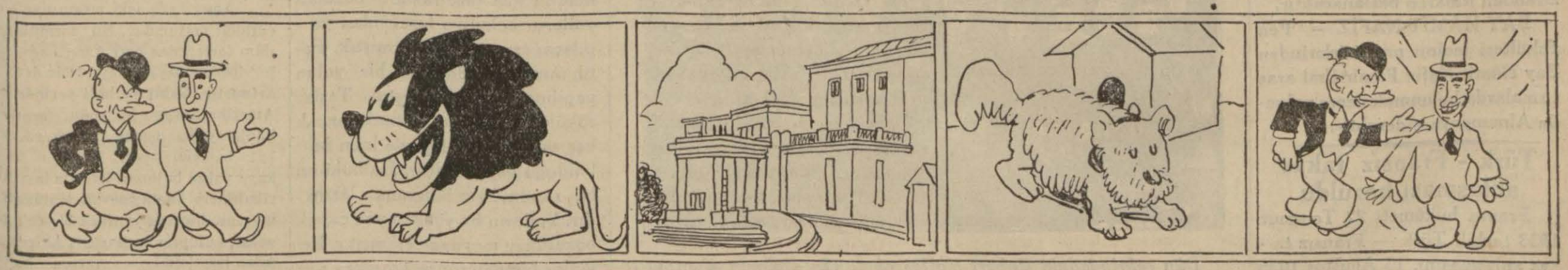

— Bay Gülüm, Habeşistanda eskidenberi bir âdet varmış..

... Terbiye edilmiş aslanlarla..

... Habeş sarayının etrafı muhafaza edilirmiş..

... Halbuki bu işi köpekler de pekâlâ başarabilir..

Bay Gülüm — İyi amma Afrikanın köpekleri aslanlardır, dostum!

OKULLAR

Yüksek Mühendis Okulasına girim Şartları

Bu okul geceli, gündüzlü olmak üzere iki kısımdır. Yazılma zamanı bir Eylûlde başlar ve yirmi iki eylûlde tamamlanır.

Bu okula girmek için lâzım olan şartlar şunlardır:

Türk olmak, iyi ahlâklı olmak, her türlü hastalıktan uzak bulunmak, bu okulda okuyabilmek için bünyesi uygun olduğuna dair ayrıca bir rapor getirmek, lise mezunu olmak, yaşı 22 den az 25 den yukarı olmamak.

Okul direktörlüğüne şu belgeler getirilecektir: İstida, nüfus kâğıdı, şahadetname, aşı kâğıdır.

Dışarıdan okula girmek için bu vesikalar posta ile de yollanabilir, parasız yatılı yazılmak istiyen diğer vilâyetlerin lise mezunlarının yirmi eylûlde okulda bulunmaları lâzımdır.

Parasız yatılı olacaklar okul direktörlüğü tarafından verilecek kâğıdı dolduracaklardır. Bunlar ayrıca okul doktoru tarafından muayene edileceklerdir.

Yatısız talebenin de yine okul doktoruna muayene olunarak rapor almaları lâzımdır.

Parasız yatılı için fazla başvurma olursa müsabaka sınacı (imtihanı) yapılacaktır.

Üniversite fen fakültesinden girmek istiyenler nazarî dersler den sınaç görmezler.

Kültür işleri

Olgunluk Sınaçlarına bugün Başlanıyor

Olgunluk sınacı bugünden itibaren bütün liselerde yapılmaya başlanacaktır. Bu smaçlar temmuzun başına kadar bitecektir. Talebeye sorulacak sorgular Bakanlık tarafından hazırlanarak kitap halinde çıkarılmıştı. Olgunluk sınacına giren talebe Üniversitenin hangi fakültesine girmek isterse o fakültede okunan derslerle ilgisi olan ve lisede okuduğu derslerden sınaç verecektir.

Talebeye yalnız bir fakülte girmek için belge verilecektir. Bundan başka dışarıdan liseyi bitirme sınacına girmek istiyenlerin ve geçen yıl bakaloryasmdan kalanlarm sınaçlarıdır. Bu komisyonlar tarafından yapılacaktır.

Resmî liselerin olgunluk sınaçları kendi liselerinde, hususî liselerin resmî liselerde yabancı varlık okulları da Galatasaray lisesinde yapılacaktır.

BAY CEMİL BİLGE — Cenevrede toplanacak olan arsıulusal bir kongreye iştirak etmek üzere Cenevreye giden Üniversite rektörü bay Cemil Bilge bu ayın yirmisinde şehrimize dönecektir.

İNKILÂP DERSLERİ — Edebiyat fakültesine bağlı Türk inkılâbı derslerinin sınıçlarına 26 Hazirandan itibaren başlanacaktır.

BAY HÂMİT NAFİZ — Fen fakültesi jeoloji profesörlerinden Bay Hâmit Nafiz Pamir ilmî araştırmalarda bulunmak üzere yakında Almanyaya gidecektir.

Türk - Fransız takas anlaşması bozuldu

Fransa hükûmeti 27 Temmuz 1933 tarhili Türk — Fransız takas anlaşmasını, 13 Ağustos 1935 ten itibaren bozduğunu memlektimizdeki elçiliği vasıtasile hükûmetimize bildirmştir.

ŞEHİRDE

Bombay - Londra

Londraya giden Hintliler bir rekor kırdılar

Mayısın dördünde şehrimizden geçerek Londraya gitmiş olan Bombay — Londra otomobil yolculu rekorunu kırmağa çıkmış olan Hintliler tekrar şehrimize gelerek memleketlerine dönmüştür.

İngiltere kralının mukavva üzerine tırnakla resmini çizen Hint avukat ve güreşçisi Kasgivale demiştir ki:

"— Rekoru kırdık. Bizim rekorumuz otomobil sürmekte mukavemet rekoruydu. Günde orta bir hesapla on altı saat direksiyon başında kalarak otomobil sürmüşüz. Yolda önce geçemediğimiz bir engelle dokuz gün gecikmiştik. Bu zarureti isbat edecek kâğıtları da temin edip Londarada gösterebildiğimiz cihetle bu dokuz gün lehimize yazıldı. Kazandık. İngiltere kralına gönderdiğimiz armağanları jübile komisyonuna verdik. Bunlar, benim yaptığım bir güreşi tasvir eden kadife ve altın kapaklı bir kitapla mukavva üzerine kralın tırnakla yapılmış bir resmidir.,,

Hintli avukat Kaskivale, ayni zamanda Londra sihirbazlar klübü azasındandır.

Ayakkabı ökçelerine konulan lâstikler

İstanbul Ayakkabıcıları ayakkabı ökçelerine konulan, lâstiklerden daha fazla vergi alınması nı istemişlerdi. Bu istek gözden geçirilmiş ve uygun görülmüştür. Ayakkabıcılar, bu suretle kendilerine daha fazla iş elde edeceklerini ummaktadırlar.

Diğer taraftan, ayakkabı boyacılarının da âdi boya kullandıkları görülmüştür. Bu boyalarda fazla miktarda asit sülfrik bulunduğundan, ayakkabılar çok çabuk harap olmaktadır. Buna karşı tedbir alınacaktır.

Köprüde emanet yeri

Belediye tarafından Galata köprüsünün Haydarpaşa iskelesinde bir emanet dairesi kurulacaktı. İskelede geniş bir yer bulunamamıştır. Bu yüzden bu iş bir müddet geri kalmıştır. Haydarpaşa iskelesi belediye ile Akay idaresi tarafından yeniden yapılacaktır. O zaman emanet dairesi için de bir yer ayrılacaktır.

Hava Kurumuna üye yazılanlar

Hava kurumuna dün üye yazılan vatandaşlardan millî Resürans sosyetesi direktörlerinden Refi Celâl Bayar yılda 25, Malik Kevkep 20, Aziz Naci, 22, Bükücü, 20. Atıf 25, İhsan 20, Marmara mıntakası ölçüler müfettişi Lâtif 20 lira vermeği taahhüt etmişlerdir.

Bundan başka millî Reasürans sosyetesinden 75 memur yılda 311 Denizli mıntakası ölçüler ve âyar başmüfettişlik memurlarından on bir kişi de yılda 63 lira vermek suretile yardımcı üye yazılmışlardır.

Nişan Eskinazi 20, karısı Sara Eskinazi de 20 lira armağan etmişlerdir.

Polis haberleri :

Hâlâ tramvaydan atlıyanlar var..

Dün dört yaralanma ve yaralama olmuştur:

1 — Şoför Mihail'in idaresindeki 3667 numaralı kamyon Dolmabahçe önünden geçerken tramvaydan atlıyan Murat adlı bir çocuğa çarparak ayağından yaralmıştır.

2—Modada oturan Fikretin evlâtlığı on üç yaşında Cicdan, merdivende oynarken düşmüş elindeki demir çivi karnına batarak yaralanmıştır.

3 — Şoför Haçik'in idare ettiği 850 numaralı otomobil Gazlıçeşmeden geçerken Hüseyin adlı birine çarparak yaralmıştır.

4 — Heybeliadada yolda çalışan amele Hüseyin oğlu Tatıya Yunusun idaresindeki otomobil çarparak yaralamıştır.

KONTAKT YÜZÜNDEN — Samatyada Sulumanastırda Vasıfın havlu dokumahanesinde elektrik tellerinin kontakt yapmasından yangın çıkmış, söndürülmüştür.

ON BEŞ GÜNLÜK ÇOCUK — Beyoğlunda bir bahçe kenarında on beş günlük bir çocuk bulunmuştur. Çocuk darülâcezeye kaldırılmıştır.

BAĞIRAN SARHOŞLAR — Galatada oturan Seher çok içmiş, herkesi rahatsız edecek derecede bağırırken yakalanmıştır. Gene Galatada Şeftali sokağında Ahmet adında biri sarhoş olduğu halde nâra aratken yakalanmıştır.

130 LİRA ÇALAN — Balatta oturan Vangel'in, Meşrutiyet caddesinde tramvay içinde 130 lirasını çalan Mustafa yakalanmıştır.

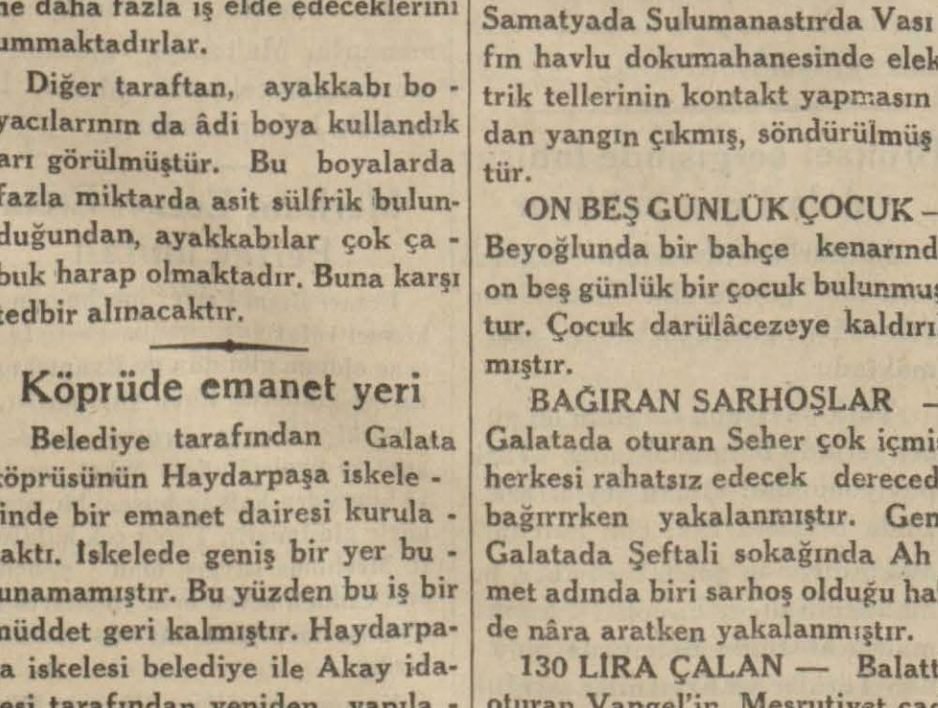

Dün şehrimizdeki Robert Kollej okulunda diploma dağıtma töreni yapılmıştır. Törenden evvel Bay Refik Ahmet Sevengil tarafından bir konferans verilmiştir. Yukarki resimde diploma alan talebeyi, okul direktörü ve Bay Refik Ahmetle beraber görüyorsunuz.

Erkek — kız !

Dün yapılan duruşmaya avukatile birlikte geldi!

Erkek elbisesi giyerek dolaşan Melekzat aleyhine Remziye tarafından açılan tehdit mektubu göndermek davasına, dün İstanbul üçüncü ceza hakyerinde devam olundu. Dava, evvelce yazıldığı gibi, kapalı celsede görülüyor.

Melekzat, gene erkek elbisesi giyerek gelmişti. Gri bir ceket, pantalon.. Remziye de lâcivert renkte bir kostüm giymişti. Duruşma sırasını beklerken, koridorun ayrı ayrı uçlarmda duruyorlardı.!

Melekzat, avukat İrfan Emini vekil olarak tutmuştu. Dün koridorda bekleyiş sırasında, sakin görünüyordu. Remziye de sakindi. Tanıdıklarile konuşurken sık sık gülüyordu.

Sıra gelince, hakyeri salonuna girdiler. Kapı kapandı. Dünkü duruşma, yirmi beş dakika sürdü.

Bir haciz sırasında

Yako isminde biri, bir haciz konulması sırasında beşinci icra sekreteri Nuriye ile alacaklı İsaka ve muakkip Nevrese karşı yakışık almıyacak tarzda davranmaktan suçlu olarak, İstanbul üçüncü ceza hakyerinde muhakeme edildi.

Şahit Fahrinin gelmediği anlaşıldı. Yarım lira para cezası alınmasına ve zorla getirilmesine karar verildi.

Icrada yapılan iş

İstanbul icra dairesinde, dışardan bazı kimselerin de ilişiği olarak kâtip Kadri tarafından yapıldığı ileri sürülen suiistimal işinin duruşmasına İstanbul ağır ceza hakyerinde dün devam olunmuştur.

Dünkü duruşmada birkaç şahit dinlenilmiştir. Sonra duruşma başka şahitlerin çağrılmasına kalmıştır.

Ankaradaki bir dava

Ankarada kunduracı Yusufu parmağından yaraladığı iddia olunan Ali Rıza isminde birinin orada yapılan duruşmasında, İstanbulda bulunan şahit bakkal Hayrinin istinabe yolile bildiğini anlatması kararlaştırılmış ve Hayri, İstanbul üçüncü ceza hakyerinde dün dinlenilmiştir. Sonra istinabe dosyası Ankaraya gönderilmiştir.

Beş lira rüşvet

Bir gümrük memuruna beş lira rüşvet vermeğe kalkıştığı iddia edilen Salih isminde birinin davasına, İstanbul birinci ceza hakyerinde dün bakıldı. Duruşma, müdafaaya kaldı.

Yolların çabuk bozulmasının sebebi anlaşıldı

Tramvay sosyetesi tramvay raylarının geçtiği bozuk yolları yapmadığı için pek fazla bozulan yolların belediye tarafından yapılacağını evvelce yazmıştık. Fatih mıntakasında böyle bir yolun yapılmasına başlanmıştır. Taşlar söküldüğü zaman altında ancak beş santim derinliğinde kum bulunduğu görülmüştür. Halbuki on beş santim kum bulunması lâzımdır. Yolların bu yüzden pek çabuk bozulduğu meydana çıkmıştır. Belediye bundan sonra Tramvay sosyetesi tarafından yapılan yolları yapılmaları esnasında mühendisleri ile kontrol ettirecektir.

SIYASA

Onlar düşünürken Japonya yürüyor?

Japonyanın son günler içinde "Çine karşı aldığı vaziyeti gözden geçiren bir İngiliz muharriri şu hâdiseyi hatırlatıyor:

Tam yirmi yıl önce idi. Amerikalı bir gazeteci, Çine gönderilmişti. Gazeteci bu memleketi tetkik edecek, görüp anladıklarını gazetesine bildirecekti. Amerikalı gazeteci çok geçmeden gazetesine uzun bir telgraf çekti. Verilen malûmat, akıllara durgunluk verecek derecede mühimdi. Gazete, bu haberi neşretmeden önce Amerika hariciyesi ile danışmak lüzumunu hissetti ve telgrafı dış bakanlığa gönderdi. Dış bakanı bu telgrafı Japonya elçisine göstermeğe karar verdi. Japonya elçisi, bu telgrafın verdiği malûmattan haberi olmadığını söyledi. Bunun üzerine telgraf neşrolunmadı ve Alâkadar olan gazete, kendisine yalan yanlış haberler gönderen muhabirini tekdir ederek bir daha böyle telgraf çekmemesini tenbih etti.,,

Yirmi yıl önce muhabir tarafından gönderilen ve aslı faslı olmadığı sanılan bu telgraf Japonyanın Çinden gizlice neler istediğini anlatan yirmi bir madde idi.

İki yıl geçmeden muhabirin çok haklı olduğu ve Japonyanın Çinden yirmi bir maddelik dilekleri bulunduğu anlaşıldı.

Yirmi bir madde içine dağıtılan dilekler top yekûn edilince Japonyanın Çin üzerinde egemenlik istediği meydana çıkıyordu.

Çok geçmeden bu maddeler anılmaz oldu ve bir aralık ortadan gizlice çekildi.

Yalnız bu yıl onların yerine on dört madde çıktı.

Bu on dört maddenin ihtiva ettiği dilekler de top yekûn edilirse aynı netice çıkıyor Japonya Çin ülkesine egemen olmak istemektedir.

Son günlerde Çin bu on dört maddeyi kabul etti. Ve onun için Çin sedinin cenubunda bulunan geniş bir sahaya gayri askeri bir şekle [illegible] ve Japonyanın Çinin eski merkezi olan (Pekin)e hâkim oldu.

Japonya Uzak Şarkta hükmünü yürütmeğe muvaffak olan ve bütün rakiplerine rağmen maksatlarını gerçekleştirmeyi bilen bir devlet olduğunu görüyoruz. Buna karşı Amerika ile İngiltere Uzak Şarkta sıkı fıkı teşriki mesai etmeyi ve böylece Japonyaya karşı durabilmeyi düşünüyorlar.

Onlar düşüne dursunlar. Öbür taraftan Japonya yürüyor!

ö. R. Doğrul

Tuz fiyatları

Bugünden itibaren her yerde tuz üç kuruşa satılacaktır.

Bu gece nöbetçi eczaneler

Samatyada: Rıdvan, Aksarayda: Z. Nuri, Karagümrükte: Arif, Şehremininde: A. Hamdi, Fenerde: Emiliyadi, Şehzadebaşında: Hamdi, Divanyolunda: Esat, Beşiktaşta: Süleyman Necep, Kumkapıda: Belkis, Zeyrekte: Hasan Hulûsi, Yemişte: Ben Sason, Galatada: Kapriçi, Beyoğlunda: Bostanbaşında: İtimat, Tepebaşında: Kiniyoli, Tarlabaşında: Nihat: Şişlide Şafak sokağında: Nargileciyan, Kasımpaşada: Merkez, Hasköyde: Halk.

Geçmiş Kurunlar.

15 Haziran 1920

— Amerikada içki memnuiyeti ilân edildiği malûmdur. Bu memnuiyetin ilânı tarihinden beri Amerikada seyahat iptilâsı şayanı hayret bir derecede artmıştır. Vakit ve hali yerinde olan Amerikalılardan bir çoğu meşrubatı küuliyeye kavuşmak için sık, sık seyahate başlamışlardır. Bilhassa Amerikaya yakın bulunan Küba adası Amerikalıların âdeta mevidi mülâkatı olmuştur. Burada yeniden bir çok gazinolar, kulüpler açılmıştır. Ahiren yapılan istatistiklere nazaran bu sene kış zarfında sırf meşrubatı küuliye istimali için Küba adasında daimî surette 80 bin Amerikalı oturmuştur.

BÜYÜK DENİZ ROMANI

Endülüste Kemal Reis

Tefrika No: 134 | Yazan: İshak FERDİ

Kralın attığı ok, Emir Mehmedi vurmadan geçen boğanın göğsüne saplanmıştı!

"Ceneralime el uzatan, oğlum da olsa vururum!,,

Bu sırada döğüş meydanına yedi boğayı birden bırakmışlardı. Meydanda dolaşan döğüşçüler ellerindeki kırmızı bezleri sallıyarak boğaları kudurtuyorlar ve tutsakların üzerine saldırtıyorlardı.

Prenses Maryana, Emir Mehmedi azgın boğaların arasında tutamaksız bir halde görünce, oturduğu yerde titremeğe başlamıştı.

Kral Ferdinand başını Kraliçeye çevirdi:

— İşte bu melûn, atış yerinde Ceneral Gonzalveyi yaraladı.. Benim ceneralime mızrak atan bir adamın bu saate kadar yaşaması bile çoktu. Onun şimdi nasıl parçalandığını göreceğiz...

Maryana babasının bu sözlerini işitti:

— Demek ki, Kara Rahibin evinde yattığı söylenen Gonzalveyi Emir Mehmet vurmuş...

Diyerek ilk önce geniş bir nefes aldı.. Sonra babasına dönerek:

— Senin öğündüğün ceneral, ölüme avuç açmıştı. O bir namus düşmaniydi.. Ona neden acıyorsun?

Diye bağırmak istedi.. Fakat, tribünler çok kalabalıktı. Güzel Prensesin bu hareketini bütün davetliler çirkin göreceklerdi.

Maryana kendini güçlükle tuttu.. Ve dişlerini gıcırdatarak önüne baktı.. Sağ elini şakağına götürdü:

— Hayat çok çetin... Insanlar çok zalim...

Diye mırıldandı.

Bereket versin ki, onun bu mırıldanışı kimsenin gözüne çarpmamıştı.

Kral, zulümden bahsedenleri — kızı da olsa — cezasız bırakmazdı. Kendi rızasiyle kurulan işkence mahkemeleri, kralın itikadınca, azgın insanları yola getirmek için çalışıyordu. Bu mahkemelerin yaptığı işkenceler dünyaya adalet perdesi altında yayılıyordu.

Prenses Maryana, o gün bir kere daha anlamıştı ki, babasının üstünde oturduğu taht, zulüm ve istibdat çemberleriyle sarılmıştı.

Maryana yavaş yavaş gözlerini de kapamağa başlamıştı. Artık bu kanlı meydanda, yalvaran kadınların feryadından ve azgın boğaların boynuzları altında can veren ihtiyarların iniltilerinden başka bir ses işitilmiyordu.

İşte bir kadın sesi:

— Kocamın ölümünü görmek istemezdim. Beni ondan önce neden öldürmediniz?

Maryana bu sesi işitti:

— Ne derin bir sevgi ile kocasına bağlı imiş..!

Diye mırıldanırken kralın alay edici kahkahaları yükseliyordu:

— Budala..! Kocan seni haremde tutsak gibi yıllarca kullandı... Şimdi hürriyetine kavuştun! Bak, artık sana karışacak kimse yok. Kollarına güveniyorsan, boğalarla boğuş.. Kendini kurtar!

Maryana bu sözleri de duydu, fakat ağzını açıp bir şey söyliyemedi.

Ölüm sırası Emir Mehmede gelmişti.

Endülüs emiri kolayca ölmek niyetinde değildi. Eline bir mızrak daha geçseydi, o gün de tribünlerde kollarını kabartarak oturan kralı gebertecekti.

Aylardanberi gördüğü işkence, bu müslüman gencini çok zayıf düşürmüştü.

Emir Mehmet tutsaklar arasına söyle bir göz attı.. O, kardeşi Saidi arıyordu.

Emir Sait bu ölüm beşiği içine neden atılmamıştı.?

Sabahleyin ikisini birden kaldırmışlar.. Fakat, kendisini başka yoldan, kardeşini de bir başka yoldan götürmüşlerdı.

Emir Mehmet, kardeşinin de sonu ölüm olduğunu biliyordu.

— Belki benden önce öldürmüşlerdir.

Diyerek, meydanın ortasında cansız bir heykel gibi durdu.

Boğalar onun yanından baş sallamadan geçiyorlardı.

Tribünlerden bu kanlı döğüşü seyreden Don Petro, Emir Mehmedin öldüğünü istemiyordu.

Ne yapsın ki, Kral:

— Ceneralime mızrak atan bir adam, oğlum da olsa, ölecektir.

Demişti.

Don Petro, yanındaki prenslerden birine, bu cesur ve ölümden yılmaz müslüman gencini göstererek:

— Bak, dedi, meydanda dikili bir taş gibi, kımıldamadan, sarsılmadan nasıl duruyor?

Prens gözlerini açarak baktı:

— Boğalar, çok duygulu hayvanlardır. Kendisine saldırmayan adamın üzerine atılmazlar. Bu delikanlı, belli ki, boğaların huyundan ve dilinden anlıyor!

İspanyol prensi boşuna söylenmiyordu..

Emir Mehmet, İşbiliyede birçok boğa beslemiş, onların huyunu öğrenmişti.

Boğalardan biri yanına kadar sokuldu..

Tribünlerden:

— Haydi.. Durma.. Boynuzunu salla!

Diye bağrışanlar oldu.

Fakat, duygulu hayvan, bu sözlere ezelden kulağını tıkamıştı.. İri toparlak gözlerini Emirin yüzüne dikti:

— Benden korkma.. Sana kıymıyacağım!

Diyen bir bakışla delikanlıyı süzdü.. Sonra birden kuyruğunu sallıyarak başını çevirdi ve tersyüzüne dönüp gitti.. Bu hızla, karşısına çıkan bir ihtiyar kadını karnından vurup yere devirdi.

Emir Mehmet hâlâ ortada hareketsiz duruyordu.

Bu sırada tribünlerden bir vızıltı koptu.. Kral Ferdinandın savurduğu bir ok, Emir Mehmedi vurmadan geçip giden boğanın göğsüne saplanmıştı.

(Sonu yarın)

Dil işleri

Kılavuz için dersler

—34—

Ürem = Faiz
Ürüt = Hasılat
Ürün = Mahsul
Üretim = İstihsal

Bir zamanlar nomal ürem yüzde 12 idi.

Bu yıl ürünümüz iyi idi.

Gösterdiğiniz bu rakam öz mü, yoksa ham ürüt üzerinden midir?

Memlekette endüstri üretimi gittikçe artıyor.

* * *

Reşad Nuri en iyi öykücü'lerimizden biridir.

Büyük harpte beslev işleri pek kötü yönetilmiştir.

Yaratı kuvveti olmayan artist geçegen bir ün alabilir; fakat çabuk unutulur.

Yüz lira alacak için aylardanberi İstanbul yürütge'sinde uğraşıp duruyorum. Tüze Bakanlığı yüret işlerine daha iyi bir düzen vermelidir.

Siz de yoğatım cezasını kaldırmak istiyenlerden misiniz?

Son asfalt yolun ne şartlarla üretildiğini biliyor musunuz? Gene bir üstenci tuzağına düşmiyelim.

Bana Antalyadan bir paket gönderildiği hakkında İstanbul postasından bir bildirge aldım.

Bu adamcağız hakkında son bir kayra'da bulunmanızı dilerim.

Bu misallerdeki kelimeler:

Öykü = Hikâye
Beslev = İaşe
Yaratı = İbda
Yürütge = İcra dairesi
Yüret = İcra
Yoğatım = İdam
Üstermek = İhale etmek
Üstenci = Müteahhit
Bildirge = İhbariye
Kayra = Lûtfu ihsan

* * *

Kayıtlanmak = İhtimam etmek

Ev işleri ile daha iyi kayıtlanmanız lâzımdır.

* * *

İkametgâh = Konut

Bir şehirde oturan herkes polise konut göstermek yükümündedir.

* * *

İmay = İma

Dünkü söylevinizdeki imay'ın benim üzerime olup olmadığını sizden soruyorum.

— ULUS —

İrtihal

Nişantaşı Işık Lisesi müdürü bay Eşrefin zevcesi ve merhum Binbaşı bay Şevket'in kızı Bayan Maide duçar olduğu hastalıktan kurtulamıyarak vefat etmiştir. Merhumenin cenazesi bugün saat 12 de namazı Teşvikiye cemiinde kılındıktan sonra Feriköy mezarlığına defnedilecektir.

Bursadan bir heyet Ankaraya gidiyor

Bursa, 14 (A.A.) — C. H. Partisi burada ili kurumunun öncülüğü ile il çevresinde Partinin şehir, köy, ilce, kamun, ocak kurumlarındada hizmet alanlardan 200 kişilik bir grup Ankaraya gidecektir. Bunun vargısı devlet merkezini tanımak ve ulusal çalışmayı yerinde göstermektir. Grup 14 Haziranda Bursadan kalkacak ve 15 Haziranda Ankaraya varacaktır. Orada pazartesi akşamına kadar kalıp o gün akşam treni ile Bursaya dönecektir.

HACI YAŞAR AĞA HASTANESİ

KURUN'un Romanı : 19 — Yazan: A. İsmet Ulukut

Babamın kitabı, piyanosu.. Havada bile babamın kokusunu duyuyorum

— 15 —

GİZLİ TABABETİN TATBİKLERİ

Binnaz yalnız kalınca odayı gözden geçirdi; kütüphaneye yaklaştı. Kitaplara bakıyordu. Yerine iyice konulmamış, biraz dışarıya doğru çekilmiş bir kitaba gözleri takıldı. Üzerindeki yazıyı okudu: "Tevehhüm,, kitabı aldı, kabını açtı; ilk sayfasıda bu yazılar vardı:

TEVEHHÜM
Yahut Binefsihî telkin
Müellifi
DOKTOR SÜLEYMAN ŞEFİK

Neeee,? Bu kitabı babası mı yazmış? Bir daha okudu:

Doktor Süleyman Şefik

Babası yazmış demek!.. Binnazın gözleri miknatısa tutulmuş birer parlak çelik yuvarlağı gibi bu üç kelimeden ayrılmıyordu. Birkaç defa okudu. Bu küçük kitap babasının son yadigârı demekti. Elleri arasında sıkıyor, gözlerini ondna ayırmıyordu. Yavaş yavaş açtı; büyük bir merak ile okumak istiyordu. İlk sayfalarda telkine, telkinin kuvvetine dair bahisler ve misaller vardı. Sonra bir adamın kendi kendine nasıl telkin yapacağını anlatıyordu. Doktor Süleyman Şefik diyordu ki:

"İnsanın her şeyden evvel geniş bir güveni (itimat), bir iman taşıması lâzımdır. Bu olunca, en ağır bir hasta bile, "Ben hasta değilim, ben hasta değilim,, sözlerini tekrar ederek bu kanaati sabit ve kat'î bir fikir halinde kendine kabul ettirebilirse, hastalığından kurtulmasına yardım etmiş olur.,

Binnaz bunu okudu; yanakları üzerinde sessiz, sadasız süzülen ince bir dereciğin ucundan düşen bir damla, son cümleyi noktaladı. Yine okumasına devam etti:

"Bir de bunun aksine insan kendini hasta zannetmek ve zannını bir kanaat haline getirmekle cidden hasta olur. Ve bunun devamı takdirinde sıhhati, vehamet kes pedebilir.,,

Binnaz durdu. Ne güzel, ne doğru sözlerdi bunlar! Doktor Nezir de onun evham ile bu hale geldiğini söylememiş miydi? Az daha kendi ölümüne kendisi sebep olacaktı. Babası da bu kitapta ayni şeyleri söylüyor, adeta:

— Kızım, ben hasta değilim, iyi olacağım de ve bunda ısrar et.

Diyordu. O, babasının toprak altından gelen bu nasihatini reddedebilir miydi? Hattâ şimdiden tekrar ediyordu:

— Hayır, hayır, ben hiç de hasta değilim; biraz zâfım var, biraz öksürüyorum; bu da geçecek, hem pek çabuk geçecek. Ah, babacığım, öldükten sonra da beni himaye ediyorsun. Senin sözünden dışarıya çıkar mıyım? Hayır, hayır, ben hasta değilim; hat'iyyen değilim.

Yanağmdaki dereciğin suları hızlanmış, kitabın sabifelerini ıslatmağa başlamıştı. Mendilini çıkardı, gözlerini kuruladı. Şimdi kalbinde bir hafiflik hissediyordu. Kitabı kapadı; elektrik lâmbası kendiliğinden yanmıştı. Düğmeye basmak, hemşireyi çağırmak için yerinden kalktı...

Yanındaki odadan pek lâtif bir piyano sadası gelmeğe başlamıştı. Binnaz tekrar yerine oturdu. Sada gittikçe yükseliyor, gittikçe ahenkli oluyordu. Binnaz hayrete düşmüştü. Bu çalınan parça, tanıdığı ve pek sevdiği bir parça idi. Küçükken babasından bunu çalmasını rica eder, ve çalınırken de ağlardı. Bunları hatırladı. Oturduğu koltukta hareketsiz, dalgın piyanoyu dinliyordu. Yanında babasının kitabı, ötede babasının piyano çalışı... Bütün bunlar geçmişi gözü önünde yaşatmağa kâfi gelmişti. İçinde bulunduğu bu oda, gözleri önünde yavaş yavaş silinmiş, yerine daha geniş bir oda geçmişti. Bir köşede piyano çalan baabsını, ötede şezlonga uzanmış ahsta annesini görüyordu. Babasının yanında bir kızcağız vardı; bu küçük Binnazdı.

Piyano kesildi. O, hâlâ dalgındı.

—Tak, tak!..

Yine kendi hayalinde yaşıyordu.

— Tak, tak, tak, tak!..

Tatlı rüyasından uyandı; kapıya vurulduğunu işitti; titrek bir sele:

— Giriniz. Dedi.

Doktor Nezir, çok tatlı, çok cana yakın bir gülümseme ile içeriye girdi. Binnaz derhal yerinden kalktı; şuursuz bri halde bağırdı:

— Ah, doktor, siz bana hayat ve saadet verdiniz; size ne kadar borçluyum.. Allah aşkına burası nedir? Babamın kitabı, babamın piyanosu... Ah yarabbi, havada bile babamın kokusunu hissediyorum; hastanede miyim?.. Babamın evinde miyim?..

Doktor yine o gülümesemesile, yine o tatlılığile Binnazı elinden tutup koltuğa oturttu.

— Size sabah da söyledim; kendi evinizde olduğunuzu farzedebilirsiniz. Yine deyiniz ki babanız ölmemiştir, burası onundur, siz de yanında bulunuyorsunuz. Burada sizi incitecek küçük bir gölge bile görmiyeceksiniz. Şifa ve saadetiniz için her ne lâzımsa yapılacaktır. Dedi.

Deminki düşüncelerin verdiği tatlı dalgınlık, henüz geçmemişti. Karşısındaki koltuğa oturan doktorun karşısında yine o düşüncelere kendini vermiş gibiydi. Nezirin parlıyan gözlerile ona baktığını ve hafifçe gülümsediğini görmemişti. Yalnız.

— Şimdi nasılsınız bakalım?

Dediğini işitti. Bu söz ona babasının kitabını hatırlattı, hemen cevap verdi:

— Çok iyiyim, artık hasta değilim, pek çabuk toplıyacağıma inanıyorum.

— Ya, gördünüz mü? Ben sizi aldatmamıştım değil mi? Şimdi biraz kendinizi dinlemeğe vakit bulunca, biaz serbest kalınca siz de hakikati anladınız. Bakın, yüzünüz yavaş yavaş taze bir renk almağa başlıyor, gözlerinizde canlı bir parlaklık beliriyor, azıcık bana bakar mısınız?

(Arkası var)

ÜLKEMİZDE

Devrek'te ileri adımlar

Her tarafa yollar yapıldı, mektepler açıldı, elyektrik tesisatı apılıyor

Devrek idare âmirleri mektebin bahçesindeki aslan heykeli önünde

Devrek, (Özel) — Devrek kazası, birkaç yıl önceye gelinceye kadar Zonguldağın bir üvey oğlu gibi idi. Yolları bozuk, mektepleri az, halkı bakımsızdı. Birkaç yıldır Cümurluğun ışık saçan nurlu elleri yurdun bu sevimli köşesini de aydınlatmağa başladı. Mektepler çoğaldı. Bugün Devrek merkezinde ve köylerinde otuz üç mektep vardır.

Kazada elektrik tesisatı yapılmaktadır. Kazanın bütün evleri belediye tarafından verilen bedava kireçle badana edilmektedir.

Kaza ile vilâyet arasında düzgün şose yolu yapıldığı gibi nahiye ve köyler arasında da yollar yapılmaktadır. Kazayı tren yoluna bağlıyan Devrek—Teben yolu bugünlerde bitecektir. Bu yol kazanın can damarıdır.

Devrek birkaç yıl içinde vilâyetin en parlak kazalarından biri olacaktır. Devrekte değerli idare âmirleri vardır.

3000 liraya bir mezarlık

Uşak Halkevi çalışıyor — Yeni başkanlar — Bayındırlık işleri — Yol yapımı

Uşak, (Özel) — Şarımızda Parti ve halkevi çalışmaları verimli bir şekilde yürümekte, her gün bir parça daha gelişim göstermekte, hız almaktadır. Yapılan işlerin değeri halkımızın gözlerinde sevinçle belirmekte, şarımız bayındırlığa doğru gitmektedir.

Parti ve halkevi kurağımızın baştanbaşa boyanması, halkevi bahçesinin iyiden iyiye düzenlenmesi, halka açılması ev varlığının iyi örneklerinden sayılabilir.

Halkevimiz şubelerinde iyi bir çalışma, göze batan bir kaynaşma görülmektedir. Her şube kendine düşen ödevi görmek için çırpınmaktadır.İkibuçuk yıl partimiz başkanlığını yapan bay Remzi Güresin yeniden Gaziantep saylavlığına seçilmesinden ötürü parti, ilçe yönetim kurulumuz başkanlığına şarbay Hakkı Candoğanın, halkevi başkanlığına da Yusuf Aysalın seçilmesini oybirliğile onaylamıştır.

Halkın çok sevdiği bu gençlerin ulus işlerinde kendilerinden beklenen değerli ödevleri yapacaklarına kimsenin şüphesi yoktur.

Eski Parti başkanımızın şarımızda bıraktığı iyi izler, güzel eserler bütün canlılığile görülmektedir.

Bay Güresin tutttuğu ulusal yolu, onun çalışma arkadaşları da takip edeceklerdir. Bay Güres şarımızdan ayrılırken partili arkadaşları tarafından sıcaklıkla uğurlanmıştır.

Şarımızda Bayındırlık işleri büyük bir hızla yürümekte ve genişlemektedir. Şarbayımızın şarımızın güzelleşmesi ve sağlık bakımından da iyi olması yolundaki verimli çalışmaları halkı sevindirmektedir. Pek yakında kurulacak yeni mezbaha, elektrik santıralı bu yılın yapılacak işleri arasındadır.

Şarımızın hamiyetlilerinden B. Ahmet Bozkırlı sekiz bin lira sarfile modern bir mezarlık meydana getirmktedir. Yapı ilerlemiştir. Bir aya kadar bitmesi beklenmektedir. Bu suretle yıllardanberi yapılması arzu edilen önemli bir iş de yapılmış oluyor.

Şarımızda yol yapma çalışmaları da bütün hızlile ilerlemekte, büyük caddeler ve mahalleler aralarındaki yollar düzelmekte ve şarın gelecekteki şekli gözde bulundurulmaktadır.

Macera peşinde

Çocuklar

Tophaneden Samsuna kaçmışlar

Samsun, (Özel) — İstanbulun Tophane mahallesinden Bitpazarı semtinde oturan Osmaniye apartımanında kapıcı Şahabettinin biri beş diğeri on iki yaşlarında Burhan ve Kadir adında iki çocuğu yirmi gün önce Tari vapurile İstansuldan kaçmışlardır. Çocuklar vapurda tayfalar tarfından görülmüş, kimsesiz olduklrı anlaşılarak kaptana teslim edilmişlerdir. Samsun iskelesinde Samsun belediyesine teslim edilen çocukların yemek, yatmak, ve elbiseleri temin edilmiş, Vatan vapuruna bindirilerek velilerine teslim edilmek üzere İstanbul belediyesine gönderilmişlerdir. Çocukların babalarına verildiği duyulmuştur.

Ziraat Bankası Giresunda ödünç para veriyor

Giresun, 14 (A.A.) — Ziraat Bankası sayısı 43ü bulan tarım kredi kooperatileri ortaklarına ve ayrıca zincirleme kefillikle kooperatifler dışında kalan köylülere iki bölü ile ödünç para vermeye başlamış, birinci bölüyü vermiş, ikinci bölüyü vermeye başlamıştır. Verilen bu paranın mikdarı şimdiden iki yüz bini geçmiştir. Geçen yıl fındık ürününün fiatların düşük olmasından dolayı ucuz satarak son zamanlarda darlığa düşen köylülerimizin Ziraat Bankasının çok yerinde olan bu yardımından duydukları kıvanç pek büyüktür.

Maraş - Kayseri yolu

Bu güzel şarımız Orta Anadolu üzerinde Karadenize, Kayseri üzerinden Ankaraya bağlanıyor

Maraş, (Özel) — Maraşı orta Anadolu üzerinden Karadenize Kayseri üzerinden de hükûmet merkezine, Ankaraya bağlıyacak olan Maraş — Kayseri yolunun açılması üzerindeki çalışmalar son zamanlarda büyük bir alâka ile kovalanmaktadır. Çalışmaların verimi oldukça zengindir. Son yapılan tetkikata göre nihayet hazıranın sonuna doğru bu yol bitirilecek ve Maraştan otomobille Kayseriye ârızasız ve en rahat bir şekilde gidebilecektir. Fakat şunu kaydetmek lâzımdır ki Kayseri — Maraş yolu öyle kolay kolay başarılmış işlerden değildir. Yolun ilk açılmasına başlandığı vakit, mühendis ve müteahhitler tabiî manialarn ve toprak ve taş güçlüklerinin gösterdiği çehre karşısında zaman zaman durmak ve düşünmek mecburiyetinde kalmışlardı. İlk hamlede bu yolun bir hayli emek harcanarak birkaç yıl çalışılarak ilk 40 kilometresi yapılmıştı. Kışın yol çalışmalarının durduğu bir sırada Maraş vali vekilliğine mülkiye müfettişlerinden bay Şevki Yalvaç tayin edilerek gelip işe başladı. Yeni ilbay vekili Şevki Yalvaç genç ve değerli bir mülkiye âmiridir. Bay Şevkinin ilk iş olarak ele aldığı bu yolun geri kalan 58 kilometresinin 29 Mart 935 te tekrar yapılmasına başlandı. Marttanberi inşaat devam etmekte ve bay Şevki Maraşı Karadenize ve hükûmet merkezine bağlıyacak olan bu yolun geri kalmış kısmını biran evvel bitirmeğe çalışmaktadır. Bir hesaba göre de yol 15 Hazirana kadar ikmal edilecektir.

Yolun Kayseriye yakın bir kısmı da daha evvelce Kayseri vilâyetince yapılmıştır. Şu hesaba göre nihayet haziran sonlarında bu mühim yol halka açılmış olacaktır.

Yukarıda bu yolun yapılışında göze çarpan manialara ve atlatılan güçlüklere bir parça dokunmuştum; yolun geçtiği araziyi görmeyince bu hususta tam bir fikir edinilemezse de, ben burada KURUN'un sayın karilerine bir parça izahat vermeyi faydalı buldum. Yolun geçeceği mıntakada sayısız denecek kadar yüksek yalçın kayalar vardı. Bu kayalar, dinamitle atılmış ve yolda çalışmasını bilen amelenin kol kuvvetile istifade edilir bir hale getirilmiştir. Şimdiye kadar yapılan temizlenme ve inşaat işlerinde 2000 liralık dinamit harcanmıştır. Daha da 500 liralık dinamite ihtiyaç görülmektedir. Bundan başka mühim mikdarda yarmalar ve doldurma ameliyeleri bu yolda çalışanları birhayli uğraştırmıştır.Yolmıntakasında geçit vermiyen suların üzerine yapılmış olan büyük demir ve beton köprüler de hatırı sayılır derecede ehemmiyetli birer bayındırlık izerleridir. Yolun 70 inci kilometresi ikmal edildiği vakit bayındırlık Bakanlığının sayın Bakanı Ali Çetinkaya ilbay vekili Şevki Yalvaça ve yolda çalışan başmühendis ve mühendislere yüce teşekkür ve kıvançlarını armağanlamak büyüklüğünü esirgemediler. Yolun yapılışında eski kolordu kumandanı yeni saylav general Ali Hikmet de çok yakından ilişiklendi ve dinamit koyma ve atma işlernde yardım yapmak ve direktif vermek üzere bir subay kumandasında 35 kişilik bir müfreze gönderdi. Müfrezenin değerli ve mühim yardımları görüldü. Yolun tamamında (6) büyük köprüye ihtiyaç vardı. Bunların keşifnamelerinde açıklıkları 4 den 9 a kadar hesaplanmıştı. 150 kadar da menfez ve köprücüklere lüzum gösterilmiştir. Yolun yapılışı bir tarftan ilerlerken diğer taraftan bu köprü ve menfezlerin açılışı ve yapma işleri başarılmaktadır. Elde 6000 liralık bir tahkikat kalmıştır. Bunun 5000 lirasını yalnız bu yola harcanmak üzere Nafia Bakanlığı vermiştir. Şimdilik köprü ve menfez noktalarına çimento, demir ve işlenmiş köprü taşları tedarik edilip istif edilmektedir. Ziraat Bakanlığı ile ilbaylık arasında yapılan son bir anlaşma ile bunların ahşap malzemesinin parasız tedariki temin olunmuştur. Bu keresteler mükellef amele ile kestirilecek ve köprü yerlerine taşınacaktır. Bu kerestelerin çaplanmaları da yine mahallerinde ve mükellef amele ile yapılacaktır. Bu suretle de mühim bir tasarruf elde edilmiş sayılabilir.

Kadıköyü'nün Romanı!

Tefrika numarası: 17 *Yazan:* Safiye Erol

Bedriyenin, mütekait bir miralay olan babası tarafından kabul edildiler. Kız, onlara kahve götürecekti. Bu bir nevi görücü demekti. Bedriye o zaman on altı yaşında genç irisi, tombulca bir kızdı. Arkasına yeni dikilmiş bir mavi keten elbise geçirdi. Yeni rugan iskarpinlerini giydi. Gayet gür ve uzun olan saçları, bilek gibi iki örgü içinde toplanmıştı. Sabunla sudan başka bir şey tanımayan cildi, ilk gençliğin, diriliğile al al yanıyordu. Bağdat işi bir gümüş tepsi üzerinde gümüş zarflı fincanlarla kahve dolaştırdı. Tıpkı bugünkü gibi bir yaz sabahı idi. Oda güneşe boğulmuştu. Şerifle, Mihribanla öteden beriden konuştular. Avrupadan yeni gelen bu şık bu müstesna adam ne tatlı söz söylüyordu. İlk andan Bedriye ona karşı emniyet ve muhabbet duydu.

— Yavrum, benden çekinme. Birkaç senedir, hamdolsun, münzeviliği bıraktım, ahbaplar, arkadaşlar buldun. Nimet hanımların evinde de toplantılar oluyor, orada bazı kimselerin ık,
da bazı kimselerle tanışıyorsun. Çok gençsin, güzelsin. Hayatını körletecek misin böyle?

Mihriban hanım ileri geri bir müddet daha söylendikten sonra nihayet baklayı ağzından çıkardı. Bebekte bir yalıları vardı ki kiraya vermişlerdi. Fakat bir bölüğü daima dayalı döşeli Mihribanla Bedriye için hazır durur. Hanımlar gidip bazan birkaç gün kalırlardı. Bilhassa Mihriban hanım, gençliğini bu yalıda geçirdiği için sık sık gider o civardaki ahbapları ile görüşürdü. İşte bu komşulardan biri — Umumî harpten sonra askerlikten çekilmiş mütekait bir paşa, henüz oldukça genç ve yakışıklı, biraz da zengin bir zat, Bedriyeye talip olmak istemiş, fakat evvelâ hanımın bu hususta fikrini danışmağı muvafık bularak mahremane şekilde Mihribana müracaat etmişti.

— Sen bilirsin ama, yavrum, fevkalâde bir adam. Bak düşün taşın.

Bedriye, kucağına atlamaya davranan Pikoloyu elile savdı. Sonra ağır ağır başını kaldırdı. Şerifin duvardaki yağlı boya portresine, fikir sorar, medet umar gibi uzun uzun baktı.

— Hulûsi paşayı mı diyorsunuz? Hayır anneciğim. Beni bu kadar düşündüğünüze teşekkür ederim. Fakat beni mazur görün, bana gücenmeyin. Eski zaman kadınları gibi sırf evlenmiş olmak için evlenemem. Ancak kuvvetli bir ... semptai neticesi...

Mihriban hanım durakladı. Çenesini katmerli gerdanı üzerine bastırarak Bedriyeyi süzdü. Hayatı enine boyuna yaşamış ve anlamıştı. Hiç gözünden kaçar mı, gelininde bir hal var. Kız bir şeyler düşünüyor, kuruyor, içine atıyor. Mihriban, köşke gelen erkek misafirleri bir bir gözüönüne getirdi. Acaba kim?

— Sözümü yanlış anlama. Muhakkak Hulûsi paşa olsun demiyorum. Tabiî senin beğenmen şart. Zarar yok. Parlak bir izdivaç olmasın. Yeter ki sen mesut olasın. Çok ketumsun, çok içlisin. Biraz açıl, akranlarına benze.

Yutkunarak durdu. Ağzında bir bakla daha var...

(Arkası var)

Türk - Fransız dostluğu

Fuat Köprülü ile Pariste bir konuşma...

"Dünyada en güzel Lâtin harfleri yazanları Türkiyede bulabilirsiniz„

Şarl Flöri'nin Tribün de Nasyon gazetesinde yurdumuz için çıkan bir yazısını kısaca almıştık. Bugün de bu yazının diğer bir kısmını gene alıyoruz; Şarl Flöri şöyle yazıyor:

Bay Fuat Köprülü

Son günlerde Fuat Köprülü ile görüştüm. Bu Türk bilgini, Türk orta çağının tarih ve edebiyat meseleleri hakkında burada dikkate değer üç konferans vermiştir. Bana dedi ki:

"1920 denberi inanılmıyacak derecede değişiklikler olmuştur. Üniversitemizin tıp fakültesi bir asırlık, hukuk fakültesi altmış yıllıktır. Edebiyat ve fen fakülteleri yenidir. Bizim teşkilâtımız aşağı yukarı Fransızlarınkine benzer. (Fuat Köprülü bizdeki fakülteleri, yüksek meslek okullarını anlattıktan sonra ecnebi diller okuluna geçiyor.) Edebiyat fakültesine bağlı bir de dil okulumuz vardır. Burada fransızca, ingilizce, almanca, italyanca, rusça, arapça, farsça, grek ve lâtince okutuluyor. Fakat talebenin çoğu fransızca kurlarına devam ediyorlar. Çünkü uzun yıllardanberi orta okullarımızda Fransız dili öğretilmektedir. Talebeler daima bu dillerden birini kabul etmeğe mecburdurlar. Çoğunun fransızcayı üstün tuttuğunu görüyoruz.

Büyük memuriyetlere atanmak (tayin olunmak) yahut liselere öğretmen (hoca) olmak için üniversiteden diploma almış bulunmak lâzımdır.„

— Kadınlar bu öğretimleri kolayca kavrayabiliyorlar mı?

— "Evet.„

— Fennî ve edebî gelişmede kadınlar, erkeklerden daha üstün müdürler?

— "Ne üstün oldukları söylenebilir, ne de olmadıkları.. Çok iyi çalışıyor ve pek çabuk kavrıyorlar. Fen, hukuk, edebiyat fakültelerinde sayıları çoktur. Tıp fakültesinde daha azdır. Bu birlik çalışmadanberi genç kızlarımız yönetim (idare) işlerine özgür (serbest) mesleklere girmeye başlamışlardır. Önce kadınlar yalnız kız okullarına giderlerdi. Şimdi liselerde bunlardan birçok öğretmen vardır. Üniversitede de birçok asistanlar görebilirsiniz.„

— Fransız okullarının bir vergiye bağlı oldukları doğru mudur?

— "Hayır, bunun imkânı yoktur.„

— Avrupalı okullarına giden ispektörlerin (müfettişlerin) resmî ödevleri (vazifeleri) nedir?

— "Bunlar, bu okullarda Türk dili, coğrafyası ve tarihinin doğru okutulup okutulmadığına bakarlar.

Çünkü önceleri pek yanlış, hele Türkiye aleyhinde birçok şeyler, okuturlardı. Tabiî buna izin verilemezdi. Yoksa finans (malî) işlerini araştırmazlar.„

— Lâtin harflerini kullanmağa başladığımızdanberi okumayanlarınızın sayısı azalmış mıdır?

— "Tabiî, büyük bir nisbette azalmıştır. Şimdi ihtiyar kadınların bile yazıp okuduğunu görebilirsiniz.„

— Lâtin harfleri. Türk harflerinden daha az san'atkârânedir değil mi?

— "Biz, Türklerde güzel yazı için büyük bir istidat vardır. Güzel yazanlarımız önceleri eski harflerde gösterdikleri tam san'ati, şimdi lâtin harflerinde de yapıyorlar. Diyebilirim ki dünyada en güzel lâtin harfleri yazanları Türkiyede bulabilirsiniz. Bu Türklerde özel (hususî) bir yaradılıştır.„

— Türk gençliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

— "Pek tabiî olarak Türk gençliği bütün değişmelerden yanadır (taraftardır.) Bu devrim (inkılâp) onlara büyük rol vermiş, ferdî değerlerini yükseltmiştir. Gençler arasında ulusal duygular çok gelişmiştir.„

Fuat Köprülü, muharririn Türk gazeteleri için sorduklarına cevap vermiş ve gazetelerin bu son senelerde Fransaya karşı üstünce sözler çıkardıklarını söylemiştir.

Muharrir kendi duygusunu şu suretle anlatmaktadır:

"Türk âlimi ile görüşmemiz bu son sözle bitmiştir. Bu cümle Türk — Fransız an'anevî dostluğunu teyit ediyor. Bu dostluk bazı defa siyasal hâdiseler ve ulusal menfaatlerle sarsılmış ise de daima daha asîl ve daha taze olarak yeniden doğmuştur. Hattâ Paris üniversitesinde bir (Türk etütleri merkezi) açıldığı zaman, bu dostluğun gösterimleri olmuştur.

Türk etütleri merkezinin açılması, birçok Fransızlara Türk tarihinin zengin mazisini öğretecek ve genç cumurluğun kültürel gelişmesini takibe yarıyacaktır.

Bu an'anevî dostluk, vatanına pek değerli olan "Türkler Babası„ nın da idealini ifade eder.,

Bayan Esma Zafer

Amerikada konferanslar veren bayan Esma Zafer Parise gelmiş ve "Sosiété des sanvauts„ da "Türk kadını„ mevzuu üzerinde bir konferans vererek alkışlanmıştır.

Çağırı

Askerlik işleri

Eminönü askerlik şubesinden:

1 — 324, 325, 326, 327, 328, 329 doğumlular dahil gayri islâm efratların (neferlerin) 25 — 6 — 935 günü sevkedilmek üzere şubede toplanacaklardır. 24 — 6 — 935 akşamına kadar nakdî bedel kabul olunur.

2 — 316 doğumundan 324 doğumuna kadar henüz sevkedilmemiş efratlar da (nefeler de) sevke tabidir.

Rıhtım sosyetesi nasıl alındı?

Hayatında pek bariz olan siyasî manaya rağmen bu şirketi satın almaya muvaffak olmak her şeyden çok Türk Devletinin kuvvetini ve rejimin hayatiyetini gösterir

Yazan: Ş. Saracoğlu

BÜYÜK meclisin 2665 numaralı kanunu İstanbul rıhtım şirketinin emval hukuk ve menafiini devletleştirdi. Böylece hızlı adımlarla yükselen Türk cümhuriyeti hedefine biraz daha yaklaşmış oldu.

Son asır içinde bir taraftan Osmanlı imparatorluğu hergün biraz daha çökerken diğer taraftan da yabancılar aldıkları imtiyazlar, inhisarlar, fermanlarla birçok alâka yaratıyor, her politika masası üstüne kolayca geçebilen varisler türetiyordu. *Grap istilâcılarının piştarları olan bu imtiyazlı şirketler arasında en tehlikelisi ve en korkuncu İstanbul rıhtım şirketi idi. Çünkü, diğer imtiyazlı şirketlerde politika ve siyaset korkusu az çok saklandığı halde bu şirkette daha açık yürümekte bir mahzur görülmemişti. Ecnebi bir dostumun söylediği gibi yarısı Fransaya bırakılan İstanbul rıhtım şirketinin diğer yarı hissesi, Alman şirketine mâni olmak için hariciye nazırının bir emrile İngiltere devlet bankası tarafından toptan mübayaa edilmişti. Bu gün de bu şirket hisse senetlerinin Fransız akademisinde bulunan cüz'î miktarından maadası Osmanlı bankası ile İngiltere devlet bankası elinde bulunmaktadır.*

Teşkilinde ve kırk küsur senelik hayatında pek bariz olan bu siyasî manaya rağmen bu şirketi mübayaaya muvaffak olmak her şeyden ziyade Türk devletinin kuvvetini ve rejimin hayatiyetini gösterir. Dün kendilerini varis görenler bugün istiklâlimize hürmet gösteriyorlar. Bizler bir taraftan bu yeni duyguya saygı ile mukabeleye çalışırken diğer taraftan da Atatürkün bayrağı altında bu kökleşmiş ve bayat kanaatlerin birer birer söküldüğünü görmek ve bu işin ameleleri arasında bulunmak zevkini de doya doya kanıncaya kadar içmeğe çalışacağız.

Bundan elli altı sene evvel Mariyüs Mişel ile "Dersaadet rıhtımları imtiyazına dair„ bir mukavele yapılıyor. Bu mukaveleye göre: Karaköy köprüsü, Azapkapısı ile Perşembe pazarı arasında bir yere kaldırılacaktır. İki köprü arasında kışlamakta olan gemiler için boğazda bir yer tayin olunacak, imtiyazın devamı müddetince köprüler imtiyaz sahibine kiraya verilecektir. Bu mukavele tatbik ve icra edilmediği için 26 teşrinievvel 1309 da yeni bir imtiyaz mukavelesi yapılıyor. Bu imtiyazın müddeti 3 teşrinisani 1306 tarihinden itibaren 85 sene idi. Yukarda ismi geçen Mişel paşa 18 ay içinde anonim bir Osmanlı şirketi kuracaktı.

Verilen bu imtiyaza göre:

1 — İstanbul tarafında, Sirkeciden Unkapanı köprüsüne kadar ve Galata cihetinde, Tophaneden ayni köprüye kadar rıhtım yapılacak;

2 — Galata ve İstanbul cihetlerinde ve devletin göstereceği yerlerde gümrük, sıhhiye ve liman dairelerini ve antrepoların teftişine bakacak devlet memurlarının odalarını şirket yeni baştan inşa edecek ve bu daireler kendisine verilen dairelerden küçük olmıyacak;

3 — Gümrük daireleri yanında Wardant (rehin senedi) vermek salâhiyetile ve şehrin ticarî ihtiyaçlarını karşılıyacak genişlikte dok ve antrepolar teşkil edilecek;

4 — İki sene zarfında bu inşaata başlanılacak ve 14 sene zarfında da bitirilecek;

5 — Şirket taahhüdatının ifasını temin için 500,000 franklık bir kefalet akçesi tediye edecektir.

Bilmukabele Osmanlı hükûmeti de aşağıdaki resimlerin şirketçe alınmasına muvafakat etmişti:

1 — Gemilerden tonilâto başına bir frank palamar resmi;

2 — Gemilere yüklenecek ve gemilerden çıkarılacak eşyanın tonilâtosundan üç frank rıhtım resmi;

3 — Dok ve antrepolara konulacak eşyanın yüz kilosundan ayda iki buçuk kuruş ardiye resmi;

4 — Rıhtıma yanaşan yolcu vapurları, romorkörler ve mavnalardan abonman resmi;

Ana hatları bunlardan ibaret olan İstanbul rıhtım şirketi imtiyaz mukavelesinin bir maddesi de: İmtiyazın kırkıncı senesinden itibaren devlet, her ne vakit isterse dok ve antrepo mağazalarile teferrüatını ve rıhtımları işletmek üzere satın almak hakkını mahfuz bulundurmuştu. Satış bedeli şu suretle tayin olunacaktı: İmtiyaz herhangi sene satın alınacak olursa ondan evvelki beş senelik gayri safi hasılatın vasatisi bulunacak, bu suretle elde edilen vasatinin yüzde seksenine muadil bir para imtiyaz müddetinin sonuna kadar şirkete verilecektir. Şu kadar ki bu para hiç bir zaman, bedeli ödenmemiş sermayenin ve faizin itfası için iktiza eden miktardan dun olmıyacaktı. Alât, edevat ve levazım da peşinen bedeli verilmek şartiel devlete mal edilecekti.

Mukavelenin diğer bir maddesinde de: Şirketin denizden kazanacağı arazi ile istimlâk kanununa tevfikan iştira eyliyeceği araziden ve mukavele mucibince devletin kendisine terkeyliyeceği yerlerden umuma ait yollar, rıhtımlar, dok ve antrepolar ve memurlara mahsus yerlere tahsis olunacaklardan maadasını devlet kavanin ve nizamatı mahsusasına tabi olmak şartile şirket dilediği gibi tasarruf etmek hakkını haiz olacaktır.

28 Haziran 1313 tarihinde nafıa nezareti tarafından şirkete yazılan bir mektupta: "İki köprü arasında yapılacak rıhtımları keşfiyat ve ameliyatının tehiri zarurî„ görüldüğü bildirilmiş ve şirket tarafından buna yazılan cevapta: "Şirketimizin gerek halen, gerek istikbalen işbu tehir meselesinden dolayı asla zarar ve ziyan veya tazminat talebinde!„ bulunmıyacağı bildirilmiştir.

Kezalik ticaret ve nafıa nezaretinden 20 şubat 315 tarihinde şirkete yazılan bir tahriratta: "Dersaadet rıhtım tarifesinin tadilâtı için iradei seniyei cenabı hilâfetpenahi teşekkül eden komisyon mukarreratı sefareti ecnebiye! tarafından kabul edilmiş„ olduğu bildirilmiştir.

Nafıa nezareti 15 ağustos 317 tarihinde şirkete yazdığı mektupta: "Şirketin, payitahtı saltanatı seniyenin yüz mil etrafı erbaasında antrepo için istediği hakkı rüchan pek vasi olduğundan Anadolu tarafına şümullü olmamak üzere Rumeli tarafından Tekirdağı dahi dahil olduğu halde bu mesafe dahilinde antrepo inşası için şirketimize hakkı rüchan verilmesi suretile şirket hakkında ibrazı muavenet ve atıfet olunması meclisi mahsusu yükelâ kararile ledelarz...„ bildirilmiştir.

9 Nisan 1914 tarihinde Cavit Bey tarafından Fransa başvekili Mösyö Dumerge ve rıhtım şirketine yazılan mektuplarda: "Gümrüklerde tahmil *ve tahliyeye tâbi tutulan bilûmum emtiayı ticariyenin tahliye resmi rıhtım şirketine tesviye.. tahmil ve tahliye muamelâtından muaf tutuldukları halde bile tahliye rüsumu şirketinize tesviye edilecektir.„ denilmiştir.*

Muhtelif tarihlerde şirketin tarifesine zamlar yapılmıştır. Ve şirketin hükûmetçe talep edilen en son sistem antrepoları yapmak taahhüdünü bir kere daha almış olmasına mukabil mevcut tarifenin muafazası 1340 tarihinde yeniden kabul edilmiş ve antrepolar inşasından sonra tarifelerin bir misli daha artması esası kabul edilmiştir.

İmtiyazın 10 uncu senesinde şirketle hükûmet arasında çıkmış olan ihtilâflar had bir devreye girdikten sonra uzun müzakereler neticesinde imtiyazın hükûmet tarafından kırk bir milyon franga istirdat edilmesi tarafeynce tekarrür etmiş ve şayet bu meblâğ bir sene zarfında tamamen şirkete tesviye olunmazsa hükûmetin yirmi beş bin lira tazminat vermesi ve imtiyazı şirkete iade etmesi takarrür etmişti. Bu uzlaşmanın tatbikatında çıkan ihtilâflar siyasî ihtilâtat teviit etmiş ve Midilli adasının Fransa donanması tarafından işgali gibi elim ve acı bir hatıra yaratmıştır.

Yirmi üç küsur milyon frank sermaye ile kurulan şirket 1895 tarihinde yüzde beş faizli on iki milyon franklık tahvilât ihraç etmiş ve hasılını rıhtım inşasına sarfetmiştir.

1906 senesinde tekrar yüzde dört faizli on yedi milyon franklık tahvilât çıkarılmıştır. Bunun bir kısmı ile eski borç ödenmiş diğer bir kısmı ile gümrük ambarları, çinili rıhtım hanı vesaire inşa edilmiştir.

Merkez hanının inşası için sarfedilen 800 küsur bin frank, hissedarlara tevzi edilmesi iktiza eden temettü akçelerinden gösterilmiştir.

Şirketin kırk seneyi geçen istismar devresinde zararla kapadığı senelerin adedi çoktur. Altın devresinde en yüksek hasılatı, kârlı senelerde 3 milyon frank, kâğıt para devresinde de 18 milyon frank raddelerindedir. Yalnız şirket evvelâ masraflı bir şirket olduğu, saniyen, mukavele ile kendisine fazla kalan arsalar üzerinde emlâki hususiye edinebilmesi imkânı bahsedildiği için, kârlı senelerin kârlarile emlâki hususiyesini kabartmak politikasını takip etmiştir. Bunun içindir ki hissedarlara yalnız yedi sene yüzde altı temettü verilebilmiştir. Mütebaki seneler yüzde sıfırla üç arasında tevziat yapabilmiş.

Hukukî ve mali safhaları hülâtir.

satan yukarda gösterilen şirket mevcudunun mübayaası konuşulmağa başlandığı zaman şirket murahhası, mukavelenin mübayaa maddesine istinaden son beş senelik gayri safi hasılatının vasatisinin yüzde seksenini *- ki 700 bin liradır. -* imtiyaz müddetinin sonuna kadar her sene verilmesini istiyor, ve ayni maddeye istinaden âlat ve edevat vesairenin tahmin olunacak bedelinin ayrıca peşinen tesviyesini talep ediyordu. Bundan başka şirketin emvali hususiyesinin mutlaka mübayaa mukavelesi haricinde kalması icap edeceğini iddia ediyordu.

Eğer şirket mukavelelerinin kendisine tahmil etmiş olduğu vecibeleri yerine getirmiş olsaydı bittabi mübayaa mukavelesinde derpiş edilen bir talebi reddetmek müşkül olurdu. Halbuki, tarafeynin şikâyetleri uzun bir liste teşkil etmekte idi. Bunlar arasında devletin talepleri şirket için altından kalkamıyacağı ağır bir yük halinde bulunuyordu. Uyuşmak için gelmiş olan şirket murahhası o maddenin aynen tatbikatını istemekte ki imkânsızlığı görmekte çok zorluk göstermedi. Ancak şirketin 70 — 80 *milyon frank olduğu söylenen ve buhran senelerinde yüz elli bin Türk lirası irat getiren emlâki hususiyesini vermemekte çok musir davrandı.* Yalnız bu safhada müzakerat birkaç kere inkita tehlikesi geçirdi.

Çok uzun süren müzakereler neticesinde; ecnebi bir şirketin vasi mikyasta emlâki hususiye sahibi olmasını hoş görmiyeceğimiz ve bu emlâki hususiyenin teessüs ve teşekkül tarzına vaki olacak itirazlarımız gözönüne alınarak makul bir rakam etrafında uyuşulmuş ve buna mukabil şirektin Türkiyede mevcut hususî ve umumi emval, hukuk ve menafii nin hükûmete devri takarrür etmiştir.

Şirketin hükûmete devrolunan imtiyaz, emval, hukuk ve fenafiine mukabil kabul ettiği borç evvelâ yüzde yedi buçuk faizli 31 küsur milyon franklık resülmali havi bonolar; saniyen, faizsiz üç senede ödenecek 1,400,000 frank; salisen, yüzde 4 faizli 570,000 Türk liralık istikraz bakiyesi, ki ceman 40,000,000 kâğıt franktan dun bir deyin senedidir. *Bu borcun senelik taksiti ceman 2,0,000 Türk lirası raddesindedir.*

Türk devletinin bu kabil senetleri borsalara yüzde 69 ile kote edilmekte olduğu nazarı dikkate alınacak olursa, rıhtım şirketi devlete takriben 22,000,000 kâğıt franga veya 2,000,000 Türk lirasına mal olmuş demektir. Senelik itfa ve faiz servisi 230,000 liradan dun bir borç mukabili *devlete intikal etmiş olan bu müessesenin varidatı 700,000 lira raddesindedir.* Kıymet ve kudretlerini muhtelif hizmetlerde hergün biraz daha gösteren Türk çocuklarının, evvelâ şirketin mutat masraflarını tenkis saniyen mutat varidatı tezyit etmek suretile rıhtımların devlete intikalinde halkımızın duyduğu büyük hazzın yanı başına kıymetli ve maddî bir kâr koyacaklarına eminim.„

— ÜLKÜ —

KURUN

Gündelik Siyasî Gazete

İstanbul Ankara caddesi, (VAKIT) yurdu

TELEFON NUMARALARI:

Yazı işleri telefonu: 24379

İdare telefonu : 24370

Telgraf adresi: İstanbul — (KURUN)

ABONE BEDELLERİ

Posta kutusu No. 46

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

İlân ücretleri:

Ticarî ilânların ilân sayfalarında santimi 30 kuruştan başlar. İlk sayıfada 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, fazla devamlı ilân verenlere aid ayrı tenzilât vardır.

Resimli ilânların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük ilânlar:

Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

SPOR

Çok güzel bir enstantane: Kalecinin kafası nerede, bulabilir misiniz?!

Dünkü ve bugünkü futbol

Alman takımları nasıl yükseliyorlar?

Şiddet, hız ve kavrayış yeni usulün belli başlı hususiyetleridir. Taktik, oyuncuların topluca kabiliyetlerine uyduruluyor

Bir Alman mütehassısının görüşleri

Almanyanın en tanınmış futbel mütehassıslarından biri olan Otto Nerts, bir Alman mecmuasında "Dünkü ve bugünkü futbol,, başlıklı bir yazı yazmıştır. En maharetli futbol fotoğrafçılarından biri olan Lotar Rübeltin en muvaffak ve güzelini yukarda gördüğünüz enstantanelerile süslenen bu yazıda, "Dünkü ve bugünkü futbol,, şöyle mukayese ediliyor:

"Futbol tarihinde, muhtelif zamanlarda ortaya çıkan sistemler, türlü şekillerde karşılıklı uğraşma yollarından başka bir şey değildir. Ve bu sistemleri ortaya koyanlar, daima rakibi en kolay yenmek, esasına dayanırlar!

Futbolün ilk zamanlarında, tamamile plânsız ve san'atsız çarpışılırdı. Oyun, büsbütün tek çarpışmalardan ibaretti. İnsicamsızdı, bozuk düzendi, Arap saçı gibi karmakarışıktı. Neticeyi ortaya koyan, tesadüflerdi.

Sonra, sonra, bu oyun büyük bir inkişaf gösterdi. Sistematik olarak oyunun unsurları ile uğraşıldı, bir teori şekillendirildi, belli formlar belirtildi ve oyuncular yetiştirildi.

Artık takımda oyuncuların anlaşmalı bir tarzda, yekpareleşmiş olarak hareket etmelerinin ehemmiyeti kavranmıştı. Böyle hareketin, neticeye kesenkes tesiri dokunuyordu. Belli kombinasyon formları ortaya çıktı. Tek, bütüne uymak gerekti. Tek kişi değil, takım oynıyacaktı. İskoç okulu, zaferini kutluladı.!

1925 senesinde, futbol tarihinde yeni bir devre baş gösterdi. Bir usul değişikliği, yeni taktik sorumlar ortaya attı. Bu durum, sahiden bir devrimdi. Yeni yeni formlar aranıyor, bulunuyordu. Şiddet, hız ve kavrayış, yeni usulün bellibaşlı hususiyetleridir. Bunlar, yeni taktik durumun eserleridir.

Bu arada, Alman millî takımı, eskiden teker teker iyi oyuncuların bir aya geldikleri bir topluluktu. Fakat, takım değildi. Oyununda ne plân vardı, ne de taktik! Şimdi ise takım kurulurken esaslı davranılıyor, durum toptan gözetiliyor, tek oyuncunun başarıklılığına bütün takımın bel bağlamasından kaçınılıyor. Oyuncuların teker teker iyi olmaları gözetilmekle beraber, hesaplı antrenmanlarla bu teker teker iyi oyuncuların biribirlerile anlaşmalı olmalarına tam anlamile önem veriliyor. Şuna da bilhassa işaret etmek gerektir, ki taktik, oyuncuların topluca kabiliyetlerine uyduruluyor, bu kabiliyetlere uygun olarak seçiliyor. Durum böyle olunca da çok şükür zafer eksik olmuyor. Son zamanlardaki maçların neticelerini göz önünde tutunuz!,,

Herkül yapılı!

Dünya yüzme şampiyonu Peter Fik'in herkese göstermekten çekinmediği yüzüş tarzı

1934 de, Amerika yüzücülerinden Peter Fik, "Yale Üniversiti,, yüzme yarışlarında Coni Vaysmüllerin bellenmiş dünya rekorunu kırmıştı. 100 metrelik mesafeyi, 56,8 saniyede aşmağa muvaffak olmuştu. Bu yolda şöhret edinen Peter Fik, bu sene de bu rekoru 56, 4 saniyeye indirdi. O,şimdi dünya yüzme şampiyonudur.

Peter Fik, son haftalar içerisinde Avrupaya ayakbasmıştı. Bugün Almanyada bulunuyor. Berlinde muhtelif müsabakalara giren ve kendisini gösteren dünya şampiyonunun bu gelişi, Avrupa kıtasında 1935 yüzüş mevsimi için mutlu bir hâdise olarak kutlulanıyor. Bilhassa Almanyada, bu şampiyonun Berlinde müsabakalara girişi, 1936 da ayni şehirde yapılacak Olimpiyat şenlikleri hazırlığı yolunda çok faydalı sayılıyor. Kısa mesafelerde yüzen Alman yüzücüler, dünya şampiyonu Amerikalı ile antrenmanlar yapıyorlar ve onun yüzüş tarzı hakkında deneyişle fikir ediniyorlar. Olimpiyat şenliklerine katılacak olan Peter Fik için tehlikeli bir öğreniş! Hiç değilse bir ihtiyatsızlık!

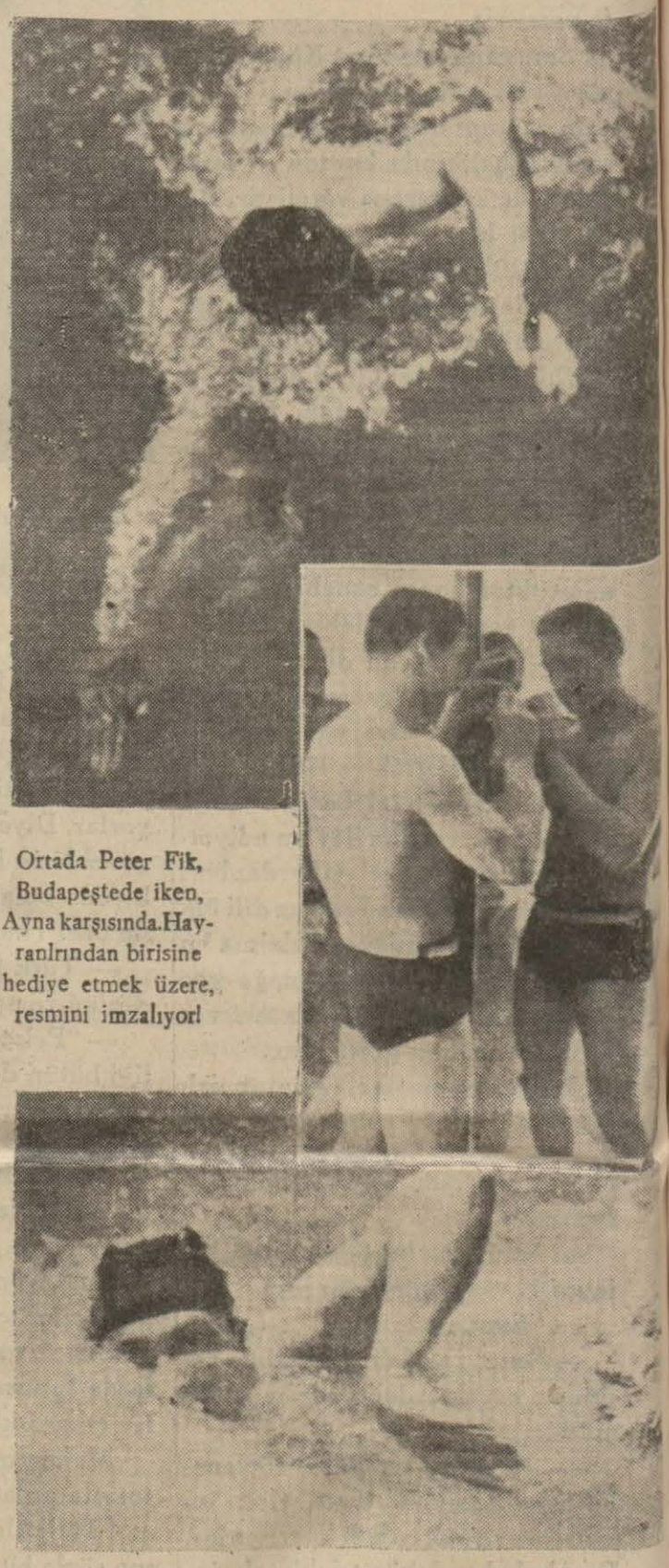

Ortada Peter Fik, Budapeştede iken, Ayna karşısında. Hayranlarından birisine hediye etmek üzere, resmini imzalıyor!

Bununla beraber, Filâdelfiyada doğan bu adam, dünya yüzücüleri arasında beden yapısı noktasından eşsiz bir kabiliyete sahiptir. Belki de bu yaradılıştan üstünlüğe güven duyarak, rakiplerine aldırış etmiyor!

Bu hususta biraz anlatış ortaya koyalım. Ondan "Herkül yapılı,, diye bahsediyorlar. Kendisi tam yirmi yaşındadır. Boyu 1,76 metre, ağırlığı 82 kilogramdır. Yüzüş yarışlarına ancak üç senedenberi giriyor. İki aylık bir antrenmandan sonra, 100 yard - mesafede kendisine 57 saniye yetmiştir.

Peter Fikin kabiliyetini anlatış sırasında, bir Alman mecmuası şunları yazmıştır:

"İhtiyat kuvvetlerinin fazla oluşu, Peter Fike özel bir tarzda yüzüş imkânını veriyor. Ona mesafe geçişte çok yarayan bu yüzüş tarzı, başka yüzücüler için yorucu, kesici ve yıpratıcıdır. Kolları, tekmil uzunluğunca müsavi uygunluk nisbetindedir. Elleri, biraz zaviyelidir. Ayni azmanda dışarı doğru kıvrıktır. Bütün kolunu tam güçle su içinde çekip çevirişi, ona gayet kolay geliyor. Bacakları da dayanıklıdır. İşte bu bacaklar, gövdesini bir motör gibi lerye doğru itiyor ve gövdeye, su içinde yüksek bir durum temin ediyor. Dolayısiyle yüzücü, rahat rahat nefes almak, soluk salıvermek yolunu buluyor. Peter Fik, bugün dünya yüzücülerinin hepsine karşı en çetin rakiptir. Dünyanın bu en hızlı yüzen adamı, bu dünya şampiyonu delikanlı!,,,

BOKS

Dünya şampiyonu Maks Bir'ı dövdüler!

Nevyork, 14 (A.A.) — Acun şampiyonluğuna aday olan Jimmy Braddock, 15 ravundda sayı hesabiyle acun şampiyonu Max Baer'i dövmüştür. Çok güzel yapılan bu maçta yeni şampiyon, Baer'in pek tanınmış olan sağ uruşdan yılmadan bütün bilgisini ve bütün enerjisini kullanmıştır.

Yargıçlar toplulukla, Baer'in yenildiğini onaylamışlardır. Karar, seyircilerin alkışları arasında bilitilmiştir. (ilân edilmiştir.)

Primo Karnerayı dövdüğü gün rakibile beraber ringte (Maks kısa boylu olanıdır)

Kuvvetli bir takımın kalecisi oyun esnasında nasıl vakit geçirir?

Servet

İsviçre takımı bugün geliyor

İsviçrenin ve merkezî Avrupanın tanınmış takımı "Servet,, bugün beklenmektedir. Takım ilk maçını yarın Fenerbahçe stadında yapacaktır. İkinci maçın sarı günü Taksim stadında Fenerbahçe—Güneş muhtelitile yapılması ihtimali çok kuvvetlidir. Bununla beraber yarın alınacak neticeye göre ikinci maçın bir revanş maçı olması ihtimali de vardır.

SİNEMA

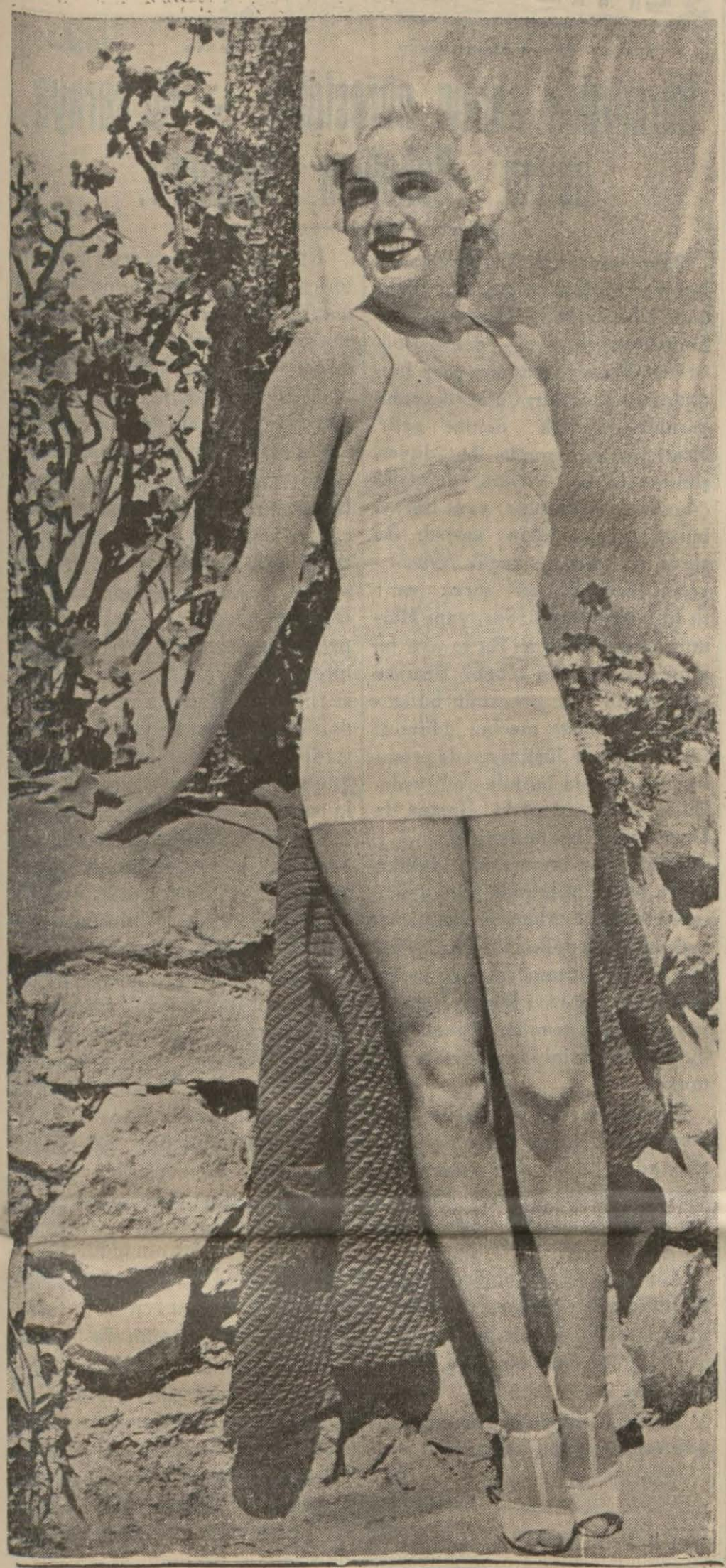

RESIMLER

Bu sayfada gördüğümüz resimler - den yukarda soldaki Mey Vest tipinde endamlı ve güzel yıldızlardan Jan Karmendir. Yıldızın mayosu, setenden yapılmıştır. Bu yepyeni tarzdaki şık mayonun kendisine pek yakıştığı bütün güzelliğini gözönünde bariz - leştirdiğini söylemek, yerindedir!

Yukarda sağdaki resimde görülen, yeni yıldızlardan Anita Horndur. Mek sikalıların yerli şapkaları tarzındaki geniş kenarlı plâj şapkası, yaz güne - sine karşı deriyi ve dolayısile sıhha - tı koruyucudur. Hasırdan örülen bu şapka, başı kapatmakla kalmıyor, Sır - tı, omuzları göğsü, kolları, hülâsa vü - cudun belden yukarı kısmını tamami - le gölgelendiriyor,.

Aşağıdaki resme gelince, bunda görülen de Filorina Makkineydir. Yıl - dızın bir yatış pozu!

Elizabet Bergner

İngilterede film çeviren Alman yıl - dızı Elizabet Bergnerin kocası film di - rektörü Dr. Pavl Zinner, karısile bir - likte Avrupanın muhtelif memleket - lerinde yaptığı seyahatten Londraya dönmüştür.

Karısı da birkaç haftaya kadar Lon - draya gelecek ve bu yaz çevrilmesi ka - rarlaştırılan "Mukaddes Jan Dark„ filminde Jan Dark rolünü yapacak - tır. Bu filmin mevzuu Bernard Şovun eserinden alınmıştır.

Elizabet Bergnerin kocası, bu hu - susta şunları söylemiştir:

— Bu filmi Amerikada yapmak ü - zere birçok teklif aldık. Fakat reddet - tik. Bernard Şovla çalışma birliğini daha zevkli ve faydalı bulduk, burayı tercih ettik. Filmin yalnız manzara kısımları Fransada çevrilecektir.

Holivud Sosyeteleri

Holivudda filmcilik sahasında son günlerde bazı değişiklikler oldu, Bu değişiklikler, endüstri işlerine aittir.

"Foks„ sosyetesinin prodüksiyon di - rektörü olan Vinfild Şihan, yerinden ayrılmıştır. Kendisi, "Paramont„ sos - yetesinin prodüksiyon kısmında eski yerinden daha üstün bir iş almıştır. O, bu stüdyoda Henri Hertsbörnün işini görecektir. Holivuda "Vol strit„ ten gelmiş olan Hertsbörnün yaptır - dığı en büyük filmi, burada da göste - rilen "Kavalkad„ filmidir. Bu mü - kemmel film, İstanbulda gösterilirken ayni zamanda "Yürüyüş„ ismini ta - şıyordu.

Son zamanlarda "Paramont„ un pro düksiyon kısmı reisliğine gelen Ernst Lubiç, bu işten çekilmiştir. Ayrı bir kısım direktörlüğü ile meşgul olacak ve ayni zamanda içinde bulunduğu - muz senede çevrilecek dört filme ne - zaret edecektir. Bunlardan bir tane - sini, doğrudan doğruya kendisinin i - dare etmesi de umuluyor.

Vinfild Şihanın yerine Daril Zanuk, geçen hafta Jozef Şenkin sosyetesi ile birleşik olan "Foks - Tventiş Ken - turi„ sosyetesi prodüksiyon direktörü oluyor. Zanuk, "Voner Brader„ sos - yetesi için, sesli ve sözlü filmin ilk zamanlarında Al Consonun roladığı "şarkı söyliyen deli„ filmini vücude getirmişti. Bu film, çok beğenilen filmlerdendir.

Cesse Lâski, "Foks„ sosyetesinden ayrılıp "Paramont„ sosyetesine katı - lıyor. Bu arada "Metro - Goldvin - Ma yer„ sosyetesine ait bazı değişiklikler de bulunuyor. Sam Goldvin, Meri Pik - ford, komik Çarlı Çaplen, birleşiyor - lar. Meri Pikford, ortaklama çevirme işinde geniş ölçüde idari salâhiyet e - dinmiştir.

Con Kroford

Amerikada Con Krofordun aley - hinde bir yazı çıktığını, buna cevap ve - rildiğini, gazetelerde münakaşa baş - gösterdiğini, kendi görüşümüzle be - raber, geçen sayfada bildirmiştik.

Aleyhindeki yazıya hücum yollu çıkan yazılardan birinde, "Dünkü ve bugünkü Con Kroford arasındaki farkın, onun lehine mi, yoksa aleyhi - ne mi olduğunu kestirmek için, eski ve yeni filmlerini göz önüne getir - mek yeter. Con Kroford, gittikçe da - ha kavrayışlı oynuyor, hassasiyetini gittikçe daha belirgin ortaya koyu - yor. Onun artist olarak kıvamını bul - duğu, gözle görülen hakikatlerden biridir. Hülâsa, onu sevenler rahat nefes alabilirler. Con Kroford, tipik cazibesini olduğu gibi artistlik kıy - metini de muhafaza ediyor. Şöhreti, bir tehlikeye uğramak üzere değil!„ deniliyor.

Bir Bal Kazası!

Yazan: Herman Liynav *Çeviren:* H. V.

Hindistandan Almanyaya gidiyorduk. Hamburga varmak üzere engin denize açılan oldukça küçük gemimiz, bugün hafif dalgalı olan deniz üzerinde tam hızla yol alıyordu. Hava, sıcak ve güzeldi. Vakit, öğleye yaklaşmıştı.

Garbî Hindistandan kahve ve bal satın almıştık. Geminin alt ambarında yüz elli çuval kahve, orta ambarda da yüz fıçı bal bulunuyordu. Bu bal fıçılar, gemiye Kallaodan yükletilmişti. O zaman kaptana balın sıcakta köpürecek - ğini ve fıçıları çatlatacağını söylemiş, ona göre tedbir almasını tavsiye etmiştim. Fakat, o benim sözüme aldırış etmemiş, kendi bildiğinden şaşmamıştı. Bana şöyle demişti:

— Ben işimi bilirim. Hiç bir şeycik olmaz!

Ben de şu cevabı vermiştim:

— İnşallah!

Kırçıl saçlı başını uzatmış, aşağıya doğru bakarak, sövüp sayıyordu. Bu aralık saçlarını yolar gibi çekti yumruklarını sıktı. Herhalde hiç hoşuna gitmiyen bir şey olmuş, demekti!

Evet, öyle! İşte, dediğim, tastamam çıkmıştı. Bütün bal fıçıları çatlamıştı. Balın çoğu, akmıştı. Sıcakta ığıl ığıl bir akışla, alt ambara yollanmış ve kahve dolu çuvalları da ballandırmıştı! Yerler, yapışyapıştı. Köpüren bal, kahve ve çuvallara birleşince, sıcak havada dört bir tarafa tiksindirici ağır bir koku yayılmıştı!

Tayfalar, kovalara elattılar. Balın peteklenmiş kısmını avuç avuç kovalara dolduruyor, bu suretle zararın kısmen olsun önünü almağa çalışıyorlardı. Her nedense fıçılar güverteye çıkarıldı. Senmisin çıkaran! Meğer, onların için de daha bir hayli bal kalmış! Bir kaç fıçı, sarsıntıya uğrayıp devrilince, bütün öteki fıçıları yuvarladı. Güverte de baldan bir halı ile döşendi!

Da, kırçıl saçlı kaptanı çileden çıkarmağa yetti. Elile, kolile öyle hareketler yapıyor, öfke ve şaşkınlık tesirile öyle saçmasapan lâkırdılar söylüyordu, ki! Onun bu haline yerinde olarak gülünebilirdi. Eğer acımak ve nezaket göstermek kaygısı olmasa! Sahiden pek komikleşmişti!

Vakit öğleyi bulmuştu. Güvertede koşuşma, uğraşma sürüp gidiyor, bir taraftan da gemi yol alıyordu. Biçare kaptan, bir yandan gemiyi idare edecek, bir yandan ve kahve faciasının zararını azaltmak için emirler verecek,... Doğrusunu isterseniz, bu arada sövüp sayacaktı da! Az iş mi bunlar?! Hem de kolay değil,... Bilâkis hayli yorucu!

Ansızın, güvertede tayfalardan kızıl saçlı, komik yüzlü, patavatsız bir delikanlı olan Flunk göründü. Ayaklarında tahtadan kocaman ayakkabıları takıtukur ederek sallaparti bir tavırla yürüdü. Güvertenin daha bal yayılmamış yerinden dikkatle geçen tayfaların geçişine kocaman elleri bol paçalı pantalonunun geniş ceplerinde, böbön baktı. Alay eder gibi güldü ve bal nehri üzerinden bir sıçrayışta atlamağa kalkıştı!.

Kaptandan başka, güvertede bulunan herkes, gözlerini ona çevirmişti. Kızıl saçlı, komik yüzlü patavatsız delikanlı, acaba bu atlayışı baraşabilecek mi? Hop! İşte atlayış! Öyle bir atlayış, ki yarı yolda tahtadan ayakkabıları bal nehrinin ortsında sabit birer kayık oldu. Adım atmağa davrandı. Boşuna mı? Hayır! Fakat, bu kendisi için daha kötü bir vaziyete yol açtı. Vırç! Öyle bir kayış kaydı ki! Kaydı, boşlukta tutunacak bir şey aradı. Mihveri üstünde bir kaç defa, tıpkı büyük bir topaç gibi fırıl fırıl döndü ve sonunda kendisini sırtüstü yerde buldu! Hepimiz gülmekten kırılıyorduk. Kızıl saçlı tayfa, eline değen bir kovaya yapışmış, hemen boydan boya bala bulanmış, kızıl saçları da renk değiştirmişti. Yerde yatan, artık bal sarısı bir adamdı!

Kaptan, bu halin farkında değildi. Kaptan köprüsünde, boruya ağzını yanaştırmış, makine dairesine ve ateşçilere kumanda veriyordu. Fakat, bu işi tekmilleyince, kıyasıya alaylı bol kahkahalar, onun da kulaklarında akis bıraktı.

Daha neye güldüğümüzü anlamadan, ateş püskürdü. Derhal kaptan köprüsünden indi, Üzerime doğru yürüdü. En yakında duran bendim. Hiddetle kolumu yakalıyarak, bağırdı:

— Aşkolsun size! Gülüyorsunuz, ha? Ben burada saçlarımı yolarken, siz ihtiyar kaptanınızla alay etmekten çekinmiyorsunuz, ha? Aşkolsun size, doğrusu!

Doğrusu veya eğrisi! Gerçi biz gürüyorduk,ama kaptana değil, saçile beraber tekmil vücüdünün rengi değişen tayfasına! Kaptan, devam etti:

— Hele siz! dedi. Gûya münevver bir adam olacaksınız. Tayfalar karşısında kaptanın haline gülünür mü hiç?

Ben, bu sözler üzerine gülecek yerde ciddî bir surat takınmağı denedim. Kendisine kabahat işlediği söylenerek azarlanan bir aptalın şaşırınca takındığı surat!. Evet, benim ciddileşmeğe davranışımın çehremi bu şekle getirdiğine eminim. Eğer orada bir ayna olsaydı da baksaydım, kendimi böyle seçecektim. Bunda şüphem yok!

Kaptan, kulaklarına arkasından da bol bol kahkahalar değince, birdenbire dönüp tayfaları süzdü. Onlar, benim kadar maharetli değildiler, gülmelerini kesememişlerdi. Gülüşün böyle geniş ölçüde süreklı oluşu, kırçıl saçlı kaptanın öfkesini arttırdı. Hiddetten hopoturup hoplayarak, gürledi:

— Bu ne rezalet! Bu ne kepazelik! Gemi, timarhaneye mi döndü?

Derken gözleri bala bulanmış bir halde yerde yatan tayfasına ilişti.Önce tanıyamadı.Şaşkın şaşkın göz dikti. Ve tanır tanımaz, ilerledi. Gülüşün sebebini şimdi kavramıştı. Demek bu tayfa, güldürüyordu. Elini bala bulayıp, yanağına öyle bir şamar indirdi, ki Flunk yapıştığı yerden fırladı, güvertenin dibinedek uçtu!

Ballanan tayfa, orada demir parmaklığa tutunup sendülsepet kalkındığı anda, kaptanın hiddeti yatıştı. O da gülmeğe koyuldu. Ağzından hiç ayırmadığı piposunun ateşini tazeledi. Balla vıcık vıcık olan avuçlarını geniş menediline silerek, koluma girdi. Neşelenmişti. Homurdanır gibi mırıldandı:

— Gelin, sizinle birer kadeh buzlu bira tokuşturalım. Mihneti zevk etmek de Adem oğlu için bir hünerdir. Zaten zararınız da pek fazla sayılmaz. Malûm ya, Hamburglular, tatlısı ağdalı kahveye bayılırlar!

TAKVİM

	Cumartesi 15 Haziran 14 R. Evvel	PAZAR 16 Haziran 15 R. Evvel
Gün doğuşu	4..8	4.28
Gün batısı	19.42	19.42
Sabah namazı	3.30	3.30
Öğle namazı	12.14	12.14
İkindi namazı	16.15	16.15
Akşam namaz	19.42	19,42
Yatsı namazı	21.45	21.46
İmsak	2.08	2.08
Yılın geçen günleri	175	176
Yılın kalan günleri	191	190

RADYO

Bu gün

İSTANBUL:

18,30: Jimnastik, Bayan Azade Tarcan, 18,50: Fransızca ders. 19,20: Dans musikisi (plâk) 19,50: Haberler. 20: Spor müsahabeleri. Sait Çelebi. 20,30: Radyo caz ve tango orkestraları Türkçe sözlü şan. Bayan (Bedriye Tüzün) 21,30: Son haberler — Borsalar. 21,40: Keman solo Bay Nejat. 22: Plâk neşriyatı.

BÜKREŞ:

13 — 15: Plâk ve duyumlar. 18: Radyo orkestrası. 19: Duyumlar. 19. 15: Konserin devamı. 20: Sözler. 20. 20: Plâk. 20.40: Sözler. 21: Radyo cazı. 22.30: Duyumlar. 22.50: Harp ve keman fantezileri. 23.15: Duyumlar. "Ecnebilere„ 23.35: Konser nakli.

MOSKOVA:

17.30: Parti yayımı. 19.30: Radyo konseri. 22: Almanca yayım. 23.05: Fransızca. 24.05: İsveççe yayım.

BUDAPEŞTE:

20.20: Şarkılar. 21: "Kalbin gözleri„ adlı radyo piyesi. 22.15: Çingene müziği. 23: Duyumlar. 23.45: Opera orkestrası. 1.05: Duyumlar.

BELGRAD:

20.30: Ulusal yayım. 21: Granichstaedtenin "ORLOV„ opereti. 24: Konser "Röle„

VARŞOVA:

20.30: Şarkılar. — Sözler. 21.10: Koro konseri. 21.45: Duyumlar. 22: Sözler. 22.30: Büyük konser. 23: Spor duyumları. 23.10: Edebiyat. 23.30: Küçük radyo orkestrası.

BRESLAV:

20.15: Alman koro şarkıları. 20.40: Hafta duyumları. 21: Duyumlar. 21. 10: Spiker müsabakası. 23.30: Dans.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerinde 14 6-935 de muamele görenlerdir.| Rakamlar kapanış fiatlarını gösterir

Nukut (Satış)

* Londra	620. —	* Viyana	54, —
* Nevyork	126. —	* Madrit	16 —
* Paris	168. 50	* Berlin	42. —
* Milâno	90 . —	* Varşova	24. —
* Brüksel	81. —	* Budapeşte	25. —
* Atina	24. —	* Bükreş	15. —
* Cenevre	516 —	* Belgrat	54. —
* Sofya	24. —	* Yokohama	33. —
* Amsterdam	83. —	* Altın	943. —
* Prag	99. —	* Mecidiye	59. —
* Stokholm	31. —	* Banknot	230 —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	621.50	* Stokholm	3.1175
* Nevyork	0.7935	* Viyana	4.9080
* Paris	12.03 —	* Madrit	5.8068
* Milâno	9.9236	* Berlin	1.9674
* Brükse	4.69 —	* Varşova	4.2144
* Atina	83 4875	* Budapeşte	4.4550
* Cenevre	2.4398	* Bükreş	78.2692
* Sofya	62.615	* Belgrat	34.92 —
* Amsterdam	1.17 76	* Yokohama	2.7282
* Prag	18.985	* Moskova	1100 50

ESHAM

* İş Bankası	9.60 —	Tramvay	29, —
Anadolu	25.50	* Çimento as	10.20
Reji	2 60	Çnyon Dey.	—.—
Şir. Hayriye	15. —	Şark Dey.	—.—
* Merkez Bankası	58 —	Palya	—.—
U. Sigort	—.00	Şark m. ecza	—.—
Pomonti	8,40	Telefon	—.—

İstikrazlar — Tahviller

* 1933 Türk Por. I	8.30	Elektrik	—.—
* II	26,975	Tramvay	31.70
* III	26.05	Rıhtım	17.00
İstikrazı Dahili I	95.50	* Anadolu	44 30
* Ergani istik. az	95 25	* Anadolu II	44.30
1928 A. M.	10.	Anadolu III	51 50
Sivas-Erzurum	95.	* Mümessil A.	52.55

İSTANBUL SEMTLERİNİN TARİHİ

Yazan: Niyazi Ahmed Okan Tefrika No. —163—

Hörmizdas sarayı neresidir? - Bu saraya neden Bukoleon denmiş?.

Bukoleon sarayı Angelo Zanotti den şöyle hulâsa edilmiştir: "Sfendone cihetinden — Ticaret mektebinin bulunduğu yer— denize doğru inen Bizans sarayının garp hududunun duvarları Çatladıkapı hizasından geçerek denize gelir. Kostantin zamanında bu duvar, şimdi sahildeki surlara amut iki çıkıntıdan küçüğüne, yani Sarayburunu cihetindekine varırdı. Bu surun dışından ve küçük Ayasofyanın şarkında bir saray vardı ki buna Hürmüzdas, yani Hürmüz sarayı denirdi. Bu saraya bu adın verilmesinin sebebi, Bizansa sığınan bir İran prensinin bu sarayda oturmağa mecbur edilmesi idi. İmparator Jüstiniyen de prensliği zamanında burada otururdu. Bu sarayın önündeki limana da Hürmüzdas limanı denirdi.„

Jüstiniyen imparator olduktan sonra Niko ihtilâlinde yanan sarayı tamir ettirirken, prensliği zamanında oturduğu Hürmüzdas sarayının da surunu yıkarak yerini değiştirmiş, sarayı küçük Ayasofyaya yakınlaştırmıştı. Bunun için bu saraya Jüstiniyen sarayı da denmiştir.

Saraya sonradan Bukoleon denmesinin sebebi de şöyle anlatılmaktadır: "Buko, boğa demektir. Leon da arslan. Burada bulunan bir heykel arslan ile boğanın dövüştüklerini gösteriyordu.„

Gene bir rivayete göre lâtincede Buko ağır anlamına gelmektedir. Limnaın ağzında bulunan arslan heykelinden dolayı bu ad verilmiştir.

Aleksi Komnen'in kızı imparo - adlı eserde şunlar yazılıyor:

"Sarayın önünde mermer döşemeli büyük bir liman vardır. Bu limanda bir boğaya hücum etmiş ve boynuzlarından yakalıyarak dişlerini boğazına geçirmiş bir raslan heykeli vardır. İşte bu sebeple bu limana Bukoleon limanı ve civarındaki saraya da Bukoleon sarayı denmiştir.„

1532 yılında vukubulan büyük bir depremde bu heykelin yıkıldığı rivayet edilmektedir,

Küçük Aayasofya camii, Hürmüzdas manastırının bir kısmı idi. Bu manastır ve sarayda çok kanlı vak'alar geçmiştir.

İkinci Teodoz tarafından (408 — 450) yapıldıktan sonra tanınmıyacak kadar değişen Bukoleon sarayında Nisefor Fokas'da porfirden şadırvanlar buralarını süslemişti.

Jan Tizmises 969 yılı 10 birincikânun gecesi Nisefor Fokas'ı öldürmek için buraya çıkmış. Leon Valant adlı biri kılıçla imparatorun başını uçurmuştu. Bu vak'a şöyle anlatılmaktadır:

Nisefor Fokas'ın karısı imparatoriçe Teofano Nisefor'un düşmanlarını gizlice saraya alarak sakladı. Su saati gecenin beşini gösteriyordu. Dondurucu bir şimal rüzgârı şiddetle esiyor ve kar buram buram bağıyordu. Yani arkadaşlarile bir sandalla gizlice sarayın rıhtımına yanaştı. Ve arslanla boğa heykelinin bulunduğu yere çıktı. Aralarında evvelce karar verildiği gibi bir ıslık işareti üzerine sarayın yukarki seddinde bulunan diğer arkadaşları ipe bağlı bir sepeti aşağı salverdiler. Hepsi birer birer sıra ile yukarıya çekildi. Hepsi ellerinde kılıçlarla imparatorun dairesine hücum ile yatak odasına girdiler. Fakat imparatoru yatağında bulamayınca şaşırdılar. Korkularından kaçmak istediler. Bu telâşta iken oradan geçmekte olan saray hademelerinden birini çevirdiler ve imparatorun bulunduğu yeri göstermesini icbar ettiler. Bu suretle imparatorun uyumakta olduğu odaya girince ayaklarının görültüsünden imparator hemen uyandı ve yattığı yerden sıçrayarak kalkmak istedi. O esnada içlerinden Leon Valant adlı biri kılıçla başını yardı. Kanlar içinde yuvarlanan imparator "Meryem„ den yardım istemeye ve bağırmaya başladı. Kendisini sürükliyerek Yani'nin önüne kadar getirdiler. Yani bütün kinlerinin şiddetile:

— Nankör! Hizmetlerimi unuttun. Ben olmasam sen bu tahta nasıl çıkardın. Utanmadan beni şehirden uzaklara nefyettin. Şimdi bakalım seni kim kurtaracak. Diye Nisefor'un bağırışlarını dinlemeden sakalından tuttu. Diğerleri kılıçlarının kabzalarile çenesini dağıttılar. Nihayet Yani kılıçla başına vurarak öldürdü. O esnada hâdiseyi sarayın muhafızları da duymuşlardı. Sarayın etrafını kuşattılar. Yani o zaman Nisefor'un kellesini vücudundan ayırıp pencerelerinden gösterir göstermez, artık Nisefor'un öldüğüne kanaat getirdiler ve yeni imparatoru alkışlamağa başladılar.

Nisefor'un cesedi karlar üzerine fırlatıldı.„

(Arkası var)

İstanbul asliye ikinci hukuk mahkemesinden:

Davacı Melâhat Sabri vekili avukat Hikmet İbrahim tarafından Beşiktaşta Hamam sokağında 17 numaralı hanede müddealeyh Nazmi oturmakta iken ahiren işbu haneden çıkıp semti meçhule gittiğinden ilânen dava arzuhali suretinin tebliğine rağmen müddeti kanuniyesi zarfında cevap ita etmediğinden tahkikat günü olarak tayin kılınan 11—7—935 salı günü sat 14 için yazılan davetnamenin bir nüshası mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan yevm ve saati mezkûrda tahkikat hâkimliği huzurunda hazır bulunulması veya tarafından bir vekil göndermesi ve aksi takdirde hakkında muamelei kanuniye yapılacağı malûmu olmak üzere keyfiyet gazete ile ilân olunur. (7688)

Benes Sovyet Rusya'dan memleketine döndü

Moskova, 14 (A.A.) — Bay Benes, Leningratta iki gün kaldıktan sonra dün Moskovaya dönmüş ve Harkof, Kiyef üzerinden Prağa gitmiştir.

Moskova, 14 (A.A.) — Bay Benes Moskovadan ayrılmadan önce Sovyet ve yabancı gazetecilere şunları söylemiştir:

" Sovyet Rusyaya yaptığım gezi, uzun siyasal işçenliğimi (faaliyeni) taclandırmıştır. Daha 1919 yılında Sovyet Rusya ile elbirliğine taraftar idim. Ekonomik ve finansal buhran dolayısile Rusya ile elbirliği yapmayı zorlayan sebepler 1929 yılı başından itibaren artmıştır. Almanyada nasyonal soyalistlerin iş başına gelmeleri Avrupanın dengesini (müvazenesini) hötlemesi (tehdit etmesi) bakımından Sovyet Rusyanın Avrupa siyasasına katılması zoraği - nı (zaruretini) berkitmiştir. (takviye etmiştir).

Harp tehlikesi, siyasal ve ekonomik sebeplerden dolayı son zamanlarda her vakitkinden fazla artmıştır. Bu sebepten dolayı bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için en iyi çare olmak üzere kolleklif güven sisteminin açık bir taraftarıyım. Kollektif güven için yapılan ve yapılacak savşlarda Çekoslovakya ile Sovyet Rusyanın aşığları (menfaatleri) ile siyasaları birbirlerine uygundur. Tamamile kaniim ki Sovyet Rusya gerçek bir barış taraftarıdır ve gerçek bir barış sıyasası gütmektedir.

Bay Benes, Sovyet Rusya hakkındaki duyuşu için demiştir ki:

"— Rusyada yapılan işlerin önem ve genişliğini, bu büyük memleketteki iş imkânlarını hayranlıkla gördüm. En ziyade dikkatimi çeken şey, Sovyet Rusya uluslarının enerjisi ve çalışmak döleni - dir.,,

Bay Benes, sözlerini şöyle bitirmiştir:

"Avrupanın şimdiki durumu güvenin tensikine ve güven paktları bağıtlanması için görüşlere devam etmemizi âmirdir. Önümüzdeki 1936 ve 1937 yıllarını çok kesin yıllar olarak saymaktayım. Bir kere bu yılları atlattık mı, Avrupanın barışı uzun sürmesi için sağlanmış olacaktır.

Gelen gezginler

"Kraliçe Marya,, isimli vapurla dün şehrimize 150 kadar gezgin gelmiştir. Gezginler, İsviçreli, Alman, Yugoslav ve Fransızdır. Vapur bundan birkaç gün önce limanımızdan geçerek doğruca Varnaya gitmişti. Gezginler Varna plâjlarında kaldıktan sonra dönüp şehrimize de uğramış ve bir gün kalmışlardır.

Hindistanda yapılan törenlerde merak uyandıracak birçok şekillere raslanır. Yukarki resim bir Hint gencini milli bir törende gösteriyor.

Liverpol hayvanat bahçesinde aslan muhtelif numaralar yapmaya alıştırılmıştır. Yukarki resimde bu aslanı ağzında bayrakla görüyorsunuz.

Numaralarımızı toplıyanlara

Nisanın 24 ünden Mayısın 25 ine kadar okurlarımıza her gün gazetemizin başında basılı bir sayılı kupon sunmuştuk.

Bu kuponlar kesilip saklanacaktı. Kesip saklıyanlara bildiriyoruz:

Bu kuponların üzerlerindeki rakamlara baksınlar:

1917 (VAKIT'in kurulduğu yıl).
1923 (Cümhuriyet'in ilân edildiği yıl).
1935 (İçinde bulunduğumuz yıl).

tarihlerinden biri ellerinde midir?

Değil ise ellerinde toplanan kuponlardaki rakamların son sayılariyle bu tarihleri sıralamak imkânını buluyorlar mı?

Yalnız dikkat edilecek iki nokta daha var: 1 — Bir numara iki yerde ve iki defa kullanılamıyaacktır.

2 — İstediğimiz numaraları bulanların tam seriyi göndermeleri şarttır.

Bu üç tarihten birine uyan veya dediğimiz şekilde üç tarihe uydurulan sayı kuponlarını hemen bir zarfa koysunlar; konulan kuponların numaraları yazılı bir pusulayı da bu zarfın içine katmayı unutmasınlar. Bütün kuponları elden veya posta ile "Istanbul KURUN,, adresine teslim etsinler.

Bunun için iki hafta ara veriyoruz.

Bu arada toplanacak kuponlar araştırılacak, yanlışları varsa ayrılacaktır. Doğruları içinde:

Her üç tarihi toplıyana:
Dün ve Yarın tercüme külliyatmdan 30 kitaplık bir takım.

İki tarihi toplıyana:
Dün ve Yarın tercüme külliyatmdan 20 kitaplık bir takım.

Yalnız bir tarihi toplıyana:
Dün ve Yarın tercüme külliyatmdan 10 kitaplık bir takım hediye edilecektir.

Dileyenler bunların yerine:

15 lira
10 lira
5 lira

Para alabilir.

Eldeki kuponlarile tarihleri toplayanlar, her seride birden fazla olduğu takdirde aralarında kur'a çekilecek, her üç hediyemiz de kazanana verilecektir.

Kuponlarınıza bakmayı ve bu küçük hesap ameliyesini yaparak, sonuçları bize bildirmeği unutmayınız.

Istanbul Tramvay Şirketi

1935 Yılının Gidiş - Geliş Proğramı

No.	Sınır	Kalkış	Ara	İlk kalkış	Son varış
10	Şişli . Tünel	(Şişliden · Tünele	3' 6'	5.40	23.40
		(Tünelden . Şişliye	9'	6.00	24.00
11	Şişli - Beyazit	(Şişliden · Beyazita	12'	6.20	23.30
		(Bezayitlan · Şişliye	26'	7.02	24.12
12	Harbiye - Fatih	(Harbiyeden . Fatihe	5' 7'	6.30	24.00
		(Fatihten · Harbiyeye	9'	5.46	23.20
12 A	Harbiye · Aksaray	(Harbiyeden · Aksaraya	11' 17'	6.40	23.30
		(Aksaraydan · Harbiyeye	28'	6.00	22.50
15	Taksim . Sirkeci	(Taksimden . Sirkeciye	5'	7.15	19.10
		(Sirkeciden · Taksime		7.35	19.30
16	Maçka - Beyazıt	(Maçkadan · Beyazita	5' 8'	6.15	23.20
		(Beyazittan . Maçkaya	17'	6.55	24.00
		(Şişliden · Eminönüne	7'	6.10	—
16 A	Maçka - Eminönü	(Maçkadan . Eminönüne	14'	7.10	20.20
		(Eminönünden · Maçkaya		6.40	2045
17	Şişli . Sirkeci	(Şişliden · Sirkeciye	8'	6.25	20.00
		(Sirkeciden · Şişliye	12'	6.55	20.30
		(Mecidiyeköy . Eminönüne		6.45	9.40
17 A	Mecidiyeköy - Eminö	(Eminönünden · Mecidiyek.		7.17	10.12
		(Mecidiyeköyünden · Eminö.	21'	14.28	18.45
		(Eminönünden . Mecidiyek.		15.00	19.15
19	Kurtuluş - Beyazit	(Kurtuluştan · Beyazita	6' 9'	6.00	23.10
		(Beyazittan · Kurtuluşa	17'	6.45	23.55
		(Şişliden . Eminönüne		6.05	—
19 A	Kurtuluş-Eminönü	(Kurtuluştan · Eminönüne	7'	7.05	20.10
		(Eminönünden · Kurtuluşa	15'	6.35	20.40
		(Beşiktaştan . Bebeğe		5.25	—
		(Beşiktaştan · Eminönüne	6'	5.35	—
22	Bebek - Eminönü	(Bebekten · Eminönüne	10'	5.45	23.40
		(Eminönünden . Bebeğe	20'	5.55	24.20
		(Bebekten · Beşiktaşa		—	1.00
23	Ortaköy . Aksaray	(Ortaköyden · Aksaraya	8'	5.50	20.50
		(Aksaraydan . Ortaköye	15'	6.35	21.30
34	Beşiktaş . Fatih	(Beşiktaştan · Fatihe	7'	6.30	20.40
		(Fatihten · Beşiktaşa	14'	7.10	21.20
		(Aksaraydan . Topkapıya	5'	5.25	—
32	Topkapı · Sirkeci	(Topkapıdan · Sirkeciye	8'	5.40	23.30
		(Sirkeciden · Topkapıya		6.12	24.00
		(Topkapıdan . Aksaraya	16'	—	24.35
		(Aksaraydan · Yedikuleye		5.30	—
33	Yedikule . Sirkeci	(Yedikuleden · Sirkeciye	6'	5.45	23.35
		(Sirkeciden . Yedikuleye	10'	6.17	24.05
		(Yedikuleden · Aksaraya	16	—	24.40
		(Aksaraydan · Edirnekapıya	5'	5.25	—
37	Edirnekapı - Sirkeci	(Edirnekapıdan . Sirkeciye	10'	5.45	23.25
		(Sirkeciden · Edirnekapıya	15'	6.14	23.55
		(Edirnekapıdan · Aksaraya		—	24.25

Yeni Çıktı

KÜLTÜR SERİSİ No.: 18

DİDRO
Haydar Rıfat

FELSEFE

İSTANBUL
1935

Satıldığı Yer:
VAKIT Kütüpanesi
Fiatı 25 Kuruş

Şirketi Hayriye reklâmları niçin kaldırmıyor?

Şirketihayriye tarafından köprünün kenarlarına ve köprüdeki bekleme yerlerinin üzerine bazı müesseselerin reklâmları konulmuştu. Buraları kiraya verilemiyeceği belediye tarafından on beş gün evvel sosyeteye bildirilmiş, köprünün manzarasını bozan bu reklâmların hemen kaldırılması istenmişti. Sosyete yazılan tezkereye henüz cevap vermediği gibi reklâm ve ilânları da kaldırmamıştır. Yeniden bir tezkere yazılacak, gene önem verilmezse sosyete hakkında kanunî takibat yapılacaktır.

Kısa Haberler

BAY AVNİ — Berlin Tecim oruntağımız Bay Avni, Edirne tecim odası ile temasları bitirerek bugün şarımıza dönecektir. Çarşamba günü de, Almanyaya gidecektir.

İKRAMİYE ALACAK MEMURLAR — İstanbul gümrüklerinde ikramiyeye hak kazanan memurların listesi dün bakanlığa gönderilmiştir.

ESNAFIN YAZILMASI — Esnafın yazılma müddeti bugün bitecektir. Yazılmıyan esnaftan para cezası alınacaktır.

Habikt Hitler tarafından kabul edildi

Viyana, 14 (A.A.) — Linzde çıkan Föks Blat gazetesine göre, gözden düştüğü sanılan Prusyalı Habiktt B. Hitler tarafından kabul edilerek kendisiyle uzun müddet görüşmüştür. Habikt Avusyaya karşı zorbalık savaşını kuran şahıstır.

Bir Yugoslav okul gemisi Izmirde

İzmir, 14 (A.A.) — Yugoslavya okula gemilerinden Villa Belavilda gemisi limanımıza gelmiştir. Gemide Yugoslavyalı profesörler ile okula direktörü ve deniz tecim okulası talebeleri vardır. Profesörler ve talebeler şehrin görülmeye değer yerlerini gezmektedirler.

Trabzonda kuraklık

Trabzon, 14 (A.A.) — Bir aydanberi kuraklık devam etmektedir. Kuraklık daha çok devam ederse fındık ürününün dökülmesinden korkulmaktadır. Transit işlerinin başlıyacağı haberi burada kıvançla karşılanmıştır.

İspirto - Raki ve Konyak Fabrikaları için her nevi Makinalar inşaatı ve tesisatı deruhte olunur, Bakır - Demir boru işleri, - Kalörifer tesisatı - Banyo imalâtı ve tesisatı yapılır.

Fransa korkuyor!

(Üstyanı 1. sayıfada)

Fransız hükûmetinin Almanya-ya İngiliz filosunun yüzde 35 ine eşit bir filo bulundurmak hakkı-nın verilmesi meselesini inceleme-ği reddetmiyeceği sanılmaktadır.

Fransız hükûmeti, Alman de-niz yapıları programını iyice öğ-renmeden evvel bir karar vermi-yecektir. Bununla beraber Al-man isteği Fransa için gerek dip-lomatik ve gerek deniz işerine il-gili meseleler doğurmaktadır.

Fransız cevabında bunlar izah edilecektir. Yalnız genel tonaja değil, fakat bütün gemi sınıfla-rına taptanacak (tatbik) olan yüz-de 35 nisbetine gelince, bu yüzde-nin Almanya tarafından yıllık de-niz yapılarında da gözetilmesi ge-rekip gerekmiyeceği sorulmakta-dır. Bundan anlaşılan şudur:

"Almanya, her yıl İngilterenin ayni zaman içindeki yapısının yüzde 35 ini yapmak suretiyle In-giliz filosunun yüzde 35 ine eşit bir filo kurması gerekmez mi?

Bu suretle yeni Alman filosu-nun kurulması işi birçok senelere bölünmüş olacaktır.

Bunun tersi kabul edilirse, Al-manyanın yapıdaki ayram (müs-tesna) kapasitesi bakımından di-ğer devletler için ağır bir mesele meydana çıkmış olacaktır.

Ayni zamanda bildirildiğine göre, bugün Fransanın elindeki büyük harp gemileri Vaşington andlaşmasına göre, İngiliz filo-sundaki harp gemilerinin yüzde 35 idir.

Bu yüzdenin korunması Alman-yaya ayni önemli gemi sınıfı üzerinde eşitlik vermiş olacaktır. Fransanın bu hususta önergeleye-ceği kotarma yolunun ne olduğu belli değildir.

Fakat bir anlaşmaya varamaz-sa, tekrar hareket özgürlüğünü (serbestliğini) ele alacağı sanıl-maktadır.

Çünkü Fransız kıyılarının u-zunluğu, sömürgelerinin dağınık-lığı bambaşka güvenlik tedbirleri-ne muhtaçtır.

Diğer taraftan Cenevrede he-zaman hava, deniz ve kara silâh-lanmalarında erginlik (istiklâl) prensipini ileri süren Fransız hü-kûmetinin ayni prensipi bugün-kü konuşmalara da taptaması ve Lokarno andlaşmasını imza eden-ler arasında yapılması tasarlanan hava andlaşması gibi bir andlaşma önergelemesi (teklif) mümkün-dür.

Fransız Gazeteleri

Konuşmalardan Hoşnut Değil

Paris, 14 (A.A.) — En sağ ve en sol yan gazeteleri, Londra de-niz konuşmalarından hoşnut de-ğildir. Gazeteler, Almanyaya, Fransa derecesinde bir filo bulun-durmak hakkını vermiyor ve diyor ki:

"Fransa, acunda en geniş sö-mürgesi olan ikinci ülkedir. Geniş sömürgeleri, Fransayı filosunu da-ğıtmak zorunda bırakmakta ve Almanyaya karşı kuvvetsiz düşür-mektedir.,,

Cümhurcu "Homme Libre,, ga-zetesi, diyor ki:

"Hemen hemen yeni gemilerle kurulan Alman filosu Baltık ve Kuzey denizlerinde toplanacaktır. Buna karşı büyük krüvazörler harpten evvel yapılmış olan Fran-sız filosu Manş ve Akdeniz ara-sında bölünmüş olacaktır.

Bu, Almanya için bir eşitlik de-ğil, fakat su götürsüz, bir üstün-lük olacaktır. İngilizlerin istedi-ği bu mudur?,,

Radikal - sosyalist "Ere Nou-velle,, gazetesi, diyor ki:

"Andlaşmalar, önemli bir şe-kilde değiştirilmektedir. korkarız ki, yakında İngiltere, Almanyanın isteklerini kabul etmekle yanlaşlık yaptığının farkına varmasın.,,

Andlaşmanın Fransanın bütün deniz güvenliğini ortadan kaldır-dığını yazan Kralcı Action Fran-çaise diyor ki:

"Üç, dört yıl içinde Almanlar, Fransanın Akdeniz ve Atlas deni-zinde bulundurduğu gemiler ka-dar kuzey denizinde gemi bulun-durabileceklerdir. Bir anlaşmaz-lık çıktığı vakit Fransa kendi gü-ney kıyılarını tamamen boşaltmak zorunda kalacaktır ki, bu imkân-sızdır.,,

Komünist Hümanite gazetesi, şunları yazıyor:

"Almanyaya yeni bir süel yö-netim kurma hakkını, Almanyanın güvenlik andlaşmasını imza etme-sine bağlı tutan Şubat protokolu nerede kaldı?

Bilhassa Almanyaya karşı and-laşmaları tekbaşına bozduğu için, uluslar sosyetesi tarafından veri-len kasınlık (mahkûmiyet) kararı ne oldu?,,

Yeni Bir Deniz Konferansı

Londra, 14 (A.A.) — Alman-ya, Sovyet Rusya ile Vaşington andlaşmasını imza eden ülkeleri-nin gireceği bir deniz konferansının gelecek Sonbaharda toplanması ihtimalleri artmaktadır.

Burada söylendiğine göre, İn-giliz delegeleri, prensip olarak Al-manyanın İngiltere deniz kuvvet-lerinin yüzde 35 i nisbetinde bir filosu olmasını kabul etmektedir-ler. Fakat bunun için konulan şart, bu nisbetin tonaj üzerine de-ğil, gemi sınıfları tonajına göre olmasıdır.

Görüşmelerin şimdiki evresin-de (safhasında) türlü gemi tiple-rinin tonajı ve silâhları konuşula-caktır. Bu nokta üzerinde bir uz-laşmaya varılabilirse, prensipleri kabul edilmiş olan andlaşmanın taptanması kolay olacaktır.

Macar Başvekilinin döelloya çağırılması

Neues Wienner yazıyor — Bu-dapeşteden bildirildiğine göre kü-çük çiftçiler partisi başkanı Tibor V. Eckhard bugün Başvekil Göm-böş'ü duelloya çağırmıştır. Eck-hard'ın bu hareketi, kendisinin kont Bethlen ile uzlaşması ile a-lâkadardır. Yani Kont Bethlen Eckharda yazdığı mektupta Kü-çük çiftçiler partisinin malik oldu-ğu malûm paranın menşeine dair kendisinin vaktile söylediği haki-kate uymayan ve fırkayı küçük düşüren sözlerinin Gömböşten aldı-ğı malûmata dayandığını bildir-mesi üzerine Eckhard bugün baş-vekil Gömböşe kendi partisine mensup iki meb'us vasıtasile ha-ber göndererek Gömbşün ya kont Bethelene vermiş olduğu malû-matı tavzih ve tashih etmesini ya-hut da kahramanca tarziye ver-mesini istemiştir.

Başvekil Nagyteteny de bulun-duğundan kendisinin hususî kâtibi duello şahitlerini kabul edip din-ledikten sonra Eckhard'ın talebini başvekile bildirmiştir.

Lozan zaferini hatırlatan bir başarım

(Başmakaleden devam)

(salâhiyetli) eliyle bu gizli dosya-ları karıştırmış, rıhtım şirketi de-nilen afatın *(afet)* in varlığımız için ne tehlikeli bir yılan olduğu-nu pek iyi belirtmiştir.

Saraçoğlunun yazısını olduğu gibi (Kurun) un bugünkü sayısına koyuyoruz. Sayın okurlarımız bi-raz dikat ile bu önemli *(mühim)* belğeyi *(vesikayı)* gözden geçir-mek zorluğuna katlanırlarsa, bi-zim bu sözlerimizin ne kadar doğ-ru olduğunu görürler.

Evet, Saracoğlu çok doğru söy-lüyor:

"İmparatorluk Türkiyesinde Garp istilâcılarının pişdarı olan imtiyazlı şirketler arasında en tehlikelisi ve en korkuncu İstanbul rıhtım şirketi idi. Çünkü diğer im-tiyazlı şirketlerde politika ve siya-set korkusu az çok saklandığı hal-de bu şirkette daha açık yürümek-te bir mahzur görülmemişti. Ya-rısı Fransaya bırakılan İstanbul rıhtım şirketinin diğer yarı hissesi Alman şirketine mani olmak için hariciye nazırının bir emriyle İn-giltere devlet bankası tarafından toptan mübayaa edilmişti. Bugün bu şirket hisse senetlerinin Fran-sız akademisinde bulunan cüz'i mikdarından maadası Osmanlı Bankası ile İngiltere devlet ban-kası elinde bulunmaktadır. Teş-kilinde ve kırk küsür senelik haya-tında pek bariz olan bu siyasî ma-naya rağmen bu şirketi mübayaa-ya muvaffak olmak her şeyden zi-yade Türk devletinin ve rejimenin hayatiyetini gösterir.,,

İstanbul rıhtım şirketini satın alabilmek yalnız başına büyük bir muvaffakiyet idi; fakat bu satın almayı devlet ve ulus için en iyi şartlar ile satın alabilmek daha bü-yük bir muvaffakıyet olmuştur. Bu muvaffakıyetin derecesini anla-yabilmek için de gene Saraçoğlunun yazılarını dikkat ile okumak lâ-zımdır.

Biz yalnız burada birkaç keli-me ile bir fikir vermeğe çalışalım:

Hükûmet İstanbul rıhtımını sa-tın almak istediği vakit şirket on-ce yirmi sekiz milyon lira istemiş-

başmakale 2

ti. Bu para yılda yedi yüz bin lira olmak üzere ödenecekti. Bundan ayrı olarak alât ve edevat vesai-renin tahmin edilecek değerlerini istiyordu. Bundan başka şirketin birçok hususî emlâki vardı ki bun-ları satmağa yanaşmıyordu. Sat-mış olsa bile, bunlar için de ayrı-ca milyonlar vermek lâzım gele-cekti. Şirket ilk önce bu kadar yüksekten konuşmağa başlamış i-se de hükûmetin aldığı karşılık tedbirler üzerine uysal olmaktan başka çıkar yol bulunmadığını an-lamıştır.

Nihayet her yıl iki yüz otuz bin lira kadar bir taksit ödemek sure-tile rıhtımı her türlü alât ve ede-vatı ve şirketin hususî emlâki ile birlikte hükûmete vermeğe razı ol-muştur. Bugün devlete intikal e-den bu müessesenin yıllık geliri en aşağı yedi yüz bin lirayı bul-maktadır.

ASIM US

Bolu postasını götüren kamyon devrildi

Bolu, 14 (A.A.) — Bolu pos-tasını taşıyan kamyon Boluya dö-nerken Hendek ile Düzce arasın-da devrilmiştir. İçindekilerden al-tı kişi yaralanmış ve birisinin kolu kırılmıştır.

Kamutay dün kapandı

(Üstyanı 1. sayıfada)

Ankara: 14 (A.A.) — Kamu-tay bugün Nuri Conkeri ve Fikret Sılay ve Kamutay başkanı Abdül-halik Rendanın başkanlıklarında biribirinin ardı sıra üç toplantı yapmıştır.

Toplantılarda onaylanan kanun-lar arasında, amortisman sandığı teşkili, Ankarada dil tarih ve coğ-rafya fakültelerinin kurulması, Diyanet İşleri reisliği teşkilât ve vazifeleri, posta telgraf ve tele-fon idaresinin müteselsil kefalet borçları, askerî ve mülkî tekaüt kanununun 67 inci maddesine bir fıkra eklenmesi, bina vergisi ka-nununun 24 üncü maddesinin de-ğiştirilmesi, Üsküdar — Kadıköy ve havalisi halk tramvayları Türk sosyetesinin hisse senetlerinden 200 küsur bin liralık hissenin ev-kaf genel direktörlüğünce satın alınması, Çubuk barajının teşçir ve tanzimi, Ankara — İstanbul — Avrupa telefon devresinin ıslahı, Ankara belediyesinin dışardan ge-tireceği makineler ve yedek par-çalarının memlekete resimsiz so-kulması, mevduatı koruma kanu-nunnun sekizinci maddesinin de-ğiştirilmesi, sıcak ve soğuk maden sularının istismarı ile kaplıcalar tesisi, elektrik işleri etüt idaresi teşkili, maden tetkik ve arama enstitüsü kurulması, Bayındırlık Bakanlığı teşkilât ve vazifelerine dair kanuna ek kanun lâyihaları bulunmaktadır.

Bunlardan başka Eti Bank teş-kili, Türkiye Ziraat Bankasının i-potekli ve müteselsil ziraî alacak-ların taksitlendirilmesi, posta, tel-graf ve telefon idaresinin teşkilât ve vezaifi, Türkiye — İngiltere a-rasında aktedilen ticaret anlaşma-sının tasdikine ait kanun lâyiha-ları da bulunmakta idi.

Bu lâyihaların kabulünden son-ra başkan Abdülhalik Renda, ü-zerinde görüşülecek madde bulun-madığını bildirmiş, ve bunun üze-rine Kütahya saylavı Recep Peker ile Antalya saylavı Cemal Tunca tarafından verilen şu takrir okun-muştur :

Dikkate değer bir mevzu

(Üstyanı 1. sayıfada)

— Şiirler, romanlar okumak i-çin hiç de vakit bulmak kabil ol-muyor.

— Niçin?

— Niçin mi? İşimizi bitirdikten sonra hava almağa çıkıyoruz. Yü-rüyoruz, koşuyoruz, bisiklet oto-mobil...

— Demek ki siz zekâlarınızı ge-liştirmekten ise, kollarınızı, baca-klarınızı, ciğerlerinizi eğitmeyi (ter-biye etmeyi) daha üstün tutuyor-sunuz?

Mesele bu dereceye geldikten sonra konuştuğum genç kız ile genç erkek şu sözleri söylediler:

— Zavallı bay, eski nesil adam-ları, siz zekâya egemenlik (hâkimiyet) verdiniz. Yalnız düşünen insanlar vücude getirdiniz. Okul programlarını günden güne kar-makarışık bir hale soktunuz. Eğer siniz kültürünüzü kabul etseydik saz gibi bir vücut üzerinde balka-bağı gibi kafamız olacaktı. Bütün estetik ve felsefeleriniz, edebiyat heyecanlarımız, hendese, riyaziye, içtimaiyat, siyasa öğretimlerinin neye yarar? Münakaşacı, tahlil-ci, biribirine zıt genel fikirlerle ru-hî ve kalbî müvazenesini kaybet-miş ulus yaratmağa değil mi? Be-reket versin ki hayatın orada ol-madığını anlıyan bizim gibi açık-gözler vardır.

— Peki amma, bunların yerine ne koymak istiyorsunuz?

— Yeni nesil belki o kadar ze-ki, o kadar münevver, o kadar bil-gili olmıyacak, fakat daha doğru, daha iyi görecektir. Sizden daha iyi görecek bayım; işte gene sa-vaşın bize getirdiği armağan.

Yazının sonunda muharrir şöy-le diyor:

— Söyliyecek söz bulamadım!,,

Macar Başbakanı *Kral istiyor!*

Peşte, 14 (A.A.) — B. Gömböş parlâmentoda çok alkışlanan bir söylevinde demiştir ki:

"Macar omagında (tahtında) ilk ödevi Macar asığlarına (men-faatlerine) hizmet etmek olan ulu-sal bir kral görmek istiyorum.,,

Bundan sonra B. Gömböş, Ar-patlar ailesinden gelen bir adayı (namzedi) gözönünde tuttuğunu fakat krallığın geri getirilmesi me-selesinin ancak diğer uluslarla ya-pılacak bir anlaşma ile kotarıla-bileceğini ulamıştır. (ilâve etmiş-tir.)

Arpadlar ailesinden gelen Prens Habsburg ailesinin Macar kolu üyesi bulunan Archiduc Al-bercht de Habsburg'dur.

B. Gömböş, kendisinin özel dos-tu bulunan bu izetin (zatın) bir-kaç sene evvel adaylığını arkala-mıştı.

Ulusal bir kral adaylığının kü-çük andlaşmada Avusturya oma-gını isteyen Otto'nun adaylığından daha az bir ayrış göreceği sanıl-maktadır. Çünkü Habsburg aile-sinden gelen Otto'nun Avusturya ile Macaristanı birleştirmek ve es-ki Avusturya - Macaristan toprak-larını geri almak istemesi, mümkündür. Archiduc Albercht, dün B. Gömböş ile uzun uzadıya görüş-müştür.

Hükûmet asilerin suçlarını bağışlıyacak mı?

(Üstyanı 1. sayıfada)

Hükûmetin, Venizelosu aftan istisna edilmek şartile bu teklifi kabul edeceği söyleniyor.

Bugün neşredilen bir kararna-me mucibince son isyana iştirak suçundan üç ve beş seneye mah-kûm olanların emlâki müsadere e-dilmiyecektir.

Atina, 14 (Kurun) — Başba-kan dün gazetecilerle görüşürken kabinesinde değişiklikler yapma-ğı henüz düşünmediğini ve bun-dan daha önemli meseleler bulun-duğunu söylemiştir.

Atina, 14 (Kurun) — B. Ka-fandaris son isyan mahkûmlarının affı hususunda israr ediyor ve di-yor ki:

"— Mademki rejim meselesi or-taya çıkarılmıştır, cümhuriyet re-jimini tehlikede gördükleri için ayaklanıp mahkûm olanla-rın hapiste yatmaları doğru ola-maz.,,

ÇOCUK

Londrada çocuklar arasında Pengoenlere karşı büyük bir alâka uyanmıştır. O kadar ki hayvanlar bahçesini ziyaret eden bütün çocukların bu garip yürüyüşlü hayvanlarla ahbaplık yaptıkları görülüyor.

Bununla beraber, sizin, hiç tanımadığınız bu kuşlarda, çocuklara karşı en ziyade nazik davranan hayvanlardan birisidir. Bir pengoen, bir çocuk gördü mü, derhal kanatlarını çırparak ona doğru koşar, ve o kadar memnun gözükür ki, bütün hareketlerinden bunu anlıyabilirsiniz.

Resimde, bir pengoeni kanatlarından tutan bir çocağun onu gezdirdiğini görüyorsunuz..

Başka türlü yapabilir mi dersiniz?.

Bir pengoenin sizin gibi bir kolu yok ki.

BULMACA

Ressamımız, bu resmi yaparken, birdenbire işi çıktı; yarıda bıraktı. Resmin nihayet tarafını siz tamamlayınız? Yalnız Boş gördüğünüz yerde ne olabilir?.. Anne, baba ve çocuğun yüzlerine dikkat ederek bunu bulmaya çalışınız..

Eğlenceli Yazılar

Anne — Eğer, gider dişlerini iyi yıkarsan seni sinemaya götürürüm.

Çocuk — gözlerimi yıkasam daha iyi değil mi?... Dişlerimi pastahaneye götürürken yıkarım.

* * *

Mitat dersine çalışıyordu:

— Romalılar Milâttan önce 51

senesinde Goli zaptederek orada 400 yıl kaldılar.

Kardeşi sordu:

— Demek insanlar o zaman 400 sene yaşıyorlardı.

* * *

Hasis paltosunu vestiyere bıraktı; ve ellerini cebine sokarak, hiç para vermeksizin yürümeğe başladı.

Uşak arkasından sesleniyordu:

— Affedersiniz efendim, biraz bakar mısınız!

— Ne varmış?

— Bu gece eğer paltonuz çalınacak olursa, içerisinde cüzdanım

Pasta

Hesap dersinde hoca sordu:

— Bir pastayı arkadaşımla paylaşmak lâzımgelse ne yaparsın?..

Kaya cevap verdi:

— Paylaşmamak için kavga edip darılırım.

Çocuklarınıza dikkat ediniz..

Bir çocukta en ziyade dikkat edilecek şey, onun büyümesini hergün yakından tetkik etmek ve bunu hiç bir vakit ihmal etmiyerek hergün muntazam bir surette araştırmaktır.

Bunu yapmak için de, en başta, çocuğun kilosunu daima gözönünde bulundurmak gelir. Haftada bir defa, hiç değilse on beş günde bir, onu bir baskül üzerine çıkararak kilosunu tesbit etmeli bu rakamları saklamalıdır. Sene sonunda bu rakamlara bakılarak yapılacak bir büyüme bilânçosu çocuğun sıhhati hakkında elde edeceğimiz en iyi bir vesikayı verir.

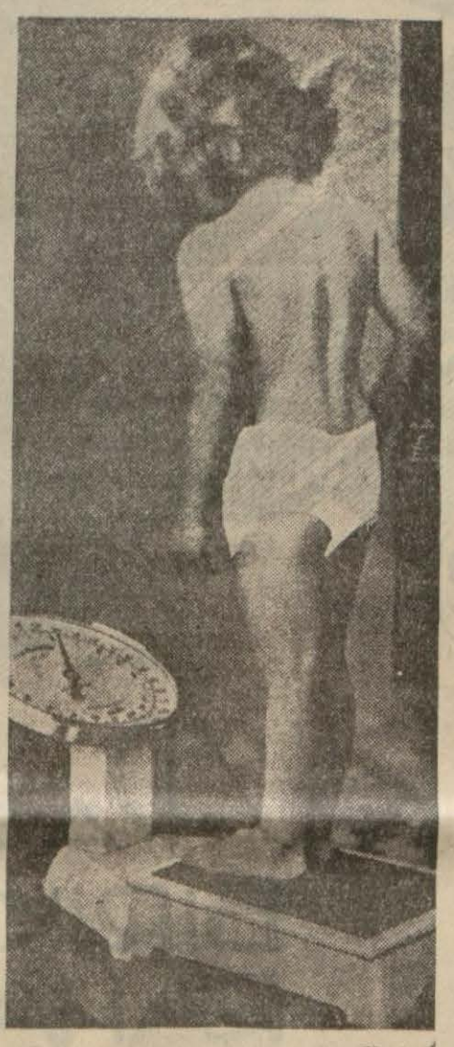

Kayak sporu

Vücudün gelişmesine ve kuvvetlenmesine sporun büyük yardımı olduğunu bilirsiniz. Fakat her şeyden evvel, bu merakımızı bir doktora açmanızı tavsiye ederim. Meselâ bir kalp hastasının karlar üzerinde yapacağı bir kayak sporu, bu sporcunun ancak ölümüne sebebiyet verebilir..

Kalp hastalığı spora en fazla dokunan hastalıklar arasında yer tutmuştur. Dr. Hazenfald yaptığı bir statistikte, kalbe dokunan sporları, derecelerine göre şu şekilde sıralamıştır:

Kayak, bisiklet, vatorpolo, kürek çekmek, yüzmek, mukavemet koşuları, güreş, atletizm ve iskrim..

Bu sıralamaya göre, kalp hastalığına dokunan en korkulu sporun kayak sporu olduğunu görüyorsunuz.

Üç arkadaş arasında:

— Fena değil doğrusu!.. Sonbaharda göç etmek lâzımgelirse, hiç sıkıntı çekmiyeceğimiz anlaşılıyor.

Olur şey değil!...

Edison !.

Edisonu içinizde tanımayan var mı? Buna hiçbir vakit inanmıyorum. Fakat, Edisonun vücudundaki büyük bir kusurdan, belki de haberiniz yoktur.

Edison sağırdı. Belki, isteseydi, küçük bir ameliyatla bu sağırlığın önüne de geçebilecekti. Nitekim, onu bir gün kandırdılar. Dünya üzerinde bütün seslerin, açık bir kulakla ne kadar iyi işitilebileceğini anlattılar. Edison, inandı:

— Peki, dedi, istediğiniz gibi olsun.

Ertesi gün, öğleden sonra için bir randevu verilmişti? Arkadaşları doktora götürmek için odasına girdiler? Fakat Edison!

— Affediniz? dedi? Buraya kadar zahmet ettiniz. Ameliyatı yaptırmaktan vazgeçtim.

Edisonun bu ameliyattan vazgeçişini, birçok insanlar şöyle anlatırlar:

— Edison bunu yapmakla isabet etmiştir? Çünkü, sağır bir insan, birçok lüzumsuz gürültüleri işitmiyecek ve daha iyi, daha sakin bir halde çalışabilecektir. Za

ten, insanlar, bu lüzumsuz gürültüleri dünya yüzünden kaldırmak için birçok tedbirler almıyorlar mı?...

Bu belki doğrudur. Ve Edison da ancak bu şekilde düşünmüştür. Yalnız, dünya hareketlerini yazan insanların dikkat ettikleri diğer bir nokta daha var: Büyük adamların hemen hepsinde birer vücut kusuru görülmüştür. Bu kusurları, onları insanların arasına daha az çıkmaya, onun için de daha fazla çalışmaya sevkettikleri söyleniyor.

Elin üzerine yatırılmış olarak gördüğünüz ince şeyler birer iğne değildir. Bir mektebin elektrikli lâboratuvarında aramalar yapan bir çocuğun, elektrik âleti üzerinde âletin neşrettiği elektrik yayılmalarıdır.

İşte size dünyanın en küçük gülü.. Viyanadaki ziraat mektep lerinden birinde yetiştirilmiş. Bu gülün ne kadar küçük olduğunu anlatabilmek için, yan tarafına bizim bahçelerimizde yetişen gül lerden biri konmuştur.

Son zamanlarda, her tarafta bir taraftan öte tarafa kolaylıkla götürülebilir, portatif bir takım evler yapıldığını işitmişsinizdir. Fakat bu evler, öyle anlaşılıyor ki, meydana getirdiği birer kolaylık nümunesi değildir.

İşte, Afrika vahşileri de, reislerinin evini, onun istediği başka bir tarafa götürüyorlar.

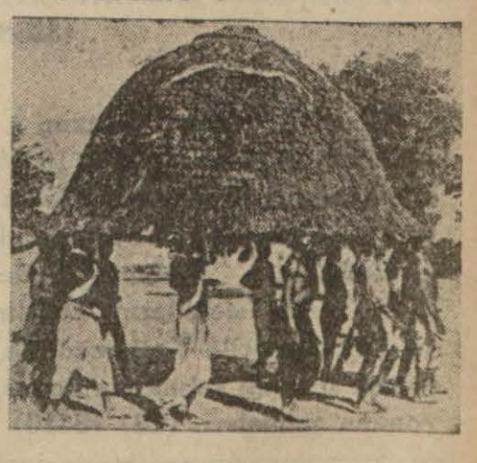

Küçük Şeyler

Bir pirenin boyu iki ve üç milimetre arasındadır. Sıçradığı zaman otuz santimetre kadar uzağa sıçrar. Yani kendi boyunun yüz misli atlıyor demektir.

Karıncaya gelince, yaptığı işler pireye çok benzer. Bir karınca vücudunun on beş misli büyüklüğünde yük taşıyabilir.

Vapurculuk

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

İstanbul Acentalığı

Liman han, Telefon: 22925

Tarbzon Yolu

GÜNEYSU vapuru 16 Haziran PAZAR saat 20 de Rizeye kadar.

Mersin Yolu

DUMLUPINAR vapuru 16 Haziran PAZAR saat 10 da Mersine kadar.

Bartın Yolu

BARTIN vapuru 15 Haziran CUMARTESİ saat 19 da Cidedeye kadar.

Ayvalık Yolu

SAADET vapuru 15 Haziran CUMARTESİ saat 17 de Dikiliye kadar.

İst. Levazım Âmirliği Satın Alma Komisyonu ilânları

50,000 adet limona talip çıkmadığından 24 Haziran 935 pazartesi günü saat 15.30 da tekrar açık eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 875 liradır. İsteklilerin belli gün ve saatte 65 lira 63 kuruş ilk teminatlarile belli saatte Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (27) (3343)

* * *

İstanbul levazım âmirliğine bağlı kıtaat için 450 bin yumurta 21 Haziran 935 cuma günü saat 15,30 da kapalı zarfla alınacaktır. Tahmin bedeli 7875 liradır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün öğleden evvel ve eksiltmesi için de 950lira 63 kuruşluk ilk teminat mektup veya makbuzlarile tekliflerini saat 14,30 a kadar Tophanede satınalma komisyonuna vermeleri. (3) (3101)

* * *

Harbiye ve merbutu mektepler için 350 bin kilo odun 3 Temmuz 935 çarşamba günü saat 14 de açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 3145 liradır. Şartnamesi her gün görülebilir. İsteklilerin belli saatte 235 lira 88 kuruş ilk teminatlariyle Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (22) (3287)

* * *

Harbiye ve merbutu mektepler için 13 ton meşe kömürü 3 Temmuz 935 çarşamba günü saat 14,30 da açık eklistme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 455 liradır. Şartnamesi her gün görülebilir. İsteklilerin belli saatte 34 lira 13 kuruş ilk teminatlariyle Tophanede satınalma komisyonuna gelmeleri. (21) (3288)

* * *

İdareleri İstanbul levazım âmirliğine bağlı kıtaat için 10 bin kilo kuzu eti 15 Haziran 935 cumartesi günü saat 11 de pazarlıkla alınacaktır. Tahmin bedeli 3700 liradır. İsteklilerin 555 lira son teminatlarile Tophanede levazım âmirliği satınalma komisyonuna gelmeleri. (26) (3310)

İstanbul 7 nci İcra memurluğuna:

Mahçuz olup paraya çevrilmesine karar verilen üç Adet halı Beşiktaşda tramvay caddesinde Nazif bey apartmanının birinci dairesinde 19/6/935 tarihine tesadüf eden Çarşanba günü saat 13 den itibaren paraya çevrileceğinden talip olanların mahallinde hazır bulunacak memuruna muracaatları ilân olunur. (7686)

Dikkat Ediniz!

Kiralık Köşk ve Yalısı olanlara

50 ev Alıyoruz!

Boğaziçinde — Rumeli ve Anadolu ciheti — Bakırköy — Yeşilköy — Kızıltopraktan — Bostancıya kadar — Adalar ve Yakacıkta kiralık köşkü ve yalısı olanlar, bunlara müşteri istiyorlarsa "İstanbul 46 numaralı posta kutusu,, adresine ve "Köşk,, işaretiyle bir mektup ve bir fotoğraf göndermelidirler. Mektupta kısaca; evin odalarının adedi, bahçesi ve ağaçları, suyu, gazı, elektriği, möbleli ise bunlar hakkında malûmat vermeli ve bir sezon için kaç liraya icar etmek istediklerini bildirmelidirler.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Idare merkezi: IST ANBUL (Galata)

Türkiyedeki Şubeleri:

Istanbul, (Galata-Yeni Cami)

Izmir, Mersin

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Atina . Pire

Her nevi Banka muamelâtı.

İstanbul tapu müdürlüğünden:

Fatihte Hırkaişerifte Akşemsettin mahallesinde Fırın sokağında Akşemsettin camii müezzinine meşruta ev arsası Evkafça Fatmaya satılmış, bu evin tapuda kaydı bulunmadığından senetsiz tasarrufata kıyasen muamele yapılacaktır. Bu evde sahiplik iddiasında bulunan varsa on beş güne kadar sahipliğini isbat edecek kâğıtlarile beraber İstanbul tapu başmemurluğuna ve yahut 2—7—935 çarşamba günü saat dokuzdan on dörde kadar mahallinde tahkikat yapacak tapu memuruna müracaatları ilân olunur. (7674)

TİFOBİL

Dr. İHSAN SAMİ

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Her kes alabilir. Kutusu 55 Kr.

İstanbul mahkemei asliye üçüncü hukuk dairesinden:

Cozepe Kastaldinin karısı Maçkada eski Akif bey ve yeni Majestik apartımanının 5 numarasında oturan Adriyana Kasalti aleyhine açtığı ihtar davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde davacı Cozepe Kastalidinin davası sabit olmasına binaen Adriyana Kasaltinin bir ay zarfında evine dönmesi lüzumunun ihtarına dair mahkemeden çıkan 935/392 numaralı ve 8—6—935 tarihli kararı havi ilâmın Adriyana Kasaltinin ikametgâhı meçhul olmasına mebni ilânen tebliği tensip kılınmış olduğundan tarihi ilândan itibaren 15 gün içinde temyizi dava edebileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (7683)

DÜZELTME

13 tarihli nüshamızın son sahife beşinci sütunundaki zayi ilânının ikinci satırında cilt 5 sıra 4 ve 24 ağustos 931 olacağı yerde sehven sıra 4 24 — 15 — 31 olarak yazıldığından tashih olunur.

Dün ve Yarın Neşriyatı

3üncü Seri tamamlandı

Abone Şartları:

Birinci seri 10 kitap

236 sı peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 636 kuruştur

Safo
A. Dode — Haydar Rifat 100 Kş.

Aile Çemberi
A. M. — İ. H. Alişan 100 Kr.

Ticaret, Banka, Borsa
Muhlis Etem 75 Kr.

Devlet ve ihtilâl
Lenin — H. Rifat 75 Kr.

Sosyalizm
K. Kautsky — S. Zekeriya 75 Kr.

J. Rasin Külliyat I
A. Reşit — H. Nâzım 75 Kr.

İşçi sınıfı ihtilâli
Lenin — H. Rifat 60 Kr.

Ruhî hayatta lâşuur
Dr. Yung — Dr. Hayrullah 60 Kr.

Isfahana doğru
P. Loti — İ. H. Alişan 100 Kr.

J. Rasin Külliyatı II
H. Nâzım 75 Kr.

Ikinci seri 10 kitap

201 ü peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 504 kuruştur

Gorio Baba
Balzak — H. Rifat 100 Kr.

Deliliğin Psikolojisi
Dr. B. Hard — Dr. Izzettin 50 Kr.

İlkbahar Selleri
Türgenyef — S. Z. Süreyya 75 Kr.

Engerek düğümü
F. Moryak — P. Sefa 60 Kr.

J. Rasin Külliyatı II
H. Nâzım 75 Kr.

Samimî saadet
Tolstoy — İ. H. Alişan 50 Kr.

İstatistik
Andreles — Dr. S. Nuri 30 Kr.

Çocuk düşürenler
H. G. M. — İ. F. Rasim 60 Kr.

İlim ve Felsefe
M. Şilk — H. Ziya 30 Kr.

Cemiyetin Asılları
F. Engels — Muhittin 100 Kr.

Uçüncü seri 10 kitap

132 si peşin ve her ay 100 kuruş olmak üzere 532 kuruştur

Yeni ilmî zihniyet
Bacherlard — H. Ziya 75 Kr.

Hükümdar millet
Rusel — G. Kemali 50 Kr.

Komünizm
Lenin — Stalin — Buharin
H. Rifat.. 50 Kr.

Günün iktısadî işleri
Prof. Dr. S. Nuri 60 Kr.

Cümhuriyetler
Ksonefon — H. Rifat 50 Kr.

Tercümenin rolü
H. Ziya Ülken 100 Kr.

Değişişler
Ovid — S. Z. AKTAY 75 Kr.

Laokon
Lessing — S. Kemal 30

Kapitalizmin Buhranı
G. Pirov — A. H. Başar 50 Kr.

SALAMBO
G. F. — İ. H. Alişan 125 Kr.

Müracaat yeri — VAKIT Matbaası — Ankara caddesi İSTANBUL

Uşak Elektrik Şirketi ilânı

Müessemiz için 100 ilâ 120 beygir kuvvetinde Typ elektrik bir buhar lokomobili alınacaktır. Taliplerin kataloğlarile tekliflerini bildirmeleri ilân olunur.

Uşak Elektrik Türk Limitet Şirketi

Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum idaresi ilânları

Beher 1000 kilo muhammen bedeli 1429,39 lira olan 18000 kilo külçe kalay 29 Temmuz 1935 pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1929,68 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler 125 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (3294)

---

15 — 6 — 935 gününden başlıyarak aşağıda varış ve kalkış saatleri yazılı yolcu katarları Haydarpaşa — Adapazar — Haydarpaşa arasında işliyecektir. (3264)

Haydarpaşa kalkış 8.05	Adapazar kalkış 17.00
Adapazarı varış 12.25	Haydarpaşa varış 21.25

Türk Hava Kurumu

Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

19.cu tertip 3.cü keşide 11 Temmuzdadır

Büyük İkramiye: 50.000 Liradır

Ayrıca: 20.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000) liralık mükâfat vardır...

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli 1544 lira olan Kerestecilerde hal sahası ihata duvarı parmaklığı pazarlıkla yaptırılacaktır. İstekli olan keşif evrakını ve şartnameyi levazım müdürlüğünde görebilirler. Pazarlığa girmek istiyenler de 2490 No. lı artırma, eksiltme kanununda yazılı vesika ve 106 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubiyle beraber ihale günü olan 17 — 6 — 935 pazartesi günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (B) (3347)

	Senelik muhammen Kirası	Muvakkat Teminatı
Süleymaniyede Elmaruf M. Dökmeciler C. üstünde bir odalı dükkân.	60	4,50
Unkapanında Çöp iskelesi M. marangoz fabrikası yanında 100 M. murabbaı arsa beher m. 20 K.	240	18
Fener kapısında Abdi su başı mah. yıldırım C. 2 No. ahşap baraka.	5	0,38
Edirnekapıda kale dışı mah. Bayram paşada kulei zemin yeri.	30	2,25
Unkapanında Elvan zade mah. Yeşil tulumba So. 24 No. 10 odalı ahşap evin 1/2 hissesi.	240	18

Yukarda semti, muvakat teminatı ve senelik muhammen kirası yazılı mahaller 936 senesi Mayısı sonuna kadar pazarlıkla ayrı ayrı kiraya verilecektir. İstekli olanlar şeraiti anlamak üzere levazım müdürlüğüne müracaat etmelidir. Pazarlığa girmek için de hizalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubiyle beraber ihale günü olan 28 — 6 — 935 cuma günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (B) (3351)

Uşak Şarbaylığından:

Yollar için 40 — 50 ton sağuk asfalt satın alınacaktır. Isteklilerin tekliflerini bildirmeleri ilân olunur. (3328)

İstanbul 6 mcı icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer Maroken kanape, yazı masası ve koltuklarile Anadolu seccadesi çini soba ve saire yazıhane eşyası 18—6—935 tarihinde saat 12 de Eminönünde sebzehane sokağında Mesut bey hanı önünde açık arttırma ile satılacağından taliplerin mahallinde bulunacak memuruna müracaatları. (7689)

Mudanya karşısında ; şifası tecrübeli
ARMUTLU KAPLICALARI
Açıldı. Otel, Yemek mükemmel. Posta, Telgraf var. Mudanya vapurlarile 3 saata ; iskeleden de araba ile 15 dakikada varılır. Vapur : pazar ve çarşamba topaneden 9 da gider, irtesi günler 12 de Armutludan döner.

Bir çizgi çizene 30 kitap veriyoruz!

Aşağıda 30 rakamının yanlarındaki noktaları biribirine öyle bir çizgi ile bağlamalısınız ki, belirecek şekil bir insan başı olsun.

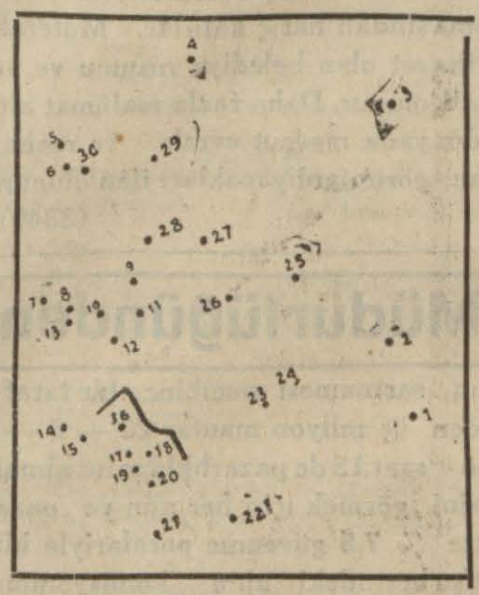

Dün ve Yarın Tercüme Külliyatı'nı edinip okuyan işte böyle yetişkin bir insan kafasına sahip olur.

Bu külliyatın şimdiye kadar otuz kitabı çıktı. Bu kadar zengin bir kütüphanenin abonesi bir miktarı peşin olmak ve her ay bir lira ödemek üzere 16 lira 80 kuruş tur.

Yukarıdaki rakamlar arasını bir çizgi ile biribirlerine bağlıyarak dediğimiz yetişkin insan kafasını çizebilenler, bu çizdiklerini adresleriyle birlikte İSTANBUL ANKARA CADDESİ, VAKIT YURDU adresine yollarlarsa, gelen doğru haller arasında çekilecek KUR'Ada kazanan:

Birinciye Külliyatın otuz kitaplık bir takımı,
İkinciye Külliyatın 20 kitaplık bir takımı,
Üçüncüye Külliyatın 10 kitaplık bir takımı hediye edilecektir.

15 Haziran 1935 saat 12 de kur'anın çekilişinde herkes bulunabilir.

Spor Postası

Pazartesi günleri çıkacak

Neşriyat Müdürü: REFİK Ahmet SEVENGİL
Sahibi: ASIM US
VAKİT Matbaası — İstanbul

Ankara Vilâyeti Nafıa Baş Mühendisliğinden:

1 — Ankara Vilâyetinde takriben 9 + 500 kilometre uzunluğundaki Ankara Çubuk barajı yolunun tesviye, sinai imalât ve şose sathı asfalt kaplama inşaatı ve iki senelik mütemadi tamiri kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Bu işlerin tahmin edilen bedeli 138779 liradır.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavelename projesi

C — Nafıa işleri şeraiti umumiyesi:

D — Tesviyei türabiye, şose ve kâgir inşaata dair fennî şartname.

E — Hususî şartname

F — Keşif hülâsası cetveli, silsilei fiat cetveli.

D — Taş, kum, su grafigi

İsteyenler bu şartnameleri ve evrakı 694 kuruş bedel mukabilinde Ankarada Vilâyet Nafıa Baş mühendisliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 26 — 6 — 935 tarihinde çarşamba günü saat 15 de Ankarada Vilâyet Nafıa dairesinde yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 8189 lira muvakkat teminat vermesi ve bundan başka ticaret odası vesikasını ve bu eksiltmeye girebilmeğe mahsus olarak Nafıa Vekâletinden istihsal edilmiş fennî ehliyet vesikasını haiz olup göstermesi lâzımdır.

6 — Teklif mektupları yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Ankarada Nafıa Başmühendisliğine getirerek eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

(3206)

Istanbul 5 inci Icra Memurluğundan:

Emniyet Sandığına

1000 lira mukabilinde birinci derecede ipotekli olup paraya çevrilmesine karar verilen ve tamamına 2785 lira kıymet takdir edilen Bakırköyünde Yenimahallede İda di sokağında 27 numaralarla murakkam mabahçe bir ev tamamı açık arttırmaya vazedilmiştir.

Arttırma peşindir. Arttırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammenenin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil olmaları icap eder. Müterakim vergi, tanzifat, tenviriye ve vakıf borçları borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 4 — 7 — 935 tarihine müsadif perşembe günü dairede mahalli mahsusuna talik edilecektir. Birinci arttırması 22 — 7 — 935 tarihine müsadif pazartesi günü dairemizde saat 14 ten 16 ya kadar icra edilecek, birinci arttırmada bedel, kıymeti muhammenenin % 75 ini bulduğu takdirde üstte bırakılır. Aksi takdirde son arttıranın teahhüdü bakı kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdit edilerek 6 — 8 — 935 tarihine müsadif salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede yapılacak ikinci arttırma neticesinde en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesine tevfikan hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyan ipotekli alacaklarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususiyle faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbiteleriyle birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilleriyle sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye ve tanzifiyeden ibaret olan belediye rusumu ve vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 934/6152 numaralı dosyada mevcut evrak ve mahallen haciz ve takdiri kıymet raporunu görüp anlıyacakları ilân olunur.

(3340)

---

inhisarlar U. Müdürlüğünden:

Müskirat fabrikalarımız için şartnamesi mucibince bir tarafı tamamen lekesiz en yüksek kaliteden üç milyon mantar 20 — 6 — 935 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 de pazarlıkla satın alınacaktır. Talip olanların şartnamesini görmek için her gün ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte Cibalide levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonumuza müracaatları. (2982)

Adana Doğum ve Çocuk Bakım Evi Baştabipliğinden:

Adana Doğum ve Çocuk Bakım Evinin bir senelik yiyecek ve yakacak ihtiyacı 30 — 6 — 935 gününde üstermek kesimi icra edileceğinden eksiltmeye konulmuştur. İstekliler şartnameyi görmek ve tafsilât almak için Kurumumuz Baştababetine sormaları ilân olunur.

(3324)

Rozet Resim Müsabakası

Türk Hava Kurumundan:

Hava tehlikesini bilenler için yaptırılacak rozetin resimi, Türk Hava Kurumu tarafından müsabakaya konulmuştur.

Yapılacak resim de, bir çift kanat, bir ay yıldız, Türkiye haritası ve T. H. K. harfleri bulunacaktır. Müsabakaya girecek resimler kapalı zarf içinde Haziranın yirmisine kadar Ankarada Türk Hava Kurumu genel merkezine gönderilmelidir. Seçilecek resim sahibine 150 lira mükâfat verilecektir. (3303)

Yeni onaylanan şeker kanununun

Neşri gününden itibaren

Şeker Fabrikalarında ve Istanbul'da Sirkecide

Fabrikaların teslim edecekleri tarzda

Vagon veya mavna ve motör içinde:

Kristal kilosu 25 Kuruş

Kesme „ 28 Kuruştur.

Siparişler fabrikaların bulunduğu yerlerde iki, Istanbul'da on gün içinde ifa edilir.

Fabrikaların bulunduğu yerde en az bir ton, Istanbu'lda vesair yarlerde en az bir vagon

Sipariş kabul edilir.

(Bir vagon 150 çuval veya 260 sandıktır.)

Diğer sipariş şartları Fabrikalardan veya Istanbul'daki bürolarından öğrenilebilir.

Kadıköy sulh icrasından:

Bir borçtan dolayı mahcuz olup satılarak paraya çevrilmesine karar verilmiş olan sandalya, masa ve sire 1—7—935 günü saat 10. 12. ye kadar Kadıköy İskele caddesi Tavus sokağında açık arttırma ile satılacağından % de iki buçuk resmî dellâliyesi alıcısına ait olmak üzere mezkûr gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak muruna müracaat etmeleri ilân olunur. (12393)

ZAYİ

Vasisi bulunduğum kızım Hikmet ve oğullarım Sevim, Nail ile kendime ait Üsküdar Malmüdürlüğünden almakta olduğumuz tekaüt maaşımızın mühürlerini zayi ettiğimden yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

14.6.935 Nedime

ZAYİ

III. K.O. Nk. Tb. dan 1—5—933 de aldığım askerî terhis vesikasını kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. (7673)

Beşiktaş Yıldız caddesi No. 12
A. Hamdi oğlu Hüseyin

Sultanahmet üçüncü sulh hukuk Mahkemesinden:

Peruz ve Arşak ve Leonun şaien ve müştereken mutasarrıf oldukları Beyoğlu kamer hatun mahallesinde tek kuyulu sokağında eski ve yeni 21 numaralı yedi oda ve bir taşlık ve üç sufa ve bir hela ve bir mutbağ ve bir taraça ve en üst katda bir kiler ve bir mutbağ mahali ve bodurum katında bir kuyu ve deruninde terkoz ve elektrik tesisatını havi muhtacı tamir hanenin izalei şuyuu zımnında furuhdu tekarrur ederek müzayedeye vaz olunmuştur kıymeti muhamminesi 850 sekiz yüz elli liradır.

Birinci açık artırması 29/7/935 tarihine müsadif pazartesi günü saat on beşte icra kılınacaktır. Kıymet muhamminesinin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde ihalei katiyesi yapılacaktır. Bulmadığı takdirde en son artıranın taahhüdü baki kalmak üzere on beş gün müddetle temdit edilerek ikinci açık arttırması 13 — 8 — 935 tarihine müsadif salı günü saat on beşde icra olunacaktır.

İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların işbu gayri menkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbiteleriyle beraber 20 gün içinde bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde haklar Tapu sicilleriyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacaklardır. Müterakim vergiler hissedarlara ve dellâliye müşteriye aittir.

Arttırma şartnamesi işbu ilân tarihinden itibaren mahkeme divanhanesine talik kılınmıştır. Talip olanlar kıymeti muhammenesinin yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini hamilen yevm ve saati mezkûrda Eminönünde Gülbenkyan hanında Sultanahmet üçüncü sulh hukuk mahkemesi başyazganlığına 935/16 izaleişuyu numarası ile müracaatları ilân olunur. (7687)

Istanbul Sular idaresinden:

Terkos fabrikasında yapılacak bir takviye ameliyesinden ötürü 16/6/935 Pazar ve ertesi Pazartesi günleri saat (21) den (5) e kadar şehre su verilemiyeceği muhterem halka bildirilir. *(3344)*

DİŞ DOKTORU

übeyt Sait

Fatih Karagümrük tramvay durağı, No. 4